

Lietuvos Respublikos
FINANSŲ MINISTERIJA

2025 metų valstybės biudžeto pajamų apžvalga

Šioje apžvalgoje analizuojamos valstybės biudžeto pajamos (be Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšų), kurias administruoja ir į valstybės biudžetą perveda Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI) bei Lietuvos Respublikos muitinė (toliau – muitinė), taip pat įmokos, kurias mokesčių mokėtojai į valstybės iždą perveda tiesiogiai. Didžiąją dalį (2025 metais – 89,8 proc.) šių pajamų sudaro pajamos iš 4 pagrindinių mokesčių – pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM), gyventojų pajamų mokesčio (toliau – GPM), akcizų ir pelno mokesčio, – todėl daugiausia dėmesio apžvalgoje skiriama būtent šiems mokesčiams ir jų surinkimą lėmusiems veiksniams. Taip pat apžvalgoje pateikiama informacija apie valstybės biudžeto pajamų praradimus dėl pagrindinių mokesčių lengvatų. Visa apžvalgoje pateikiama pajamų surinkimo informacija analizuojama pinigų principu.

TURINYS

2025 METŲ VALSTYBĖS BIUDŽETO PAJAMOS	5
DETALE INFORMACIJA APIE PAGRINDINIŲ MOKESČIŲ PAJAMAS	5
PVM	5
<i>Deklaruota PVM prievolė</i>	6
Intarpas. Ties PVM registracijos riba besitelkiantys mokesčių mokėtojai	8
<i>Mokėtino ir gautino PVM dinamika</i>	11
<i>Pajamos iš PVM ir vartojimas</i>	12
<i>Administraciniai veiksniai, turėję įtakos pajamoms iš PVM</i>	13
GPM	14
<i>Pajamų iš GPM surinkimui įtakos turėję veiksniai</i>	15
<i>GPM struktūra pagal mokesčio rūšis</i>	16
Intarpas. Mažosios bendrijos	17
<i>GPM nuo su darbo santykiais susijusių pajamų</i>	23
AKCIZAI	25
<i>Pajamų iš akcizų surinkimui įtakos turėję veiksniai</i>	26
<i>Pajamų iš akcizų surinkimas pagal akcizais apmokestinamų prekių grupes</i>	27
<i>Pajamos iš akcizų už energinius produktus</i>	28
Intarpas. Kitų Europos Sąjungos valstybių ūkių subjektų dyzelinių degalų įsigijimų mažmeninėje Lietuvos rinkoje dinamika.....	31
<i>Pajamos iš akcizų už etilo alkoholį ir alkoholinius gėrimus</i>	33
<i>Pajamos iš akcizų už tabako produktus ir elektroninių cigarečių skystį</i>	36
PELNO MOKESTIS	41
<i>Pajamų iš pelno mokesčio surinkimui įtakos turėję veiksniai</i>	41
<i>Avansinio pelno mokesčio deklaracijų duomenys</i>	41
<i>Papildomas kredito įstaigų pelno mokestis</i>	44
<i>Metinių pelno mokesčio deklaracijų duomenys</i>	44
<i>Pajamų iš pelno mokesčio ir bendrojo vidaus produkto santykis</i>	46
KITI MOKESČIAI IR KITOS PAJAMOS	47
<i>Kiti mokesčiai</i>	47
Intarpas. Kredito įstaigų mokami sektoriniai mokesčiai	47
<i>Kitos pajamos</i>	51
BIUDŽETŲ PAJAMŲ NETEKIMAI DĖL TAIKOMŲ LENGVATŲ	51
<i>Lengvatų poveikio vertinimo principai</i>	51
<i>Lengvatų fiskalinis poveikis</i>	51

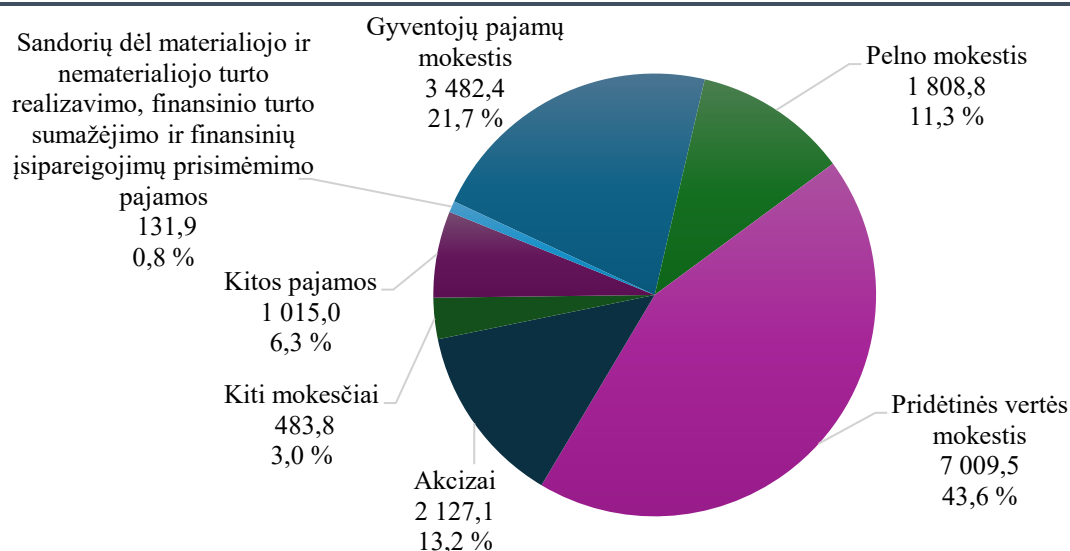
LENTELIŲ SĄRAŠAS

1 lentelė. VMI ir muitinės administruojamos pajamos iš PVM, mln. eurų	6
2 lentelė. VMI ir muitinei deklaruoti PVM duomenys, mln. eurų ir proc.	6
3 lentelė. Deklaruotos PVM prievolės rodikliai pagal ekonomines veiklas, pokytis, mln. eurų, proc.	7
4 lentelė. Pajamų iš PVM pokytis, mln. eurų ir proc.	14
5 lentelė. Duomenys apie gyventojus, metinėse GPM deklaracijose deklaravusius patirtas lengvatines išlaidas	16
6 lentelė. 2025 metais su darbo santykiais susijusios A klasės pajamos, nuo jų išskaičiuotas GPM ir efektyvusis GPM tarifas pagal ekonomines veiklas, mln. eurų ir proc.	24
7 lentelė. VMI ir muitinės administruojamos pajamos iš akcizų, mln. eurų ir proc.	26
8 lentelė. Pajamų iš akcizų surinkimas pagal akcizais apmokestinamų prekių grupes, mln. eurų ir proc.	27
9 lentelė. Akcizais apmokestinamų degalų pardavimai, litrais, tonomis ir proc.	29
10 lentelė. Etilo alkoholio ir alkoholinių gėrimų pardavimai, hektolitrais ir proc.	33
11 lentelė. Vieno gyventojų legalaus alkoholio suvartojimas, litrais ir proc.	34
12 lentelė. Alkoholinių gėrimų įperkamumas ir jo pokytis, litrais už vieną neto VDU ir proc.	35
13 lentelė. Tabako produktų ir elektroninių cigarečių skysčio pardavimai, tūkst. vnt., kg, litrais ir proc.	37
14 lentelė. Vidutiniškai per metus suvartojamas mažmeninėje prekyboje ir maitinimo įmonėse įsigytų tabako gaminių, perskaičiuotų į cigaretes, kiekis, tenkantis vienam 15 metų ir vyresniam gyventojui, vnt. ir proc.	38
15 lentelė. Cigarečių ir kaitinamojo tabako lazdelių kainų ir apmokestinimo palyginimas, eurai ir proc.	39
16 lentelė. Cigarečių ir populiariausios rūšies kaitinamojo tabako lazdelių įperkamumas, skaičiuojant, kiek pakelių po 20 vnt. galima įsigyti už vieną neto VDU, pakeliais ir proc.	40
17 lentelė. Avansinio pelno mokesčio deklaracijų duomenys (be avansinio papildomo kredito įstaigų pelno mokesčio).....	43
18 lentelė. Pagrindiniai metinių pelno mokesčio deklaracijų duomenys, mln. eurų ir proc.	44
19 lentelė. Apmokestinamasis pelnas ir mokėtinas pelno mokestis, mln. eurų ir proc.	44
20 lentelė. Pajamų netekimai dėl pagrindinių lengvatų 2024 ir 2025 metais, mln. eurų ir proc. nuo BVP	52
21 lentelė. 2025 metų valstybės biudžeto (GPM – valstybės ir savivaldybių biudžetų) pajamų netekimai dėl pagrindinių lengvatų, mln. eurų	52

2025 METŲ VALSTYBĖS BIUDŽETO PAJAMOS

I valstybės biudžetą per 2025 metus įplaukė **16 058,5 mln. eurų** pajamų. Tai 1 381,2 mln. eurų (9,4 proc.) daugiau nei 2024 metais ir 525,7 mln. eurų, arba 3,4 proc., daugiau, nei planuota¹. Planuotos valstybės biudžeto pajamos 2025 metais – 15 532,8 mln. eurų. Didžiausią dalį (92,9 proc.) visų valstybės biudžeto pajamų (be Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšų) sudarė pajamos iš mokesčių. Šių pajamų surinkta 1 157,2 mln. eurų (8,4 proc.) daugiau nei 2024 metais, ir 180,9 mln. eurų, arba 1,2 proc., daugiau, nei planuota. Kitos pajamos (turto pajamos, pajamos už prekes ir paslaugas, pajamos iš baudų ir konfiskuoto turto, materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo, finansinio turto sumažėjimo pajamos) sudarė likusius 7,1 proc. valstybės biudžeto pajamų. Jų gauta 224 mln. eurų (24,3 proc.) daugiau nei 2024 metais ir 344,8 mln. eurų, arba 43 proc., daugiau, nei planuota.

1 grafikas. Valstybės biudžeto pajamos 2025 metais, mln. eurų ir proc.

Šaltinis – Finansų ministerija.

DETALI INFORMACIJA APIE PAGRINDINIŲ MOKESČIŲ PAJAMAS

PVM

Per 2025 metus buvo gauta **7 009,5 mln. eurų** pajamų iš PVM. Palyginti su 2024 metais, į valstybės biudžetą gauta 649,7 mln. eurų, arba 10,2 proc., daugiau pajamų iš PVM. 2025 metų planas įvykdytas 102,6 proc., į biudžetą gauta 177,6 mln. eurų pajamų daugiau, nei planuota, dėl didesnės, nei projektuota sudarant 2025 metų biudžetą, nominaliųjų galutinio vartojimo išlaidų (toliau – GVI) (šio mokesčio bazės) sumos.

PVM administruoja VMI ir muitinė, vadovaudamosi Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo ir Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymais. Importo PVM, administruojamas muitinės, apskaičiuojamas ir į muitinės mokesčių surenkamąją sąskaitą sumokamas tik tais atvejais, kai importuojamos PVM apmokestinamos prekės išleidžiamos į laisvą

¹ Remiantis 2024 m. gruodžio 19 d. Lietuvos Respublikos Seimo priimtu Lietuvos Respublikos 2025–2027 metų biudžeto patvirtinimo įstatymu.

apyvartą. Kitais Pridėtinės vertės mokesčio įstatyme nustatytais atvejais, nei išleidžiant prekes į laisvą apyvartą, apskaičiuotas importo PVM yra sumokamas į VMI mokesčių surenkamąją sąskaitą. VMI administruoja ir į valstybės biudžetą perveda apie 99,3 proc. šių pajamų, likusią pajamų iš PVM dalį į valstybės biudžetą perveda muitinė.

1 lentelė. VMI ir muitinės administruojamos pajamos iš PVM, mln. eurų

Pajamos iš PVM	2024 metų faktas	2025 metų planas	2025 metų faktas	Fakto pokytis		Plano įvykdymas	
				(+ / -)	%	(+ / -)	%
Vidaus vartojimo ir importo PVM, administruojamas VMI	6 312,4	6 781,2	6 960	647,5	10,3	178,8	102,6
Importo PVM, administruojamas muitinės	47,3	50,7	49,6	2,2	4,7	-1,2	97,7
Iš viso	6 359,8	6 831,9	7 009,5	649,7	10,2	177,6	102,6

Šaltinis – Finansų ministerija.

Deklaruota PVM prievolė

Bendra VMI ir muitinei deklaruojama PVM prievolė padidėjo. 2025 metais, palyginti su 2024 metais (vertinant PVM sumokėjimo laikotarpį²), VMI ir muitinei deklaruotų sandorių vertė padidėjo 5,3 proc., arba 9,9 mlrd. eurų, iš jų apmokestinamųjų sandorių vertė padidėjo 6,4 proc., arba 7 mlrd. eurų. Bendra VMI ir muitinės administruojama deklaruota PVM prievolė nagrinėjamą laikotarpį padidėjo 8,6 proc., arba 538,7 mln. eurų. Dėl augusių PVM apmokestinamų pardavimų šalies viduje mokėtinas PVM išaugo 956,8 mln. eurų (9,4 proc.), o deklaruotas gautinas PVM (daugiausia dėl 0 proc. apmokestinamų pardavimų, atspindinčių eksporto apimtį) didėjo 418 mln. eurų (10,7 proc.).

2 lentelė. VMI ir muitinei deklaruoti PVM duomenys, mln. eurų ir proc.

Duomenys	Duomenys, atitinkantis 2024 metų mokėtiną PVM	Duomenys, atitinkantis 2025 metų mokėtiną PVM	Pokytis	
			(+ / -)	%
Bendra deklaruotų sandorių vertė, iš jos:	186 822,9	196 683	9 860,1	5,3
PVM deklaracijose deklaruotų apmokestinamųjų sandorių vertė ir muitinei deklaruota apmokestinamoji PVM prekių vertė	109 919,6	116 974,5	7 054,8	6,4
Deklaruota bendra PVM prievolė, iš jos:	6 240,7	6 779,4	538,7	8,6
Deklaruotas mokėtinas PVM	10 139	11 095,8	956,8	9,4
Deklaruotas gautinas (iš biudžeto grąžintinas) PVM	3 898,3	34 316,4	418	10,7

Šaltinis – Finansų ministerija.

Nagrinėjant PVM prievolės duomenis pagal ekonomines veiklas, stebimas daugelio veiklų deklaruotos PVM prievolės augimas. Didžiausia PVM prievolės dalis tenka didmeninės ir mažmeninės prekybos veiklai – 52,4 proc. Šią veiklą vykdančių mokesčių mokėtojų deklaruota PVM

² PVM už atitinkamą mėnesį deklaruojamas ir faktiškai sumokamas iki kito mėnesio 25 dienos. Analizuojant šio mokesčio surinkimą konkrečiu laikotarpiu, aktualūs vienu mėnesiu ankstesni duomenys. Pavyzdžiui, analizuojant 2025 metų sausio–gruodžio mėnesių pajamų iš PVM surinkimą, nagrinėjami PVM deklaracijų duomenys nuo 2024 metų gruodžio iki 2025 metų lapkričio.

prievolė 2025 metais, palyginti su 2024 metais, padidėjo 324,5 mln. eurų, arba 10 proc., dėl pardavimų vidaus rinkoje augimo.

Labiausiai deklaruota PVM prievolė augo transporto ir saugojimo veikloje: deklaruota prievolė 2025 metais, palyginti su 2024 metais, padidėjo 149,3 mln. eurų, arba 95,6 proc. Dėl veiklos specifikos, vyraujant eksportui, šis sektorius įprastai deklaruoja neigiamą PVM prievolę. Tačiau 2025 metais, kaip ir 2024-2023 metais, tikėtina, dėl išaugusių pardavimų šalies viduje deklaruota teigiama PVM prievolė.

Augant pardavimams vidaus rinkoje, ne mažiau reikšmingai – 104 mln. eurų, arba 35,6 proc., – deklaruota PVM prievolė augo nekilnojamojo turto operacijų veiklos srityje.

2025 metais, kaip ir 2024 metais, toliau mažėjant elektros energijos kainoms gyventojams³, PVM prievolė reikšmingai mažėjo elektros, dujų, garo tiekimo ir oro kondicionavimo veikloje, bendras veiklos PVM prievolės rezultatas buvo 64,3 mln. eurų, arba 18,8 proc., mažesnis nei 2024 metais.

Analizuojant apdirbamosios gamybos veiklos (antra pagal reikšmingumą veikla – sudaro 8,3 proc. visos deklaruotos PVM prievolės) rezultatus, 2025 metais deklaruota PVM prievolė sumažėjo 47,5 mln. eurų, arba 7,8 proc., dėl padidėjusių sąnaudų, nuo kurių atskaitomas PVM, vertės.

Leidybos, transliavimo ir turinio kūrimo ir platinimo veiklos prekių ir paslaugų eksportas yra panašios apimties kaip ir pardavimai vidaus rinkoje, bendrai deklaruota neigiama PVM prievolė. Gražintinas PVM 2025 metais išaugo 78,1 mln. eurų, arba 48,3 proc., dėl išaugusių veiklos sąnaudų, nuo kurių atskaitomas PVM.

Statybos veiklos srityje dėl veiklos specifikos (atvirkštinio apmokestinimo PVM mechanizmo taikymo, taip pat eksporto) 2025 metais buvo fiksuota neigiama PVM prievolė, kas yra įprasta šioje veikloje. 2025 metais deklaruotas gražintinas PVM, palyginti su 2024 metais, išaugo 37,8 mln. eurų, arba 55,9 proc.

Žemės ūkio, miškininkystės, žuvininkystės veiklą vykdančys asmenys 2025 metais, palyginti su 2024 metais, deklaravo 27,2 mln. eurų, arba 13,8 proc., mažesnę PVM prievolę dėl išaugusių sąnaudų, nuo kurių atskaitomas PVM, vertės.

3 lentelė. Deklaruotos PVM prievolės rodikliai pagal ekonomines veiklas⁴, pokytis, mln. eurų, proc.

Ekonominė veikla	PVM prievolė, atitinkanti 2024 metų mokėtą PVM	PVM prievolė, atitinkanti 2025 metų mokėtą PVM	Pokytis	
			(+ / –)	%
A. Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė (administruoja VMI ir muitinė)	196,4	169,2	–27,2	–13,8
B. Kasyba ir karjerų eksploatavimas	26,2	22	–4,3	–16,3
C. Apdirbamoji gamyba (administruoja VMI ir muitinė)	608,7	561,3	–47,5	–7,8
D. Elektros, dujų, garo tiekimas ir oro kondicionavimas	341,6	277,3	–64,3	–18,8
E. Vandens tiekimas, nuotekų valymas, atliekų tvarkymas ir regeneravimas	64,2	69,9	5,7	8,8
F. Statyba	–67,5	–105,3	–37,8	55,9
G. Didmeninė ir mažmeninė prekyba	3 230,8	3 555,3	324,5	10
H. Transportas ir saugojimas	156,1	305,5	149,3	95,6

³ Valstybės duomenų agentūros vartojimo kainų indekso (VKI) duomenys rodo, kad, 2025 metais, palyginti su 2024 metais, elektros kainos vartotojams vidutiniškai sumažėjo 11,4 proc.

⁴ Deklaruotos PVM prievolės rodikliai pateikiami perskaičiuoti pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus 2.1 redakciją (toliau – EVRK 2.1). VMI ir muitinė, administruodamos PVM, taiko skirtingas klasifikacijas.

Ekonominė veikla	PVM prievolė, atitinkanti 2024 metų mokėtą PVM	PVM prievolė, atitinkanti 2025 metų mokėtą PVM	Pokytis	
			(+ / –)	%
I. Apgyvandinimo ir maitinimo paslaugų veikla	167,5	196,6	29,1	17,4
J. Leidyba, transliavimas ir turinio kūrimo ir platinimo veikla	–161,5	–239,6	–78,1	48,3
K. Telekomunikacijų, kompiuterių programavimo, konsultacinė, kompiuterijos infrastruktūros ir kita informacinių paslaugų veikla	267,8	275,7	7,9	2,9
L. Finansinė ir draudimo veikla	127,5	135,8	8,2	6,5
M. Nekilnojamojo turto operacijos	292,1	396,1	104	35,6
N. Profesinė, mokslinė, techninė veikla	381,5	397	15,4	4
O. Administracinė ir aptarnavimo veikla	272,6	259,3	–13,3	–4,9
P. Viešasis valdymas ir gynyba; privalomasis socialinis draudimas	208,7	280,6	71,9	34,5
Q. Švietimas	30,1	30,3	0,2	0,7
R. Žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas	27,1	46,8	19,6	72,5
S. Meninė, pramoginė ir rekreacijos organizavimo veikla (administruoja VMI ir muitinė)	38	42,6	4,5	11,9
T. Kita aptarnavimo veikla	29,9	100,1	70,1	234,2
Kitos veiklos	2,8	3,3	0,4	15,8
Iš viso	6 240,7	6 779,4	538,7	8,6

Šaltiniai: VMI ir muitinė.

Intarpas. Ties PVM registracijos riba besitelkiantys mokesčių mokėtojai

[2024 metų biudžeto pajamų apžvalgos](#) intarpe *Mokesčių mokėtojai ir PVM mokėtojo statusas* buvo nagrinėjami mokesčių mokėtojai (toliau šiame intarpe – MM), kurių metinė apyvarta sudarė iki 85 tūkst. eurų⁵. Išryškėjus reikšmingai MM telkčiai žemiau 45 tūkst. eurų ribos (atitinkančios šiuo metu galiojančią registravimosi PVM mokėtoju ribą Lietuvoje), šiame intarpe tokių MM aibė nagrinėjama detaliau. Nustatyta, kad iš MM, kurių metinė apyvarta sudarė 35–45 tūkst. eurų, apie 18 proc. galimai turėjo vengimo registruotis PVM mokėtojais požymių, o tarp šių MM dominavo fiziniai asmenys.

MM aibė

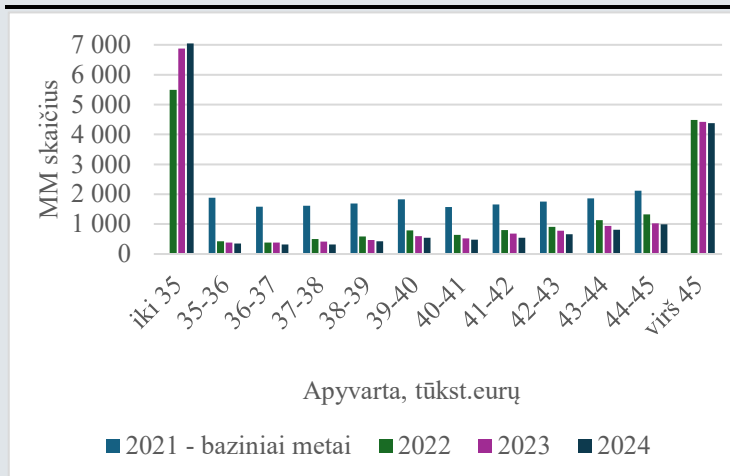
Siekiant nustatyti galimai ties PVM registracijos riba besitelkiančius MM, analizuoti 2021–2024 metų duomenys MM, kurie 2021 metais deklaravo 35–45 tūkst. eurų apyvartą⁶. Tokių MM buvo 17,5 tūkstančio, iš jų 63 proc. sudarė fiziniai asmenys, likusią dalį – juridiniai asmenys. Tarp pastarųjų dominavo uždarnosios akcinės bendrovės (54 proc.) bei mažosios bendrijos (30 proc.). Nors šis apyvartos intervalas nesiekė PVM registracijos ribos, dėl įvairių priežasčių⁷ PVM mokėtojo statusą 2021 metais jau turėjo kas ketvirtas aibės MM, iš kurių trečdalis buvo fiziniai asmenys.

⁵ 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvoje 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos numatytas maksimalus dydis, kurio neviršijant šalis leidžiama savarankiškai nustatyti registravimosi PVM mokėtoju ribą.

⁶ Šios analizės tikslais apyvarta laikomos pajamos iš vykdomos ekonominės veiklos, kuri deklaruojama pelno mokesčio (juridinių asmenų) arba GPM (fizinių asmenų) deklaracijose.

⁷ Dėl atvirkštinio apmokestinimo taikymo, prekių eksporto, už Lietuvos ribų įvykdytų sandorių ir pan.

2 grafikas. MM, kurių metinė apyvarta 2021 metais sudarė 35–45 tūkst. eurų per metus, pasiskirstymo pagal apyvartų dydžius kaita 2021–2024 metais

MM apyvartos per 4 metus 2021–2024 metų laikotarpiu keitėsi skirtingai. Apie 18 proc. nagrinėjamos aibės (3 tūkst. MM) vykdė veiklą visus 4 metus ir visą laikotarpį nebuvo PVM mokėtojai, o jų apyvartos kasmet svyravo 35–45 tūkst. eurų. Keliama hipotezė, kad tarp šių MM dominuoja MM, kurie stengėsi išvengti prievolės registruotis PVM mokėtojais. Dar apie 21 proc. nagrinėjamos aibės (3,7 tūkst. MM) vykdė veiklą visus 4 metus ir

visą laikotarpį buvo PVM mokėtojais. Tai MM, kurių apyvarta yra nulemta veiklos pobūdžio (pvz. vykdant gamybos, turinčios potencialo augti, veiklą), o ne mokestinių prievolių vengimo motyvų. 2021 metais tokių MM apyvarta sudarė 35–45 tūkst. eurų, o kitais nagrinėjamais metais dažnai viršijo šio intervalo ribas.

Likę MM neišsiskyrė aiškia tendencija. Kai kurie iš jų PVM mokėtojo statusą turėjo tik dalį nagrinėjamo laikotarpio, pavyzdžiui, PVM mokėtojais buvo užsiregistravę tik minimalų 2 metų laikotarpį. Dalies MM apyvartos reikšmingai svyravo: sudarė tai mažiau nei 35 tūkst. eurų, tai daugiau nei 45 tūkst. eurų. Kai kurie MM neturėjo PVM mokėtojo statuso net ir vėlesniais metais viršijus 45 tūkst. eurų ribą dėl vykdomos veiklos specifikos – vykdė veiklą, kuri Lietuvoje neapmokestinama PVM (pavyzdžiui, eksportavo prekes arba paslaugas, teikė sveikatos priežiūros ar švietimo paslaugas ir kt.), sumokėjo metinį PVM viršijus ribą, tačiau tokį viršijimą laikė vienkartinio ir neplanavo ateityje likti PVM mokėtojais ir pan. Kai kurių MM duomenys nagrinėjamu laikotarpiu buvo fragmentiški, galimai dėl veiklos nevykdymo, pertvarkymo, išregistravimo ar naujos veiklos įregistravimo. Dalis MM veiklą vykdė su pertraukomis, toks reiškinys ypač pastebimas tarp fizinių asmenų, kai išregistruojama ir po pertraukos vėl įregistruojama individuali veikla (toliau – IDV). Juridinių asmenų imtyje taip pat kai kuriais metais stebimi atvejai, kai deklaruota 0 eurų metinė apyvarta arba iš viso neteiktos tam tikrų metų deklaracijos.

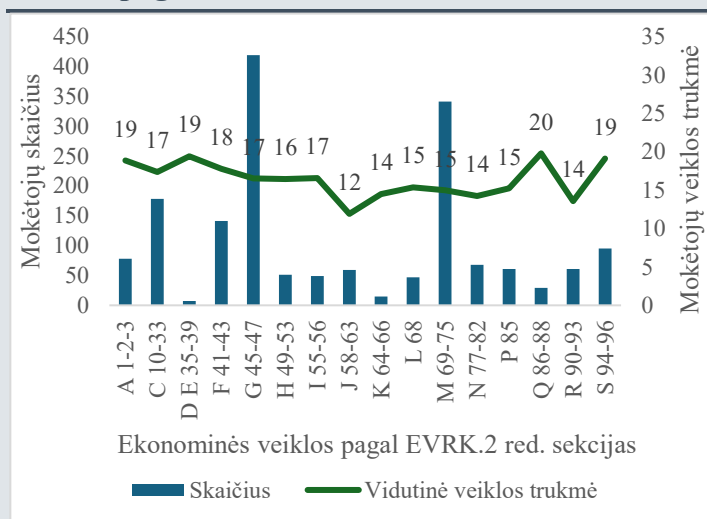
MM, galimai turėję vengimo registruotis PVM mokėtojais požymių

Tarp MM, kurie nebuvo PVM mokėtojais ir jų apyvartos visą analizuojamą laikotarpį svyravo 35–45 tūkst. eurų (apie 3 tūkst. MM), dominavo fiziniai asmenys (82 proc. visos aibės). Didžiausia dalis – 13,5 proc. – šių MM vykdė prekybos veiklą: du trečdaliai jų buvo fiziniai asmenys, dominavo mažmeninės prekybos veikla⁸. Taip pat nemažą dalį – 11 proc. – sudarė profesinę, mokslinę, techninę veiklą vykdantys MM: 58 proc. jų buvo fiziniai asmenys, o daugiau nei pusė šių veiklą vykdančių MM vykdė teisinę ir apskaitos veiklą. Trečioje vietoje pagal svorį – 5,8 proc.

⁸ Iš šiam intarpui nagrinėtų duomenų apie fizinius asmenis (apie 11 tūkst. fizinių asmenų) patikimai nustatyti, už kokią vykdomą ekonominę veiklą deklaruotos fizinių asmenų pajamos, pavyko apie 66 proc. atvejų. Išvados apie dominuojančias fizinių asmenų vykdomas veiklas šiame interpe darytos iš nustatytų veiklų.

– apdirbamosios pramonės veiklos atstovai: trys ketvirtadaliai MM buvo fiziniai asmenys, dominavo baldų gamybos veikla.

3 grafikas. 2021–2024 metais PVM mokėtojai nebuvo, 35–45 tūkst. eurų metines apyvartas deklaravusių mokėtojų skaičius ir vidutinė veiklos trukmė pagal ekonomines veiklas

Pastaba. Dar 1,4 tūkst. mokėtojų (45 proc. šių mokėtojų) buvo IDV pagal pažymas arba įsigyjant verslo liudijimus vykdančys fiziniai asmenys, kurių veiklos nustatyti iš turimų duomenų nebuvo galimybės.

Tipinis šios grupės MM paveikslas yra įmonė, kurios vidutinė veiklos trukmė apie 16 metų (mažiausias trukmės vidurkis būdingas MM, vykdančioms informacijos ir ryšių veiklą, – apie 12 metų, didžiausias – vykdančioms sveikatos priežiūros ir socialinio darbo veiklą – apie 20 m.). Tarp MM fizinių asmenų dominavo IDV vykdančys asmenys, kurių vidutinė veiklos trukmė taip pat buvo apie 16 metų. Vidutinis įmonės darbuotojų skaičius – 3, vidutinis mėnesinis atlyginimas⁹ – 545 eurai 2021 metais ir 700 eurų 2024 metais, t. y. dažnu atveju buvo mokamas mažesnis atlygis nei tų metų minimalioji mėnesinė alga.

Mažiausią vidutinį atlyginimą 2021 metais gavo MM, vykdančys meninę, pramoginę ir poilsio organizavimo veiklą, – apie 393 eurus, tačiau 2023–2024 metais mažiausią algą gavo kiti MM, vykdančys nekilnojamojo turto operacijas, – apie 430 eurų. Didžiausias vidutinis atlyginimas buvo mokamas vykdant sveikatos priežiūros ir socialinio darbo veiklą – virš 1 tūkst. eurų. Vidutinė įmonių pelno marža prieš apmokestinimą¹⁰ 2021 metais buvo 14,3 proc., 2022 metais ji sumažėjo 5,7 procentinio punkto, t. y. daugiau nei trečdaliu, kitais – 2023 ir 2024 metais – dar šiek tiek mažėjo. Mažiausia marža 2021 metais išsiskyrė švietimo veiklą vykdančys MM (3,3 proc.), o per likusį laikotarpį šie MM veikė nuostolingai. Didžiausią maržą šioje grupėje 2021 metais generavo elektros, dujų, garo tiekimo ir oro kondicionavimo veiklos MM – 38,7 proc., o likusiais metais ji svyravo nuo 12 iki 44 proc.

Pažymėtina, kad 2021 metais įmonių rezultatus reikšmingai paveikė COVID-19 pandemijos laikotarpiu taikytos valstybės pagalbos priemonės (įskaitant bankroto inicijavimo procedūrų suspendavimą). Nuo 2022 metų dalis smulkiųjų verslų susidūrė su sukauptų mokesčių įsipareigojimų našta, o tai, tikėtina, neigiamai veikė jų pelningumą, galėjo riboti veiklos plėtrą analizuojamu laikotarpiu.

⁹ Į vidutinį mėnesinį bruto atlyginimą įeina ne tik darbo užmokestis, bet ir ligos išmokos, kompensacijos, išėtinės išmokos ir pan. Imami tik tie asmenys, kurie buvo apdrausti visą mėnesį ir jiems buvo išmokėta daugiau nei 0 eurų, nuo kurių skaičiuojamos socialinio draudimo įmokos. Tokios pat prielaidos taikomos ir darbuotojų skaičiui.

¹⁰ Apskaičiuojama pelno mokesčio deklaracijose deklaruotą pelną (nuostolį) prieš apmokestinimą padalijant iš apyvartos (apimančios tiek apmokestinamąsias, tiek neapmokestinamąsias pajamas prieš sąnaudas ar lengvatų taikymą).

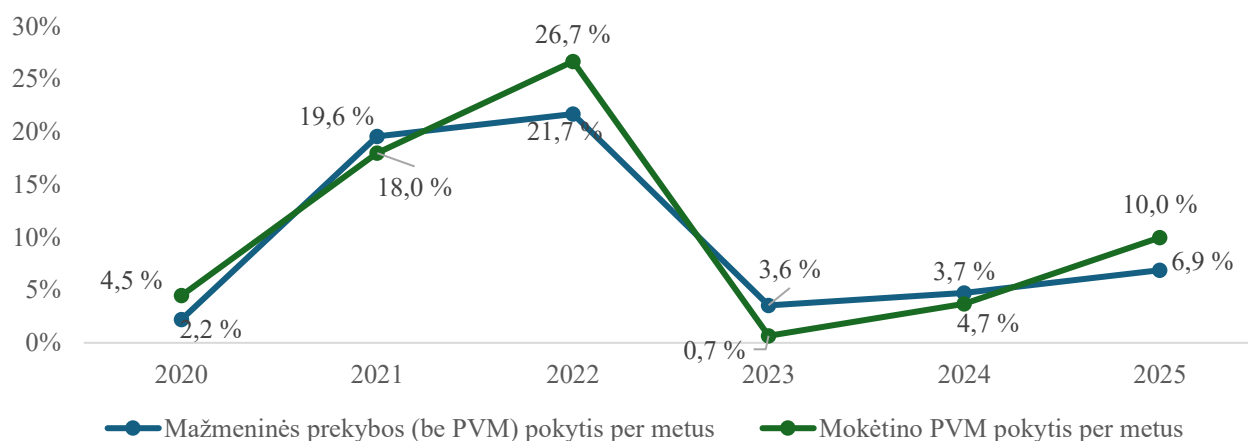
MM, visą laikotarpį buvę PVM mokėtojai

Iš MM, kurie buvo PVM mokėtojai nors vienus nagrinėjamo laikotarpio metus, didžioji dalis – 85 proc. – aibės (iš kurių trečdalis buvo fiziniai asmenys) PVM mokėtojai buvo visus 4 metus. Tai PVM mokėtojai, vidutiniškai apie 15 metų vykdančys veiklą, dažniausiai – 23 proc. – užsiimančys žemės ūkio veikla (dominuoja fiziniai asmenys – ūkininkai). Antra pagal dažnumą – 18 proc. – prekybos veikla: dominuoja mažmeninės prekybos rūšies veiklą vykdančys MM. Trečioje vietoje – 13 proc. – profesinę, mokslinę, techninę veiklą vykdančys MM (dominuoja teisinė ir apskaitos veikla). Šios grupės MM samdo vidutiniškai apie 2,5 darbuotojo, mokėjo vidutiniškai per mėnesį apie 477 eurus 2021 metais ir apie 725 eurus 2024 metais (t. y. kaip ir galimai besitelkiančių ties PVM riba MM, dažnai buvo mokamas mažesnis atlyginimas nei tų metų minimalioji mėnesinė alga). Vidutinė marža 2021 metais buvo 15,5 proc. ir, priešingai nei besitelkiančiųjų aibės MM, likusiais nagrinėjamais metais laikėsi stabiliau. Ši MM kategorija išlaikė augimo potencialą, apyvartos augo visose veiklose: 2022 metais padidėjo vidutiniškai dvigubai, 2023 ir 2024 metais padidėjo dar atitinkamai apie 29 ir 7 proc. Ypač išsiskyrė apdirbamosios gamybos (per 4 metus padidėjo 7,3 karto), finansinės ir draudimo (padidėjo 4,5 karto) veiklų MM apyvartų augimai.

Mokėtino ir gautino PVM dinamika

Deklaruotas mokėtinas PVM (pajamų iš PVM sumos dalis, mokama deklaruojant mokėtiną PVM) augo. 2025 metais, palyginti su 2024 metais, deklaruotas mokėtinas PVM augo 10 proc. Deklaruoto mokėtino PVM teigiamą pokytį reikšmingai paveikė 2025 metais, palyginti su 2024 metais, 6,9 proc. augusi mažmeninės prekybos, vykdomos vidaus rinkoje ir generuojančios didžiausią visos PVM prievolės dalį, apyvarta.

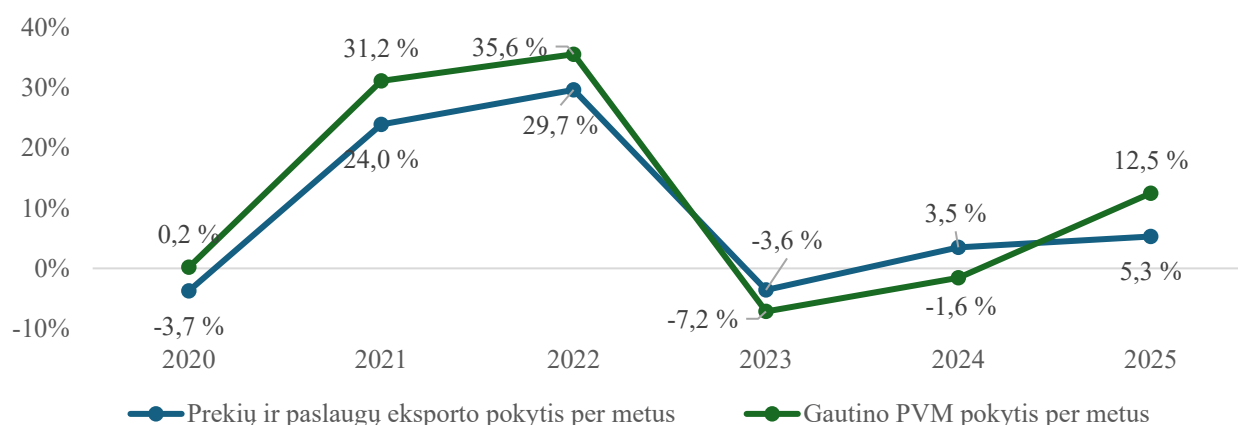
4 grafikas. Mažmeninės prekybos to meto kainomis ir deklaruoto mokėtino PVM (įsipareigojimų atsiradimo laikotarpiu) pokytis, proc.

Šaltiniai: Finansų ministerija ir Valstybės duomenų agentūra (toliau – VDA).

Deklaruotas gautinas PVM (pajamų iš PVM sumos dalis, gražinama arba įskaitoma deklaruojant gautiną PVM) didėjo. 2025 metais, palyginti su 2024 metais, deklaruotas gautinas PVM didėjo 12,5 proc. 2025 metais, palyginti su 2024 metais, eksportas (to meto kainomis) augo 5,3 proc., ypač augo paslaugų eksportas (13,1 proc.). Eksportuojančių įmonių produkciją parduodant už Lietuvos ribų, taikomas 0 proc. PVM apmokestinimas su teise atskaityti įsigijimo PVM.

5 grafikas. Prekių ir paslaugų eksporto ir deklaruoto gautino PVM (įsipareigojimų atsiradimo laikotarpiu) pokytis, proc.

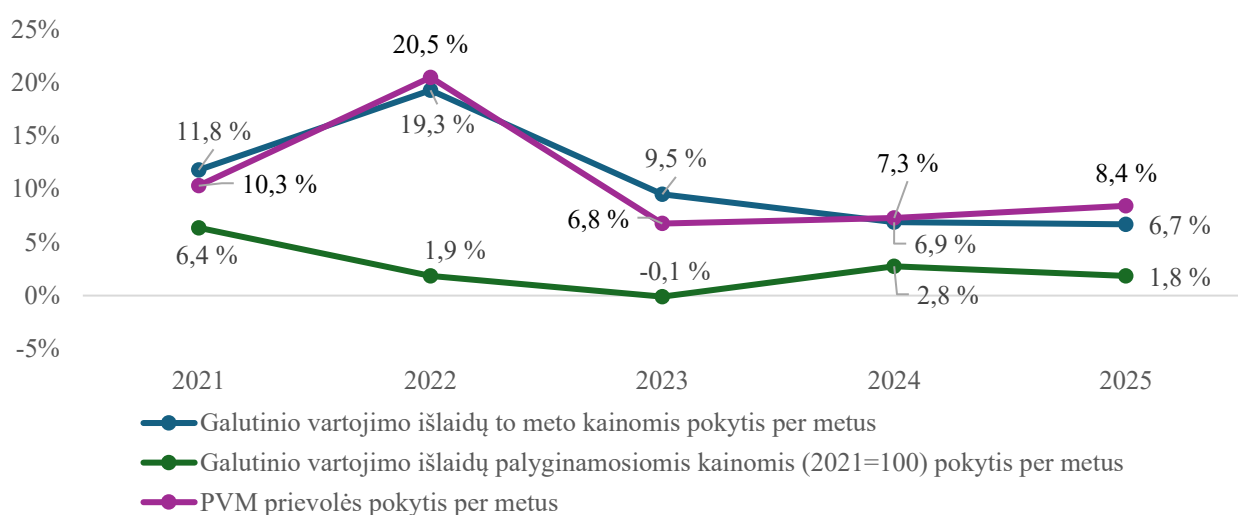

Šaltiniai: Finansų ministerija ir VDA.

Pajamos iš PVM ir vartojimas

GVI 2025 metais, palyginti su 2024 metais, augo 6,7 proc., atitinkamai PVM prievolė buvo 8,4 proc. didesnė. GVI palyginamosiomis kainomis, atspindinčiomis namų ūkių ir valdžios sektoriaus realaus vartojimo pokyčius, 2025 metais, palyginti su 2024 metais, padidėjo 1,8 proc. Šioje apžvalgos dalyje, siekiant užtikrinti palyginamumą, tiek bendros PVM prievolės, tiek mokėtino bei gautino PVM laikotarpis prilygintas GVI laikotarpiui (t. y. nagrinėjamos atitinkamų metų sausio–gruodžio mėnesių PVM deklaracijos), todėl augimo tempų duomenys nesutampa su duomenimis, pateiktais 3 lentelėje.

6 grafikas. GVI ir PVM prievolės (įsipareigojimų atsiradimo laikotarpiu) pokytis, proc.

Šaltiniai: Finansų ministerija ir VDA.

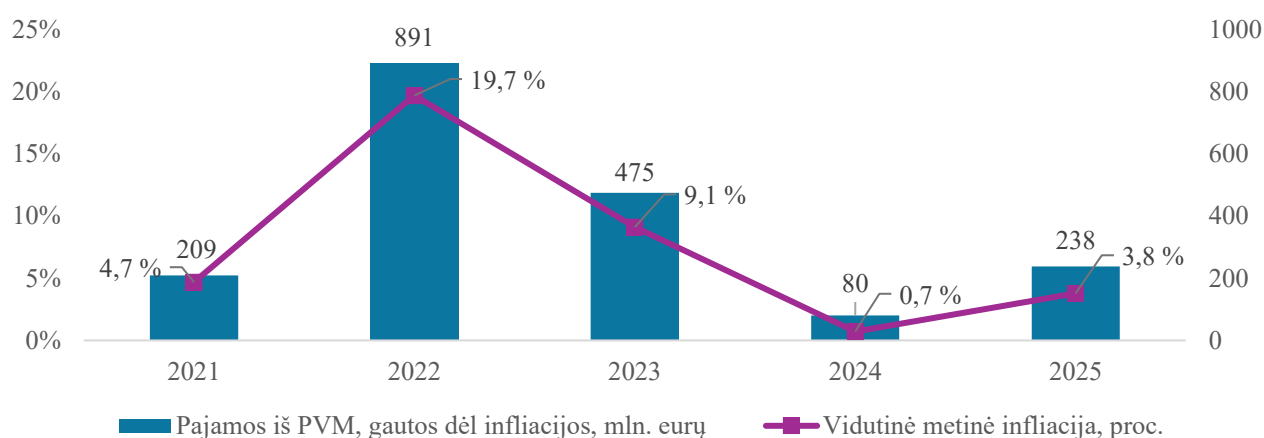
Infliacija turėjo įtakos pajamoms iš PVM. Vertinant infliacinės PVM pajamas, aktuali prekių ir paslaugų kainų pokyčio įtaka namų ūkių vartojimui. Vidutinė metinė infliacija, apskaičiuota pagal vartotojų kainų indeksą (VKI), 2025 metais sudarė 3,8 proc., o infliaciją reikšmingiau augino paslaugų, o ne prekių pabrangimas.

Prekės, kurių didžioji dalis yra apmokestinama PVM, vidutiniškai per metus brango 2,9 proc. Maistas ir nealkoholiniai gėrimai, sudarantys reikšmingiausią namų ūkių išlaidų dalį – vidutiniškai apie 19 proc. visų patiriamų išlaidų, – brango 4,5 proc. Labiausiai – 8 proc. – brango alkoholiniai gėrimai ir tabakas, šių prekių brangimui reikšmingą įtaką turėjo didėję akcizai. Šių produktų dalis vartojimo krepšelyje yra mažesnė – apie 5 proc.

Paslaugos, kurių dalis yra neapmokestinama PVM (pavyzdžiui, sveikatos, švietimo, socialinės paslaugos ir pan.), bendrai brango 5,9 proc., ypač brango maitinimo ir apgyvendinimo paslaugos – 6,6 proc.

Vertinant namų ūkių vartojimo išlaidų kainų pokytį¹¹, dėl kainų augimo 2025 metais buvo gauta apie 238 mln. eurų pajamų iš PVM, tai sudarė apie 3,4 proc. visų 2025 metais gautų pajamų iš PVM.

7 grafikas. Vidutinė metinė infliacija ir pajamos iš PVM, gautos dėl infliacijos, proc., mln. eurų

Šaltiniai: Finansų ministerija ir VDA.

Administraciniai veiksniai, turėję įtakos pajamoms iš PVM

PVM nepriemoka padidėjo nežymiai. Visa PVM nepriemoka (administruojama VMI ir muitinės) per 2025 metus padidėjo 18,9 mln. eurų.

8 grafikas. PVM nepriemoka kiekvieno mėnesio pabaigoje, mln. eurų

Šaltiniai: VMI ir muitinė.

¹¹ Pajamos iš PVM, gautos dėl infliacijos, apskaičiuojamos kaip skirtumas tarp atitinkamų metų nominalaus namų ūkių vartojimo ir realaus (neįvertinus infliacijos) namų ūkių vartojimo, pavyzdžiui, atitinkamų metų infliacijai sudarant 0 proc., pajamos iš PVM, įvertinus infliaciją, ir pajamos iš PVM, neįvertinus infliacijos, būtų tapačios.

PVM permokos dydis padidėjo. PVM permoka 2025 metų pabaigoje sudarė 557,7 mln. eurų ir buvo 52,8 mln. eurų, arba 10,5 proc., didesnė nei 2024 metų pabaigoje. 2025 metais didėjant eksporto apimtims, buvo deklaruota daugiau įsigijimo PVM, kuris atlikus deklaravimą iš susidariusios PVM permokos sugrąžinamas arba įskaitomas¹² pateikus prašymą, kai atitinka PVM permokos grąžinimui taikomus reikalavimus. Per 2025 metus PVM permokos buvo sugrąžinta arba įskaityta 282,9 mln. eurų, arba 10,9 proc., daugiau nei prieš metus.

9 grafikas. PVM permoka kiekvieno mėnesio pabaigoje, mln. eurų ir krypties linija

Šaltinis – VMI.

Pajamų iš PVM, neįvertinus administracinių veiksnių poveikio, pokytis buvo spartesnis nei PVM prievolės pokytis. Eliminavus administracinius veiksnius, pajamų iš PVM augimas buvo 0,5 procentinio punkto spartesnis nei deklaruotos PVM prievolės augimas. 2025 metais, įvertinus PVM permokos ir PVM nepriemokos pokyčius, pajamos iš PVM buvo 580,1 mln. eurų, arba 9,1 proc., didesnės nei 2024 metais. Palyginti su PVM sumokėjimo laikotarpiu, atitinkamos 2025 metų PVM prievolės augimas sudarė 8,6 proc.

4 lentelė. Pajamų iš PVM pokytis, mln. eurų ir proc.

Duomenys		2024 metai	2025 metai	Pokytis	
				(+ / –)	%
1	Pajamos iš PVM, iš viso	6 359,8	7 009,5	649,7	10,2
2	PVM nepriemokos (mokesčių mokėtojų įsiskolinimo) pokytis	13,4	18,9	5,5	
3	PVM permokos (skolos mokesčių mokėtojams) pokytis	–22,3	52,8	75,1	
4 = 1 + 2 – 3	Pajamos iš PVM be PVM nepriemokos ir PVM permokos pokyčio	6 395,5	6 975,6	580,1	9,1

Šaltinis – Finansų ministerija.

GPM

GPM į valstybės ir savivaldybių biudžetus per 2025 metus gauta **7 073,4 mln. eurų**. Palyginti su 2024 metais, gauta 764,2 mln. eurų, arba 12,1 proc., daugiau ir 192,4 mln. eurų, arba 2,8 proc., daugiau, nei planuota. Į valstybės biudžetą per 2025 metus gauta **3 482,4 mln. eurų** GPM. Palyginti

¹² Įskaitymas gali vykti mokesčių mokėtojo, kuriam susidarė PVM permoka, kitų mokesčių prievolioms padengti arba kitų mokesčių mokėtojų (pavyzdžiui, verslo partnerių, kuriems mokesčių mokėtojas yra skolingas) prievolioms padengti perimant jų mokestinę nepriemoką.

su 2024 metais, į valstybės biudžetą įplaukė 438,6 mln. eurų, arba 14,4 proc., daugiau ir 93,2 mln. eurų, arba 2,8 proc., daugiau, nei planuota. Į savivaldybių biudžetus gauta 3 591 mln. eurų, arba net 325,6 mln. eurų (10 proc.), daugiau, nei buvo gauta 2024 metais.

Kadangi GPM, tenkančio valstybės ir savivaldybių biudžetams, procentinis santykis kinta kiekvienais metais, siekiant duomenų palyginamumo su ankstesniais metais, toliau analizuojamos bendros pajamos iš GPM, tenkančios valstybės ir savivaldybių biudžetams. Išskyrus šią dalį, visose kitose apžvalgos dalyse analizuojamos tik į valstybės biudžetą gaunamos pajamos.

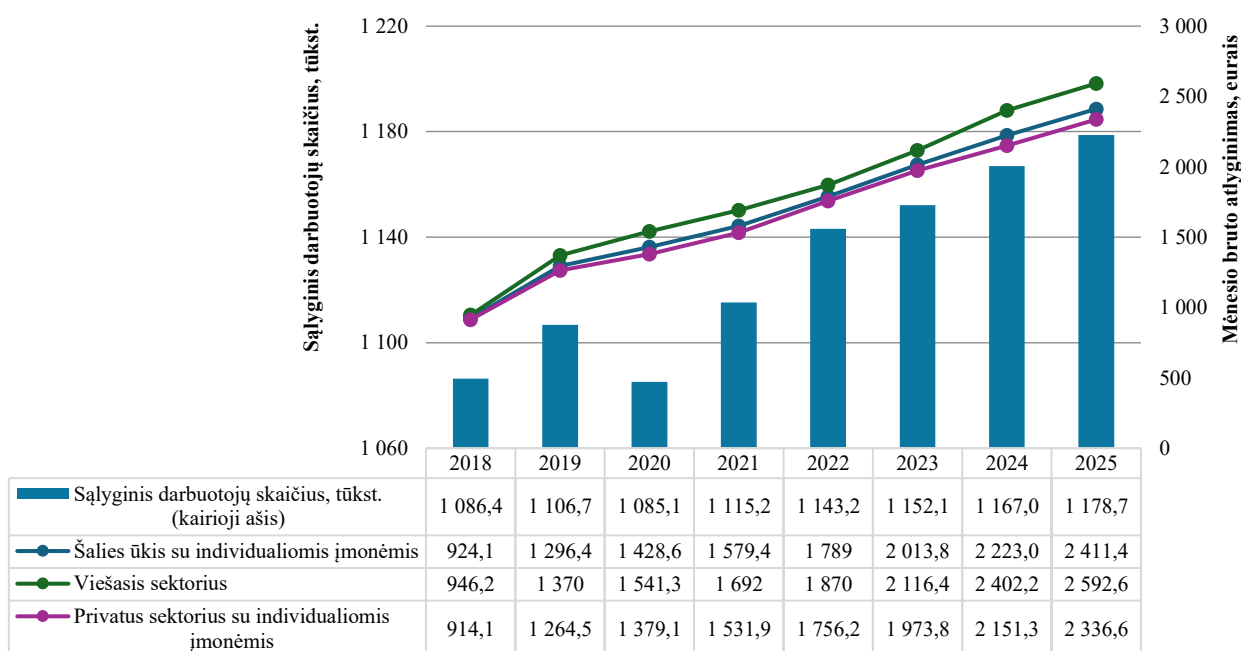
Pajamų iš GPM surinkimui įtakos turėję veiksniai

Palanki situacija darbo rinkoje. VDA duomenimis, mėnesinis bruto vidutinis darbo užmokestis (toliau – VDU), įskaitant individualias įmones, 2025 metais siekė 2 411,4 euro ir, palyginti su 2024 metų VDU, padidėjo 8,5 proc. Sąlyginis darbuotojų skaičius 2025 metais siekė 1 178,7 tūkst. ir buvo 1 proc. didesnis nei 2024 metais.

2024 metų rudenį, sudarant 2025 metų pajamų iš GPM planą, buvo projektuotas 7,9 proc. 2025 metų metinis darbo užmokesčio fondo¹³ augimas. Faktinis darbo užmokesčio fondo augimas 2025 metais sudarė 9,5 proc., todėl dėl spartesnio, nei buvo projektuota, augimo 2025 metų pajamos iš GPM nuo su darbo santykiais susijusių pajamų buvo apie 139 mln. eurų didesnės.

Spartų VDU augimo tempą lėmė ir nuo 2025 m. sausio 1 d. 12,3 proc. (nuo 924 iki 1 038 eurų) padidinta minimalioji mėnesinė alga (toliau – MMA), Lietuvoje reikšmingai prisidedanti prie atlyginimų augimo¹⁴. Atlyginimai ir toliau sparčiai augo tiek privačiame (8,6 proc.), tiek viešajame (7,9 proc.) sektoriuose.

10 grafikas. Darbo rinkos rodiklių dinamika, eurai ir tūkst.

Šaltinis – VDA.

¹³ Rodiklis, pagal kurį vertinamas tiek darbo užmokesčio dydis, tiek dirbančių asmenų skaičius.

¹⁴ Nerijus Černiauskas, Jose-Garzia Louzao „The Earnings Distribution in Lithuania: The Role of the Minimum Wage“, [WageDistribution_LT.pdf \(lrv.lt\)](#).

Neapmokestinamojo pajamų dydžio pokyčiai. Dėl nuo 2025 m. sausio 1 d. padidintos MMA buvo atlikta neapmokestinamojo pajamų dydžio (toliau – NPD) formulės korekcija (nekeičiant paties NPD dydžio), todėl pasikeitė NPD formulės taikymas asmenims, uždirbantiems iki maždaug 1 VDU. Pavyzdžiui, asmeniui, kuris ir 2025, ir 2024 metais uždirbo 1 038 eurus per mėnesį (atitinka 2025 metų MMA), 2025 metais, palyginti su 2024 metais, taikomas NPD padidėjo 8,3 proc. ir dėl to toks asmuo per mėnesį GPM sumokėjo 11,4 euro mažiau, o iš viso toks asmuo dėl jam taikyto NPD per mėnesį sumokėjo 149,4 euro GPM mažiau. Preliminariais duomenimis, dėl NPD pokyčių per visus 2025 metus nebuvo gauta apie 91,7 mln. eurų pajamų iš GPM.

Reikšmingai išaugusi mokėtino GPM prievolė pagal metines GPM deklaracijas už 2024 metus. Per 2025 metus gyventojai kartu su metine GPM deklaracija už 2024 metus deklaravę mokėtiną GPM (pavyzdžiui, vykdę IDV gavę pajamų iš turto pardavimo, per metus prisitaikę per daug NPD ir kt.), sumokėjo 594,5 mln. eurų, t. y. 119,6 mln. eurų (25,2 proc.) daugiau nei 2024 metais.

Didesni GPM permokos grąžinimai ir pervedimai paramos gavėjams už 2024 metus. GPM permokos grąžinimų suma per 2025 metus siekė 418,4 mln. eurų ir buvo 40,1 mln. eurų, arba 10,5 proc., didesnė nei 2024 metais. Pagal gyventojų prašymus paramos gavėjams ir politinėms partijoms 2025 metais pervesta 36,9 mln. eurų, t. y. 2 mln. eurų, arba 5,9 proc., daugiau nei 2024 metais.

Išaugusios Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 21 straipsnyje numatytos apmokestinamąsias pajamas mažinančios išlaidos. 2024 metų GPM deklaracijose deklaruotų lengvatinių išlaidų, nuo kurių 2025 metais buvo grąžinama dalis sumokėto GPM, suma augo 7,2 proc. daugiausia dėl išaugusių įmokų į papildomo savanoriško pensijų kaupimo fondus. Spartų pensijų fondų dalyvių augimą 2024 metais greičiausiai lėmė keli veiksniai: fondų grąža, augantis gyventojų susidomėjimas investavimu bei siekis suspėti sudaryti sutartis iki 2024 metų pabaigos, kad dar būtų galima pasinaudoti GPM lengvata ateinančius 10 metų.

5 lentelė. Duomenys apie gyventojus, metinėse GPM deklaracijose deklaravusius patirtas lengvatines išlaidas

Lengvatinės išlaidos	Gyventojų skaičius, tūkst.			Įmokų suma, mln. eurų		2023 ir 2022 metų palyginimas	
	2023 metai	2024 metai	%	2023 metai	2024 metai	(+ / –)	%
Iš viso	410,1*	424,9*	3,6	407,9	437,2	29,3	7,2
Gyvybės draudimo įmokos	296,6	288,7	–2,7	255,4	260,1	4,7	1,8
Palūkanos už suteiktas paskolas gyvenamajam būstui statyti arba įsigyti	41,2	37	–10,2	49,9	52,1	2,2	4,4
Įmokos už studijas	38,3	37	–3,4	63,2	68,7	5,5	8,7
Grąžintos paskolos (jų dalis), skirtos išlaidoms už studijas padengti	22,5	22,3	–0,9	6,8	7,3	0,5	7,4
Įmokos į papildomo savanoriško pensijų kaupimo fondus	63,4	100,5	58,5	32,6	49	16,4	50,3

* Unikalus gyventojų skaičius.

Šaltinis – VMI.

GPM struktūra pagal mokesčio rūšis

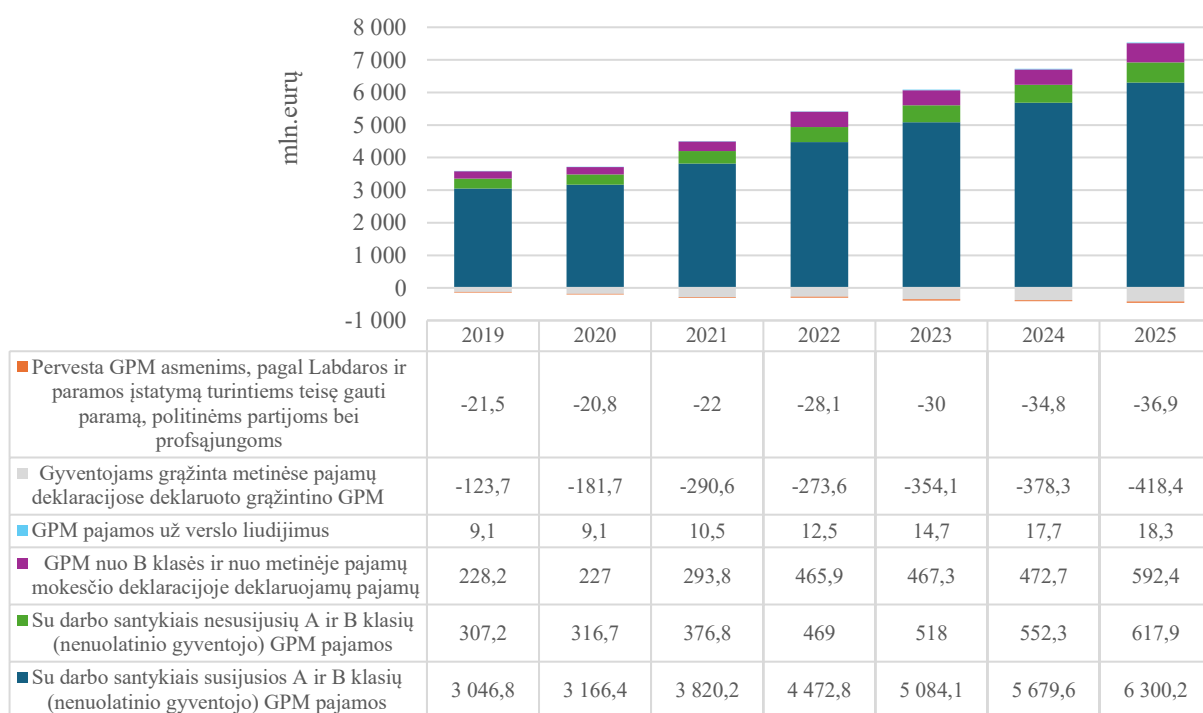
Pagal mokesčio mokėjimo tvarką gyventojų pajamos skirstomos į A ir B klases. Pajamų mokesį nuo A klasei priskiriamų apmokestinamųjų pajamų apskaičiuoti, išskaičiuoti ir sumokėti

privalo išmokas išmokėjęs asmuo. Tokių pajamų pavyzdžiai – darbo užmokestis, ligos, tėvystės, motinystės, vaiko priežiūros išmokos, dividendai, autoriniai atlyginimai ir kt. GPM nuo šio tipo pajamų dažniausiai sumokamas jų išmokėjimo momentu. GPM nuo B klasei priskiriamų pajamų apskaičiuoti ir sumokėti privalo tokių išmokų gavęs asmuo. Tai gyventojų IDV pajamos, gautos palūkanos, finansinių priemonių pardavimo pajamos, turto pardavimo pajamos, turto nuomos pajamos, kai nuomojama fiziniam asmeniui, nevykdančiam IDV, ir kt. GPM už šio tipo pajamas paprastai sumokamas kitą mokestinį laikotarpį, nei jos buvo gautos, jas už praėjusį laikotarpį deklaraujant metinėje GPM deklaracijoje (kurios pateikimo terminas – iki kitų metų gegužės 1 dienos). Taigi priklausomai nuo to, ar GPM mokamas už A ar B klasės pajamas, jos gaunamos atitinkamai už einamąjį arba už praėjusį laikotarpį.

GPM nuo pajamų, susijusių su darbo santykiais¹⁵, sudaro daugiausia per metus gaunamų pajamų iš GPM. 2025 metais jis sudarė 83,7 proc. į valstybės ir savivaldybių biudžetus sumokėto GPM. Palyginti su 2024 metais, su darbo santykiais susijusio GPM gauta 10,9 proc. daugiau.

2025 metais GPM nuo su darbo santykiais nesusijusių pajamų¹⁶ sudarė 16,3 proc. į valstybės ir savivaldybių biudžetus sumokėto GPM. Palyginti su 2024 metais, GPM nuo šios rūšies pajamų surinkta 17,8 proc. daugiau.

11 grafikas. Pajamų iš GPM struktūra

Šaltinis – Finansų ministerija.

Intarpas. Mažosios bendrijos

Mažoji bendrija (toliau – MB) – ribotos atsakomybės privatusis juridinis asmuo, kurio nariais gali būti tik fiziniai asmenys, o jų skaičius ribojamas iki 10 asmenų. MB Lietuvoje buvo įteisintos 2012 metais, siekiant paskatinti gyventojų verslumą bei naujų įmonių kūrimą. MB buvo sukurta kaip tarpinis „laiptas“ tarp IDV ir didesnių administracinių bei finansinių išteklių reikalaujančios

¹⁵ Nuolatinio gyventojų A klasės ir nenuolatinio gyventojų B klasės pajamos.

¹⁶ Nuolatinio gyventojų A klasės ir nenuolatinio bei nuolatinio gyventojų B klasės (įskaitant pajamas iš veiklos, vykdomos pagal verslo liudijimą) pajamos.

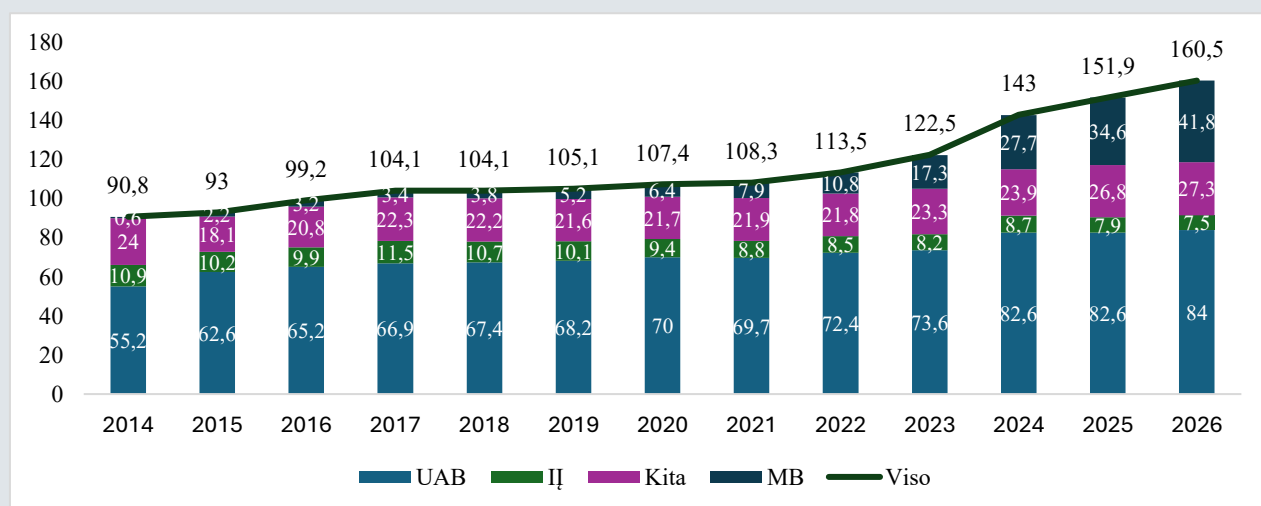
uždarosios akcinės bendrovės (toliau – UAB). MB, palyginti su kitomis verslo vykdymo formomis, pasižymi didesniu lankstumu, įsteigimo bei valdymo paprastumu.

Šiame interpe aptariamoms MB tendencijoms, apmokestinimas, lyginant su kitomis veiklos formomis, bei MB mokamų išmokų analizė. Daugiau informacijos galima rasti Finansų ministerijos parengtoje [MB tendencijų, apmokestinimo bei mokamų išmokų analizėje](#).

MB skaičiaus ir veiklos dinamika

MB skaičius Lietuvoje sparčiai didėja – nuo dabartinio dešimtmečio pradžios išaugo daugiau nei 30 tūkst. ir 2026 m. sausio 1 d. sudarė 26 proc. visų šalyje veikiančių ūkio subjektų (palyginti 2020 m. sausio 1 d. sudarė apie 5,9 proc.). MB skaičiaus augimas pastaraisiais metais sudaro didžiąją dalį viso ūkio subjektų skaičiaus augimo.

12 grafikas. Lietuvoje veikiančių ūkio subjektų skaičius metų pradžioje pagal teisinę formą, tūkst.

Šaltinis – VDA.

Pastaba. Grafike pateikiama statistika apima tik veikiančias (gaunančias pajamų ir (arba) turinčias darbuotojų) įmones, taip pat duomenys už t metus rengiami t – 1 metų spalio mėnesį, tad gali neapimti visų naujai įsteigtų subjektų. Dėl šių priežasčių grafike pateikiami skaičiai gali skirtis nuo toliau šiame interpe minimų duomenų.

MB veiklos formos populiarumo šuolis 2026 metų pradžioje. Nuo 2026 metų pailgėjusios pelno mokesčio atostogos bei didelės pajamas vykdant IDV pagal pažymą gaunantiems gyventojams padidėjęs efektyvusis GPM tarifas gali būti siejami su 2026 metų pradžioje padidėjusiu naujai įsteigiamų MB skaičiumi – per pirmąjį ketvirtį įsteigta apie 40 proc. daugiau MB nei per atitinkamą 2025 metų laikotarpį.

MB, kaip juridinio vieneto, veiklos pajamų apmokestinimas. MB veiklos pajamoms taikomi tokie patys mokesčiai kaip ir kitoms juridinių asmenų teisinėms formoms: PVM, pelno mokestis, nekilnojamojo turto mokestis, žemės mokestis ir kiti. Taikomos ir tokios pačios šių mokesčių lengvatos, deklaravimo ir mokėjimo terminai. Už 2024 metus pelno mokesčio deklaracijas pateikė

daugiau nei 48 tūkst.¹⁷ MB, iš kurių nulines pajamas deklaravo 21 proc., arba 10 tūkst., MB, dar apie 57 proc., arba 27 tūkst., MB uždirbo pelno¹⁸.

Iš pelno uždirbusių subjektų apie 15 proc. naudojosi 0 proc. pelno mokesčio atostogų tarifu, 70 proc. – mažų įmonių lengvatiniu 5 proc. tarifu, 12 proc. – pagrindiniu 15 proc. tarifu. Likę 4 proc. MB tarifo nenurodė, nes dėl lengvatų taikymo šios MB neturėjo apmokestinamojo pelno, tad pelno mokesčio tarifas joms neaktualus. Palyginti, vertinant visą 2024 metais pelno uždirbusių įmonių aibę, nepriklausomai nuo teisinės formos, pelno mokesčio atostogomis naudojosi apie 6 proc. įmonių, mažų įmonių tarifu – 53 proc., o pagrindinį tarifą taikė 37 proc. subjektų. Šie skirtumai rodo, kad MB dažniau yra jaunesnės ir smulkesnės verslo įmonės. Atitinkamai 2024 metais pelningos MB mokėjo mažesnę efektyvų pelno mokesčio tarifą¹⁹ (7,4 proc.) nei bendra Lietuvos įmonių populiacija (11,1 proc.).

MB narių pajamų apmokestinimas. MB iš kitų juridinių asmenų teisinių formų išsiskiria MB narių gaunamų pajamų apmokestinimu. MB nariai pajamų iš savo bendrijos gali gauti 3 pagrindiniais būdais: išsiimdami lėšų asmeniniams poreikiams, pasirinktinai priskiriant jas su darbo santykiais susijusioms pajamoms arba dividendams (avansu išmokamas pelnas), gaudami atlygį pagal CPS (įskaitant vadovavimo sutartį) ir metams pasibaigus paskirstant pelną dividendų forma. Kiekvienai iš šių rūšių pajamų taikomas skirtingas apmokestinimas GPM, VSD ir PSD įmokomis.

- **Su darbo santykiais susijusioms pajamoms priskiriamos pajamos.** MB narys (įskaitant MB narį vadovą) negali turėti darbo santykių su MB, t. y. su juo darbo sutartis nėra sudaroma. Tačiau siekiant MB nariui sudaryti galimybę dalyvauti socialinio draudimo sistemoje, mokesčių tikslais MB narys iš MB asmeniniams poreikiams išsiimamas lėšas savo nuožiūra gali priskirti su darbo santykiais susijusioms pajamoms. Nuo šių pajamų mokamas GPM (kaip ir pajamoms, gaunamoms pagal darbo sutartis, taikomas 20 proc. tarifas bei NPD, o atsižvelgiant į metinį šių pajamų lygį, gali būti taikomas ir progresinis apmokestinimas), taip pat VSD (13,83 proc.) bei PSD (6,98 proc.) įmokos nuo 50 proc. su darbo santykiais susijusioms pajamoms priskirtų lėšų sumos (nuo 2026 m. liepos 1 d. VSD ir PSD įmokų bazė – 90 proc.).

Skirtingai nuo pagal darbo sutartį gaunamų darbuotojo pajamų, kurioms taikomos VSD įmokų grindys, MB nariams nėra prievolės mokėti bent minimalias VSD įmokas. MB nario PSD įmokoms, jei MB narys nėra apdraustas šiuo draudimu (pavyzdžiui, nėra senatvės pensijos gavėjas, nedirba pagal darbo sutartį ir pan.), grindys yra taikomos, t. y. mokama 6,98 proc. nuo MMA.

Skiriasi ir VSD bei PSD įmokų lubų taikymas – MB nario lėšoms, priskirtoms su darbo santykiais susijusioms pajamoms, taikomos 43 VDU per metus VSD ir PSD įmokų lubos (maksimali išmokų, priskiriamų su darbo santykiais susijusioms pajamoms, suma negali viršyti būtent šios ribos, nuo kurios skaičiuojamos ir mokamos MB nario VSD įmokos), tuo tarpu pagal darbo sutartį

¹⁷ Šis rodiklis nesutampa su 12 grafike pateiktais duomenimis dėl skirtingų metodikų. 48 tūkst. MB skaičius apima ir neveikiančias įmones, tuo tarpu grafike vaizduojama veikiančių, t. y. gaunančių pajamų arba turinčių darbuotojų, įmonių statistika. Taip pat skiriasi ir laiko atskaitos taškai, nes, pelno mokesčio deklaracijų duomenimis, analizuojamas vėlesnis laikotarpis.

¹⁸ Čia pelnas apibrėžiamas kaip pelnas (įskaitant pelną iš vertybinių popierių ir veiklos, apmokestinamos pagal Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo 5 straipsnio 7–10 dalis), pakoreguotas eliminavus mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros bei filmo gamybos lengvatų poveikį.

¹⁹ Efektyvusis tarifas skaičiuojamas pelno mokesčio sumą, mokėtiną į biudžetą, padalijus iš pelno (įskaitant pelną iš vertybinių popierių ir veiklos, apmokestinamos pagal Pelno mokesčio įstatymo 5 straipsnio 7–10 dalis), pakoreguoto eliminavus mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros bei filmo gamybos lengvatų poveikį.

gaunamoms pajamoms taikomos 60 VDU dydžio per metus VSD įmokų lubos, o PSD įmokoms lubos netaikomos.

Šios rūšies pajamas MB nariai renkasi siekdami užsitikrinti socialines garantijas: kaupti pensijos stažą, gauti ligos, motinystės ir kitas socialines išmokas.

- **Pajamos pagal CPS.** MB su vadovu sudaro ne darbo, o CPS. Tokia pajamų apskaitymo forma iš visų teisinės formos rūšių Lietuvoje dažniausiai naudojasi MB. Nuo 2020 m. lapkričio 19 d. MB narys gali sudaryti CPS ir pagal jas gauti atlygį ne tik dėl vadovavimo paslaugų, bet ir dėl kitų teikiamų paslaugų ar atliekamų darbų. Tokia pajamų ne už vadovavimą apskaitymo forma galima, jeigu tai savo esme yra atsitiktinio ar vienkartinio pobūdžio paslaugų teikimas. Kitu atveju pajamos pagal jų esmę priskiriamos, pavyzdžiui, pajamoms, gautoms iš vykdomos IDV, už automobilio ar nekilnojamojo turto nuomą, kaip palūkanos už suteiktą paskolą ir pan.

Pajamos pagal CPS iki 2025 metų buvo apmokestinamos tik GPM 15 proc. tarifu (viršijanti 120 VDU dalis – 20 proc.). Nuo 2026 metų viršijanti 12 VDU dalis – 20 proc., 36 VDU – 25 proc., o viršijanti 60 VDU dalis – 32 proc. VSD ir PSD įmokos šioms pajamoms netaikomos. Taikomi šie apribojimai: pajamos už paslaugas negali viršyti 100 tūkst. eurų per metus, o viršijus 45 tūkst. eurų per metus, atsiranda prievolė registruotis PVM mokėtoju ir apskaičiuoti bei sumokėti PVM už suteiktas paslaugas.

- **Dividendai.** MB narys gali gauti išmokas iš paskirstytojo pelno (dividendus). Jie apmokestinami nuo pirmo euro, nepriklausomai nuo pajamų sumos, fiksuotu 15 proc. tarifu. VSD ir PSD įmokos netaikomos. Nors dividendų apmokestinimas, palyginti su kitų rūšių pajamomis, gali atrodyti palankiai, tačiau dividendams išmokėti reikia pelno, kurio dauguma MB neturi²⁰. Taip pat reikia įvertinti ir tai, kad dividendai, tikėtina, dažniausiai išmokami tik finansiniams metams pasibaigus, paprastai kartą per metus, tad negali užtikrinti reguliaraus asmens pajamų srauto. Be to, dividendai mokami iš pelno, sumokėjus pelno mokestį, todėl kombinuotas apmokestinimo efektyvusis 15 proc. tarifas taikomas tik tokiu atveju, kai taikomas 0 proc. pelno mokesčio tarifas (pavyzdžiui, pelno mokesčio atostogų metais). Kadangi dauguma MB yra mažos įmonės, kurioms taikomas lengvatinis (nuo 2026 metų – 7 proc.) tarifas, kombinuotas efektyvusis MB dividendų apmokestinimas dažniausiai sudaro 20,95 proc. (taikant pagrindiniu 17 proc. tarifą sudarytą 29,45 proc.).

MB, UAB ir IDV pagal pažymą mokesčių naštos palyginimas

Palyginus MB, UAB ir individualios veiklos pagal pažymą mokestinę naštą 2025 m. ir nuo 2026 m. liepos 1 d., matyti, kad pokyčiai reikšmingai pakeičia šių veiklos formų mokestinį konkurencingumą.

Skirtingų veiklos formų mokestinės naštos palyginimas nėra paprastas, nes MB, UAB ir IDV pagal pažymą skiriasi teisiniu statusu, pajamų gavimo ir apmokestinimo principais bei socialinio draudimo įmokų ir garantijų sistema. Todėl lyginant mokestinę naštą taikomos standartizuotos prielaidos, siekiant sudaryti kuo labiau palyginamas ekonomines sąlygas ir objektyviai įvertinti mokestinės naštos skirtumus esant vienodam ekonominiam rezultatui. Pateikti skaičiavimai vertintini ne kaip konkrečios įmonės ar savarankiškai dirbančio asmens faktinės mokestinės naštos prognozė, o kaip teorinis palyginamasis scenarijus.

Skaičiuojant mokesčių naštą daroma prielaida, kad pajamoms su darbo santykiais priskiriama ir išsiimama tik tiek lėšų, kiek būtina pilnam vienerių metų senatvės pensijos draudimo stažui

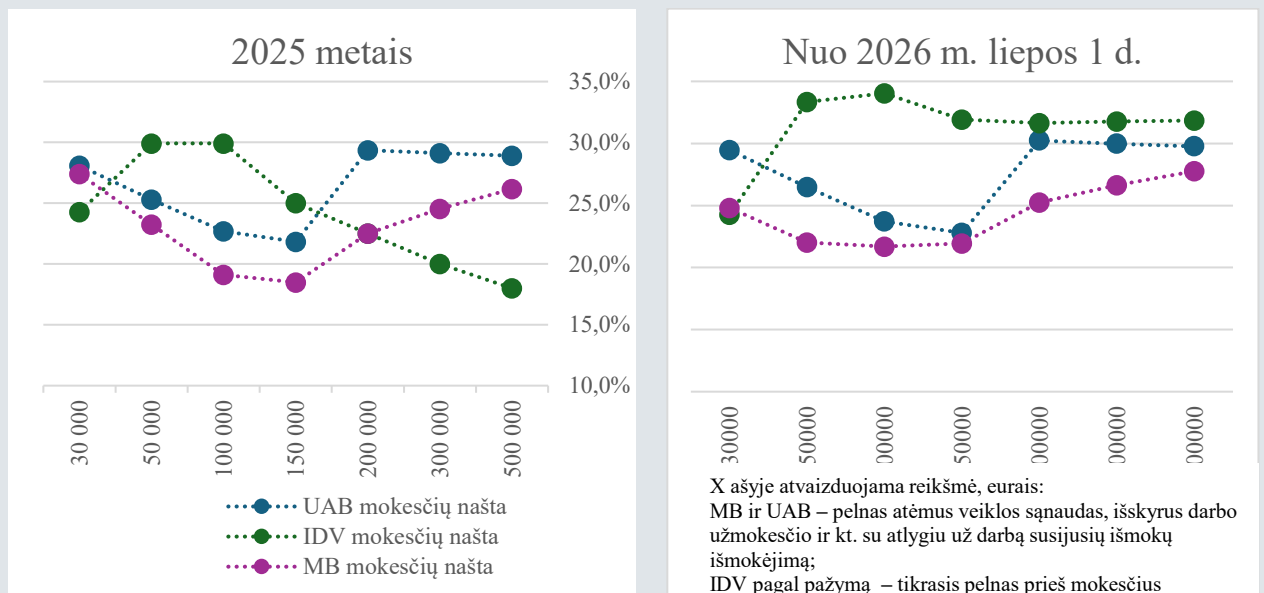
²⁰ Pavyzdžiui, 2024 metais daugiau nei 10 tūkst. eurų pelno uždirbo tik apie 28,5 proc. veikiančių MB.

užtikrinti. Dėl šios priežasties nuo 2026 m. liepos 1 d. MB, gaunančioms 30 tūkst. ir 50 tūkst. eurų pelno (atėmus veiklos sąnaudas, išskyrus darbo užmokesčio ir kt. su atlygiu už darbą susijusių išmokų išmokėjimą), mažėja bendra mokesčių našta. Kitais atvejais bendra mokesčių našta didėja dėl didesnio progresyvumo taikant GPM ir 1 procentiniu punktu didesnio pelno mokesčio tarifo.

UAB mokestinė našta didėja nežymiai dėl didesnio pelno mokesčio tarifo ir MMA, o IDV pagal pažymą – dėl aukštesnio GPM tarifo ir šių pajamų įtraukimo į bendrą progresinio apmokestinimo sistemą.

Apibendrinant, jei 2025 m. didesnes pajamas gaunantiems palankiausia dažniausiai buvo IDV pagal pažymą, tai nuo 2026 m. daugeliu atvejų šį pranašumą perima MB, o IDV, ypač gaunant dideles pajamas, tampa didžiausią mokestinę naštą turinčia veiklos forma.

13 grafikas. 2025 ir 2026 (nuo liepos 1 d.) metų mokestinė našta pagal veiklos formas, proc., apskaičiuota kaip visų sumokamų mokesčių (GPM, darbuotojo ir darbdavio socialinio draudimo įmokos, pelno mokestis) santykis su pelnu prieš darbo užmokesčio ir kitų su atlygiu už darbą susijusių išmokų išmokėjimą, o IDV pagal pažymą, – su tikroju pelnu prieš apmokestinimą

Šaltinis – Finansų ministerijos skaičiavimai.

Pastabos. Mokestinės naštos skaičiavimams taikytos prielaidos pateikiamos [čia](#).

Mokestinės naštos reikšmės aktualios tik pasirinktuose pelno scenarijuose; linijos jungia scenarijus ir nereiškia tarpinių reikšmių.

2024 metų MB išmokų (GPM312 formos deklaracijų duomenų) analizė

MB veiklą vykdo ne tik patiems MB nariams teikiant paslaugas, bet ir pasitelkdamas tiek samdomus darbuotojus, tiek IDV vykdančius paslaugų teikėjus. 2024 metais beveik 30 tūkst. MB išmokėjo išmokas 133 tūkst. asmenų. Iš viso buvo išmokėtos 48 skirtingų pajamų rūšių išmokos, bendra išmokėta suma sudarė 1,2 mlrd. eurų. Didžiausia išmokų dalis – 31,8 proc. – buvo išmokėta asmenims, dirbantiems MB pagal darbo sutartis, kaip su darbo santykiais susijusios pajamos. Dažniausiai MB mokėtų išmokų rūšis buvo pagal CPS (įskaitant vadovavimo pajamas).

MB narių pajamos išlieka nuosaikios ir atspindi aktyvią daugumos mažųjų bendrijų ekonominę veiklą. Išmokos, priskirtos su darbo santykiais susijusioms pajamoms, dividendai bei išmokos pagal CPS (įskaitant vadovavimo sutartį) yra pagrindinės MB narių gaunamų išmokų

rūšys (dirbti pagal darbo sutartį ir gauti su darbo santykiais susijusias išmokas gali tik ne MB nariai) ir kartu sudaro didžiausią visų analizuojamų išmokų dalį (528 mln. eurų, arba 43,3 proc. visų išmokų). Šioje dalyje detaliau aptariamos tik šių trijų rūšių išmokos, toliau vadinamos MB nario pajamomis.

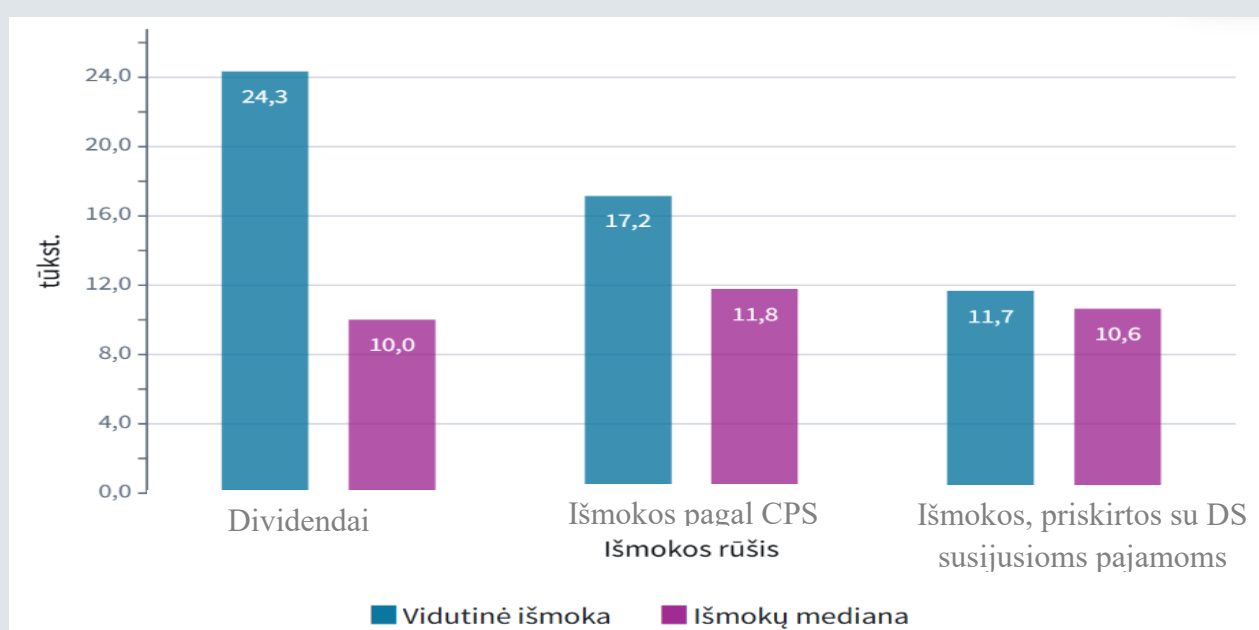
2024 m. 23 tūkst. MB narių iš beveik 20 tūkst. MB gavo MB nario pajamų. Vidutinė išmoka sudarė 18 tūkst. eurų o mediana – 11 tūkst. eurų per metus, t. y. buvo apie trečdaliu mažesnė už metinį šalies bruto VDU. Vis dėlto šis palyginimas yra orientacinis dėl skirtingos lyginamų pajamų ekonominės prigimties bei skirtingo apmokestinimo.

Išmokos pagal CPS, kurioms taikomas mažiausias apmokestinimas, yra akivaizdžiai dominuojanti MB narių pajamų forma: daugiausia MB narių renkasi būtent jas. 2024 metais 312,2 mln. eurų arba 59 proc. MB narių pajamų sudarė išmokos pagal civilines paslaugų sutartis – jas gavo 76 proc. narių, o tokių išmokų mediana buvo didžiausia iš analizuojamų rūšių pajamų.

Dividendai, įvertinus jiems tenkančią pelno mokesčio našą, apmokestinami mažiau nei su darbo santykiais susijusios pajamos, todėl jie patrauklūs pelno paskirstymui, bet ne reguliariam pajamų srautui. Nors MB nariai turi galimybę dividendus išsiimti avansu, jų dydis negali viršyti MB per metus uždirbto pelno. Paaiškėjus metiniams finansiniams rezultatams, dalį avansu sumokėtų dividendų gali tekti grąžinti. 2024 m. MB nariams išmokėti dividendai (168,2 mln. eurų arba 32 proc.) pasižymėjo didžiausia vidutine išmoka, tačiau ir didžiausiu netolygumu.

Išmokos, priskiriamos su darbo santykiais susijusioms pajamoms, apmokestinamos labiausiai – joms taikomas GPM bei VSD ir PSD įmokos, dėl ko šios rūšies išmokos gavėjų yra mažiausiai, šių išmokų suma MB nariams 2024 m. siekė 47,7 mln. eurų, o vidutinės metinės išmokos dydis buvo artimas 2024 metais galiojusiam metiniam MMA dydžiui. Tai leidžia daryti prielaidą, kad reikšminga dalis MB narių rinkosi su darbo santykiais susijusioms pajamoms priskirti atlygį, artimą MMA, nors taikyta 50 proc. VSD įmokų bazė neužtikrina visų metų VSD stažo. Tokį pasirinkimą galėjo lemti įvairios priežastys: 42 proc. iš nagrinėjamų 23 tūkst. asmenų dirbo kitose įmonėse pagal darbo sutartis, dalis galėjo prioritetą teikti didesnėms einamosioms disponuojamoms pajamoms, rinkdamiesi kitų rūšių išmokas, o dalis – neįvertinti socialinio draudimo ypatumų.

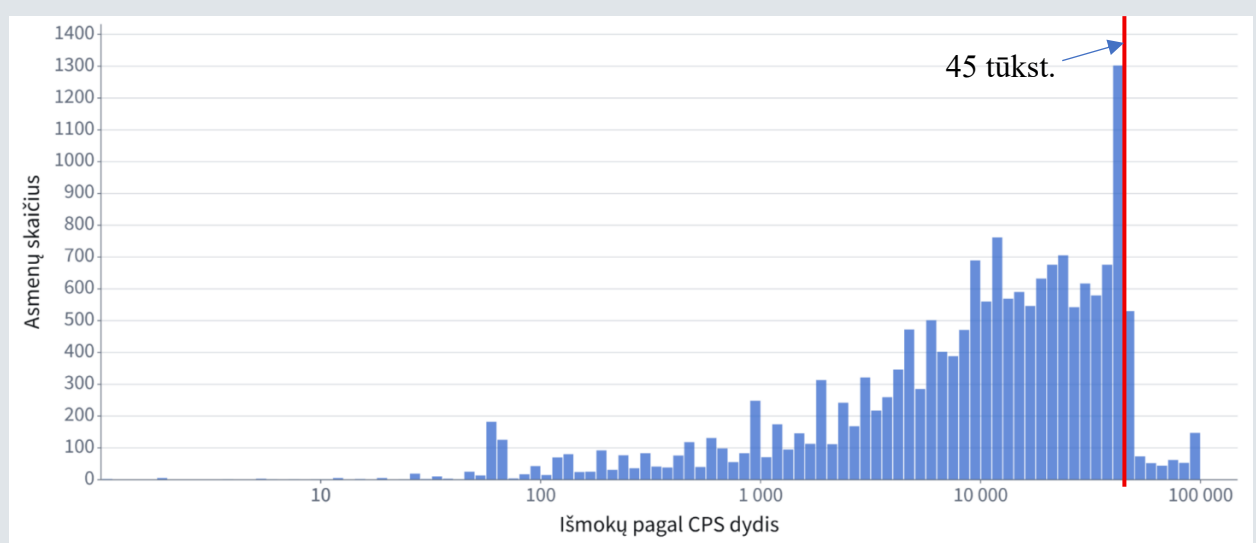
14 grafikas. MB nario pajamų išmokos: vidurkis ir mediana, 2024 metais

Šaltinis – VMI duomenys.

Analizuojant vien tik išmokų pagal CPS gavėjų skaičiaus pasiskirstymą pastebimas labai aiškus telkiamasis ties PVM registracijos riba: iš karto virš šio dydžio reikšmingai sumažėja tokias pajamas gaunančių asmenų skaičius. Tik 474 asmenys, arba 2,7 proc. visų išmokas pagal CPS gavusių asmenų, gavo nuo 45 tūkst. iki 100 tūkst. eurų (didžiausio leistino tokių išmokų dydžio). Palyginti asmenų, kurių bendros MB nario pajamos viršija 45 tūkst. eurų, yra 2,6 tūkst. Tai rodo MB narių elgsenos reakciją į PVM registracijos ribą. Nors MB ir jos nario lygmeniu PVM mokesstinės naštos atžvilgiu paprastai yra neutralus dėl pirkimo PVM atskaitos galimybės, ribos viršijimas MB nariui sukelia papildomas registravimo, apskaitos, deklaravimo ir pinigų srautų administravimo prievoles. Tai leidžia kelti hipotezę, kad dalis MB narių, kurių pajamos viršija 45 tūkst. eurų, siekia neperžengti šios ribos išmokomis pagal CPS, o viršijančią pajamų dalį gauna kitomis formomis.

15 grafikas. 2024 metų MB narių skaičiaus pasiskirstymas pagal CPS išmokų dydį, eurais

Šaltinis – VMI duomenys.

Pastaba. Atsižvelgiant į pajamų pasiskirstymo netolygumą (asimetriškumą) bei siekiant didesnio duomenų informatyvumo ir lengvesnio interpretavimo, x ašyje naudojama ne tiesinė, o dešimtainio logaritmo skalė, kurioje kiekvienas žingsnis reiškia reikšmės padidėjimą 10 kartų, o ne vienodą absoliutų skirtumą.

GPM nuo su darbo santykiais susijusių pajamų

Mėnesinių pajamų mokesčio deklaracijų (GPM313 forma), kurias teikia mokėti išskaičiuojantys asmenys (t. y. darbdaviai, mokantys atlyginimus, įmonės, mokančios kitų rūšių GPM apmokestinamas pajamas gyventojams, ir pan.), duomenimis, 2025 metais buvo išmokėta 35,6 mlrd. eurų su darbo santykiais susijusių A klasės išmokų (iš esmės – darbo užmokesčio), nuo jų apskaičiuotas GPM sudarė 6,3 mlrd. eurų, tai 622,8 mln. eurų, arba 11 proc., daugiau nei 2024 metais.

Daugiausia GPM nuo su darbo santykiais susijusių A klasės pajamų deklaruota apdirbamosios gamybos (932,9 mln. eurų) bei didmeninės ir mažmeninės prekybos (751 mln. eurų) veiklose, tai sudarė atitinkamai 14,8 ir 11,9 proc. viso nuo su darbo santykiais susijusių A klasės pajamų deklaruoto GPM. Palyginti su 2024 metais, šių ekonominių veiklų deklaruotas GPM augo atitinkamai 11,2 ir 2,9 proc. Tuo tarpu labiausiai deklaruotas GPM padidėjo nekilnojamojo turto operacijų bei leidybės, transliavimo ir turinio kūrimo ir platinimo veiklos sektoriuose, atitinkamai 25,8 ir 24,8 proc.

Nors su darbo santykiais susijusioms pajamoms taikomas 20 proc. GPM tarifas, dėl taikomo NPD efektyvusis GPM tarifas yra mažesnis. 2025 metais mažiausias²¹ jo dydis – 13,6 proc. – buvo apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veiklos sektoriuje, kuris pasižymi mažesniu nei kituose sektoriuose darbo užmokesčiu. Pažymėtina, kad finansinės ir draudimo veiklos bei telekomunikacijų, kompiuterių programavimo, konsultacinės, kompiuterijos infrastruktūros ir kitos informacinių paslaugų veiklos sektoriuose, išsiskiriančiuose dideliu darbo užmokesčiu, efektyvusis GPM tarifas buvo artimiausias Gyventojų pajamų mokesčio įstatyme nustatytam tarifui ir sudarė 19,7 proc., t. y. šiuose sektoriuose dirbantiems gyventojams buvo pritaikyta mažiausiai NPD.

6 lentelė. 2025 metais su darbo santykiais susijusios A klasės pajamos, nuo jų išskaičiuotas GPM ir efektyvusis GPM tarifas pagal ekonomines veiklas, mln. eurų ir proc.

Ekonominė veikla (EVRK 2.1)	Su darbo santykiais susijusios išmokos	Išmokų struktūra, proc.	GPM nuo su darbo santykiais susijusių išmokų		Deklaruotos sumos pokytis	Efektyvusis GPM tarifas, proc.
	2025 metai	2025 metai	2024 metai	2025 metai	%	2025 metai
A. Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė	506,8	1,4	75,8	83,5	10,2	16,5
B. Kasyba ir karjerų eksploatavimas	69,6	0,2	11,9	12,5	5,1	18
C. Apdirbamoji gamyba	5 370,5	15,1	839,1	932,9	11,2	17,4
D. Elektros, dujų, garo tiekimas ir oro kondicionavimas	349,1	1	59,3	65,6	10,6	18,8
E. Vandens tiekimas, nuotekų valymas, atliekų tvarkymas ir regeneravimas	363,2	1	54,9	62,3	13,4	17,1
F. Statyba	2 194	6,2	338,2	376,3	11,3	17,1
G. Didmeninė ir mažmeninė prekyba	4 483,4	12,6	730	751	2,9	16,7
H. Transportas ir saugojimas	3 290,3	9,2	520,3	572,6	10	17,4
I. Apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veikla	772,4	2,2	92,5	105,4	13,9	13,6
J. Leidyba, transliavimas ir turinio kūrimo ir platinimo veikla	326,5	0,9	50,8	63,4	24,8	19,4
K. Telekomunikacijų, kompiuterių programavimo, konsultacinė, kompiuterijos infrastruktūros ir kita informacinių paslaugų veikla	2 036,7	5,7	379,7	401,6	5,8	19,7
L. Finansinė ir draudimo veikla	1 146,3	3,2	215,5	226,2	5	19,7
M. Nekilnojamojo turto operacijos	327,4	0,9	44,9	56,5	25,8	17,3
N. Profesinė, mokslinė ir techninė veikla	1 828,9	5,1	334,9	347,8	3,9	19
O. Administracinė ir aptarnavimo veikla	1 319,7	3,7	175,6	207,4	18,1	15,7

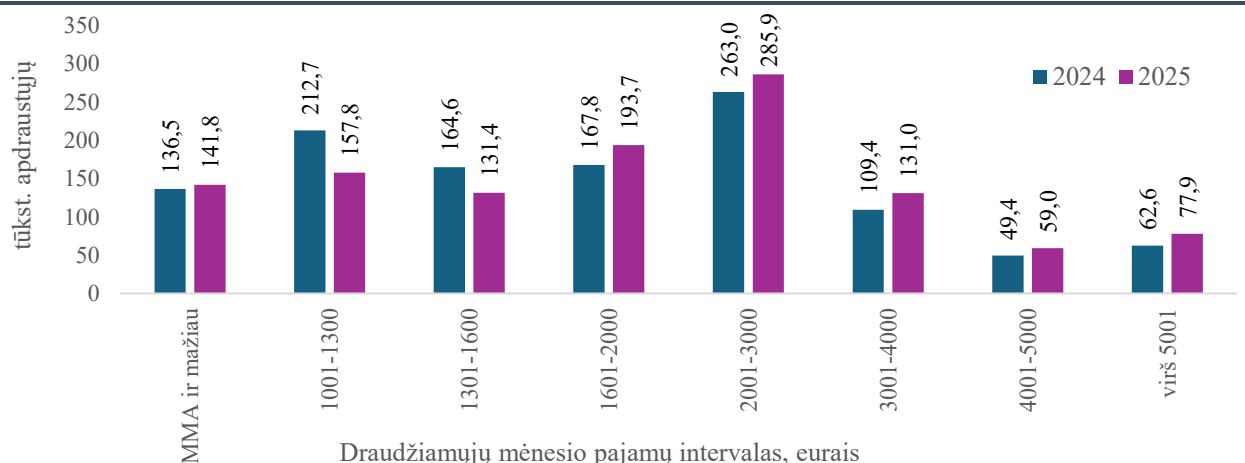
²¹ Kuo žemesnis bruto darbo užmokestis, tuo didesnis NPD taikomas ir atitinkamai tuo mažesnis efektyvusis GPM tarifas.

Ekonominė veikla (EVRK 2.1)	Su darbo santykiais susijusios išmokos	Išmokų struktūra, proc.	GPM nuo su darbo santykiais susijusių išmokų		Deklaruotos sumos pokytis	Efekty- vusis GPM tarifas, proc.
	2025 metai	2025 metai	2024 metai	2025 metai	%	2025 metai
P. Viešasis valdymas ir gynyba; privalomasis socialinis draudimas	2 868,1	8,1	492,1	541,1	10	18,9
Q. Švietimas	3 634,9	10,2	568,1	651	14,6	17,9
R. Žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas	3 649	10,2	572,9	672,2	17,3	18,4
S. Meninė, pramoginė ir rekreacijos organizavimo veikla	525,2	1,5	81,5	87,9	7,9	16,7
Kita veikla	563,9	1,6	42,9	86,5	101,7	15,3
Iš viso	35 625,9	100	5680,7	6 303,5	11	17,7

Šaltinis – VMI.

2025 metais ne mažiau kaip 30 dienų per mėnesį dirbę apdraustieji, kurių vidutinės draudžiamosios mėnesio pajamos (bruto darbo užmokestis) buvo mažesnės nei MMA arba jai lygios, sudarė 12 proc. šių apdraustųjų, t. y. 0,3 procentinio punkto daugiau nei prieš metus. Dar 41 proc. apdraustųjų pajamos buvo didesnės nei MMA, bet neviršijo 2 tūkst. eurų, prieš metus tokie asmenys sudarė 46,8 proc. šios apdraustųjų aibės. Pažymėtina, kad 2025 metais apdraustųjų dalis reikšmingiausiai – po 1,7 procentinio punkto – augo asmenų, uždirbančių nuo 2,001 tūkst. iki 3 tūkst. eurų ir nuo 3,001 iki 4 tūkst. eurų draudžiamųjų pajamų, grupėse.

16 grafikas. Apdraustųjų, dirbusių ne mažiau kaip 30 dienų per mėnesį, skaičius pagal vidutines draudžiamąsias mėnesio pajamas, tūkst.

Šaltinis – statistinių duomenų portalas „Atvira Sodra“.

AKCIZAI

Per 2025 metus į valstybės biudžetą surinkta **2 127,1 mln. eurų** akcizų. Palyginti su 2024 metais, į valstybės biudžetą gauta 196,6 mln. eurų, arba 10,2 proc., daugiau pajamų iš akcizų. 2025 metų pajamų iš akcizų planas įvykdytas 97,5 proc. ir į biudžetą gauta 54 mln. eurų pajamų

mažiau, nei planuota, iš esmės dėl labiau, nei prognozuota sudarant planą, sumažėjusių dyzelinių degalų pardavimų apimčių.

Akcizus administruoja VMI ir muitinė, vadovaudamosi Mokesčių administravimo ir Lietuvos Respublikos akcizų įstatymais. Muitinės administruojami importo akcizai apskaičiuojami ir į muitinės mokesčių surenkamąją sąskaitą sumokami tik tais atvejais, kai importuojamos akcizais apmokestinamos prekės išleidžiamos į laisvą apyvartą ir negabenamos į akcizinių prekių sandėlius. Kai importuojamos akcizais apmokestinamos prekės per 5 dienas nuo prekių išleidimo į laisvą apyvartą dienos nugabenamos į akcizais apmokestinamų prekių sandėlį arba į akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininko, gaunančio tokias prekes, nurodytą tiesioginio pristatymo vietą, akcizų už šias prekes administravinę perima VMI.

7 lentelė. VMI ir muitinės administruojamos pajamos iš akcizų, mln. eurų ir proc.

Adminis- tratorius	2024 metų faktas	2025 metų planas	2025 metų faktas	Fakto pokytis		Plano įvykdymas	
				(+ / -)	%	(+ / -)	%
VMI	1 912,6	2 163,6	2 109,3	196,6	10,3	-54,3	97,5
Muitinė	17,9	17,5	17,9	-0,01	-0,1	0,4	102,1
Iš viso	1 930,5	2 181,1	2 127,1	196,6	10,2	-54	97,5

Šaltinis – Finansų ministerija.

Pajamų iš akcizų surinkimui įtakos turėję veiksniai

Didesni akcizų tarifai. Pajamų iš akcizų surinkimui 2025 metais teigiamą įtaką turėjo nuo 2024 m. sausio 1 d. padidinti akcizų tarifai tabako produktams, elektroninių cigarečių skysčiui, etilo alkoholiui ir alkoholiniams gėrimams bei gazoliams (įskaitant šildymui skirtus gazolius), taip pat susiaurinta akcizų lengvata šildymui naudojamoms suskystintoms naftos dujoms, panaikintos lengvatos biodegalams, verslo reikmėms naudojamoms akmens anglims, koksui ir lignitui ir apmokestintos šildymui skirtos durpės. Šie pakeitimai turėjo įtakos 2025 metų sausio pajamoms – akcizų gauta 59,6 mln. eurų daugiau nei 2024 metų sausį. Taip pat nuo 2025 m. sausio 1 d. buvo padidinti akcizų tarifai tabako produktams, elektroninių cigarečių skysčiui, etilo alkoholiui ir alkoholiniams gėrimams, gazoliams, šildymui skirtoms durpėms, akmens anglims, koksui ir lignitui, įvesta CO₂ dedamoji energiniams produktams (išskyrus gamtines dujas) bei saugumo dedamoji žemės ūkyje naudojamiems gazoliams. Pastarieji akcizų tarifo padidėjimai turėjo įtakos 2025 metų vasario–gruodžio pajamoms, palyginti su 2024 metų vasariu–gruodžiu, kai akcizų gauta 137 mln. eurų daugiau. Nors analizuojamu laikotarpiu didžiosios dalies šių produktų parduodami kiekiai mažėjo (detaliau 9, 10 ir 13 lentelėse), padidinti akcizai lėmė pajamų iš akcizų augimą daugumoje akcizais apmokestinamų prekių grupių (žr. 8 lentelę).

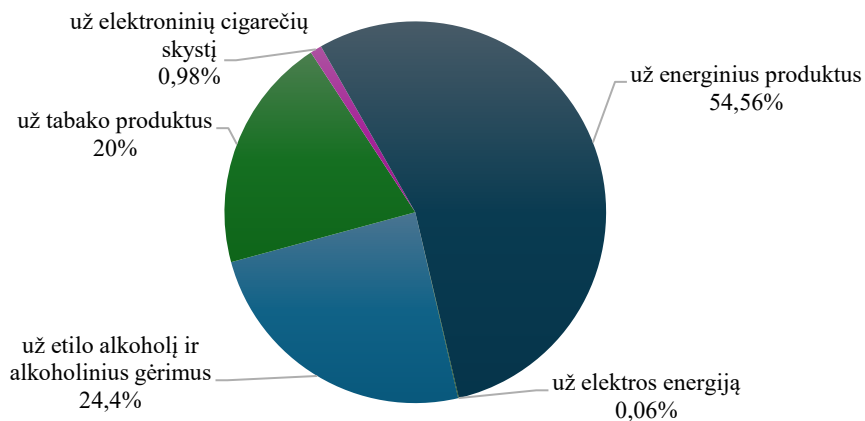
Išaugusios dalies akcizais apmokestinamų prekių pardavimų apimtys. Pajamų iš akcizų 2025 metais, palyginti su 2024 metais, surinkimui įtakos turėjo 2024 metų gruodį–2025 metų lapkritį²², palyginti su 2023 metų gruodžiu–2024 metų lapkričiu, augę elektroninių cigarečių skysčio, kaitinamojo tabako produktų, variklių benzino, šildymui naudojamų suskystintų naftos dujų, šildymui skirtų gazolių, žibalo pardavimai didmeninėje rinkoje.

²² Kadangi akcizai už atitinkamą mėnesį deklaruojami ir sumokami iki kito mėnesio 15 dienos, analizuojant šio mokesčio surinkimą konkrečiu laikotarpiu aktualūs vienu mėnesiu ankstesni duomenys. Pavyzdžiui, analizuojant 2025 metų pajamų iš akcizų surinkimą, nagrinėjami akcizais apmokestinamų prekių pardavimai nuo 2024 metų gruodžio iki 2025 metų lapkričio.

Pajamų iš akcizų surinkimas pagal akcizais apmokestinamų prekių grupes

Į valstybės biudžetą surenkamų akcizų struktūra pagal akcizais apmokestinamų prekių grupes 2025 metais, palyginti su 2024 metais, iš esmės nesikeitė. Didžiausią į valstybės biudžetą surinktų akcizų dalį – 54,56 proc. (1 160,5 mln. eurų) – sudarė akcizai už energinius produktus. Akcizų pajamos už etilo alkoholį ir alkoholinius gėrimus sudarė 24,4 proc. (519 mln. eurų), už apdorotą tabaką ir kaitinamojo tabako produktus – 20 proc. (425,4 mln. eurų), elektroninių cigarečių skystį – 0,98 proc. (20,9 mln. eurų), už elektros energiją – 0,06 proc. (1,3 mln. eurų) visų akcizų pajamų.

17 grafikas. Akcizų pajamų struktūra 2025 metais, proc.

Šaltinis – Finansų ministerija.

8 lentelė. Pajamų iš akcizų surinkimas pagal akcizais apmokestinamų prekių grupes, mln. eurų ir proc.

Akcizais apmokestinamų prekių grupė	2024 metų faktas	2025 metų faktas	Fakto pokytis		Dalis akcizų struktūroje %
			(+ / -)	%	
IŠ VISO AKCIZŲ, iš jų:	1 930,5	2 127,1	196,6	10,2	100
už etilo alkoholį ir alkoholinius gėrimus, iš jų:	495	519	24	4,8	24,4
už vyną ir kitus fermentuotus gėrimus	66	69,2	3,3	5	3,3
už tarpinius produktus	5,3	4,9	-0,3	-6,2	0,2
už etilo alkoholį	302,6	314,2	11,6	3,8	14,8
už alų	121,2	130,6	9,5	7,8	6,1
už apdorotą tabaką ir kaitinamojo tabako produktus, iš jų:	393,6	425,4	31,8	8,1	20
už cigaretes	286,6	306	19,4	6,8	14,4
už cigarus ir cigariles	11,7	10,8	-0,9	-7,3	0,5
už rūkomąjį tabaką (įskaitant neapdorotą tabaką)	7,2	6,2	-1	-14,1	0,3
už kaitinamojo tabako produktus	88,2	102,4	14,3	16,2	4,8
už elektroninių cigarečių skystį	13,8	20,9	7,1	51,8	1
už energinius produktus, iš jų:	1 025,7	1 160,5	134,8	13,1	54,6

Akcizais apmokestinamų prekių grupė	2024 metų faktas	2025 metų faktas	Fakto pokytis		Dalis akcizų struktūroje
			(+ / –)	%	%
už variklių benzina, jo pakaitalus ir priedus	206,2	241,4	35,2	17,1	11,3
už gazolius, jų pakaitalus ir priedus	766,1	851,3	85,2	11,1	40
už gazolius, skirtus naudoti žemės ūkio veikloje, įskaitant žuvininkystėje	17,3	23,2	5,8	33,8	1,1
už naftos dujas ir dujinius angliavandenilius*	27,5	30,7	3,2	11,7	1,4
už šildymui skirtus gazolius	4,4	9	4,6	104,8	0,4
už žibala, jo pakaitalus ir priedus	0,3	0,4	0,2	59,3	0,02
už skystąjį kurą (mazutą), jo pakaitalus ir priedus	0,04	0,1	0,1	258	0,01
už gamtines dujas, naudojamas kaip šildymui skirtas kuras	2,7	2,3	–0,4	–13,9	0,1
už akmens anglis, koksą ir lignitą	0,9	1,5	0,6	70,6	0,1
už šildymui skirtas durpes	0,3	0,6	0,2	66	0,03
už elektros energiją	2,4	1,3	–1,1	–45,9	0,1

* Apima pajamas už suskystintas naftos dujas, naudojamas kaip variklių degalai ir kaip šildymui skirtas kuras.

Šaltinis – Finansų ministerija (suvestiniai VMI ir muitinės duomenys).

Pajamos iš akcizų už energinius produktus

2025 metais pajamų iš akcizų už **energinis produktus** gauta **1 160,5 mln. eurų**, t. y. 134,8 mln. eurų (13,1 proc.) daugiau nei 2024 metais.

Pajamų iš akcizų už šiuos produktus gauta daugiau dėl akcizų pakeitimų, susijusių su gynybos finansavimo poreikiais ir žaliuoju kursu. Nuo 2025 m. sausio 1 d. įsigaliojo didesni akcizų tarifai, į energiniams produktams (išskyrus gamtines dujas) taikomus akcizų tarifus įvedus CO₂ dedamąją, o žemės ūkyje naudojamiems gazoliams – saugumo dedamąją, taip pat padidinus gazoliams, šildymui skirtoms durpėms, akmens anglims, koksui ir lignitui taikomą pastoviąją akcizų dalį. Dėl to akcizų tarifai padidėjo:

- benzinui – 10,1 proc. (nuo 466 iki 513 eurų už 1 000 litrų, iš kurių CO₂ dedamoji sudarė 47 eurus),
- gazoliams (dyzeliniais degalais) – 26,7 proc. (nuo 410 iki 519,6 euro už 1 000 litrų, iš kurių CO₂ dedamoji sudarė 53,6 euro),
- šildymui skirtiems gazoliams – 1,9 karto (nuo 60 iki 113,6 euro už 1 000 litrų, iš kurių CO₂ dedamoji sudarė 53,6 euro),
- naftos dujoms ir dujiniams angliavandeniliams, naudojamiems kaip variklių degalai, – 22 proc. (nuo 304,1 iki 370,9 euro už toną, iš kurių CO₂ dedamoji sudarė 66,8 euro),
- naftos dujoms ir dujiniams angliavandeniliams, naudojamiems kaip šildymui skirtas kuras verslo reikmėms, – 6,1 karto (nuo 13 iki 79,8 euro už toną, iš kurių CO₂ dedamoji sudarė 66,8 euro),

- žibalui – 16,2 proc. (nuo 330,17 iki 383,77 euro už 1 000 litrų, iš kurių CO₂ dedamoji sudarė 53,6 euro),
- skystajam kurui (mazutui) – 5,6 karto (nuo 15,06 iki 83,66 euro už toną, iš kurių CO₂ dedamoji sudarė 68,6 euro),
- šildymui skirtoms durpėms – 4,5 karto (nuo 10 iki 44,8 euro už toną, iš kurių CO₂ dedamoji sudarė 24,8 euro),
- akmens anglims – 8,4 karto (nuo 7,53 iki 55,4 euro už toną, iš kurių CO₂ dedamoji sudarė 40,4 euro),
- koksui ir lignitui – 9,6 karto (nuo 8,98 iki 86 eurų už toną, iš kurių CO₂ dedamoji sudarė 71 eurą),
- gazoliams, naudojamiems žemės ūkio veikloje, – 41,7 proc. (nuo 60 iki 85 eurų už 1 000 litrų, iš kurių saugumo dedamoji sudarė 25 eurus).

Dėl šių padidintų akcizų tarifų biudžetas 2025 metais papildomai gavo 202,9 mln. eurų pajamų iš akcizų.

Didesnes akcizų pajamas taip pat lėmė išaugę variklių benzino, šildymui naudojamų suskystintų naftos dujų, šildymui skirtų gazolių, žibalo pardavimai, tačiau bendrą pajamų prieaugį 2025 metais mažino kitų kuro rūšių, ypač dyzelinių degalų, pardavimų mažėjimas.

9 lentelė. Akcizais apmokestinamų degalų pardavimai, litrais, tonomis ir proc.

Akcizais apmokestinamų prekių grupė	Matavimo vienetai	2023 m. gruodis–2024 m. lapkritis	2024 m. gruodis–2025 m. lapkritis	Pokytis	
				(+ / –)	%
Variklių benzinas	Kiekis, tūkst. litrų	441 250	473 642	32 392	7,3
Dyzeliniai degalai	Kiekis, tūkst. litrų	1 872 957	1 671 053	–201 905	–10,8
Žymėti dyzeliniai degalai, naudojami žemės ūkio veikloje	Kiekis, tūkst. litrų	284 629	280 002	–4 627	–1,6
Suskystintos naftos dujos	Kiekis, tonomis*	137 291	134 754	–2 536	–1,8
Šildymui skirti gazoliai	Kiekis, tūkst. litrų	80 181	85 963	5 782	7,2
Žibalas	Kiekis, tūkst. litrų	887	1 162	275	31
Mazutas	Kiekis, tonomis	2 671	1 876	–796	–29,8
Gamtinės dujos	Kiekis, MWh	4 868 367	4 259 192	–609 175	–12,5
Akmens anglis, koksas ir lignitas	Kiekis, tonomis	133 776	93 922	–39 854	–29,8
Durpės	Kiekis, tonomis	31 499**	18 028	–13 471	–42,8

* Pardavimų duomenys apima suskystintas naftos dujas, naudojamas kaip variklių degalai ir kaip šildymui skirtas kuras (pastarosios buvo apmokestintos nuo 2024 m. sausio 1 d.). 2025 metų kovą–lapkritį, palyginti su tuo pačiu 2024 metų laikotarpiu, suskystintų dujų, naudojamų kaip variklių degalai, pardavimai krito 6,6 proc., kuomet šildymui naudojamų suskystintų dujų pardavimai augo 14,1 proc. (nėra duomenų apie minėtų dujų pardavimų apimtį 2024 m. sausį–vasarį, nes už šį laikotarpį deklaruoti bendri suskystintų naftos dujų kiekiai, neskirstant jų pagal panaudojimo paskirtį).

** Durpės akcizų objektu tapo nuo 2024 m. sausio 1 d., todėl kiekis apima pardavimus 2024 metų sausį–lapkritį.

Šaltinis – VMI.

Degalų pardavimų pokyčiams teigiamą įtaką turėjo augantis transporto priemonių parkas: akcinės bendrovės „Regitra“ duomenimis, per 2025 metus eisme dalyvaujančių visų kategorijų transporto priemonių skaičius išaugo 4,1 proc. Benzinu varomų transporto priemonių skaičius išaugo 7,2 proc. (iš jų vien tik benzinu varomų – 3,8 proc.), dyzeliniais degalais varomų – 1,9 proc., turinčių suskystintų dujų įrangą – apie 49,1 proc. Toliau populiarėjo hibridiniai automobiliai ir elektromobiliai: per 2025 metus hibridinių automobilių skaičius išaugo 36,3 proc., elektromobilių – 42,8 proc., o jų dalis transporto priemonių parke išaugo atitinkamai 1,3 procentinio punkto (nuo 4,1 iki 5,4 proc.) ir 0,4 procentinio punkto (nuo 0,9 iki 1,3 proc.). Palygint, vien tik dyzeliu varomų transporto priemonių dalis sumažėjo 1,3 procentinio punkto (nuo 57,9 iki 56,6 proc.), vien tik benzinu varomų automobilių dalis liko ta pati (21,3 proc.).

Analizuojant degalų pardavimų didmeninėje rinkoje kitimą 2017–2025 metais, matyti, kad šiuo laikotarpiu benzino pardavimai kasmet gana sparčiai augo (išskyrus 2020 metus, kai karantino metu buvo taikomi asmenų judėjimo ribojimai).

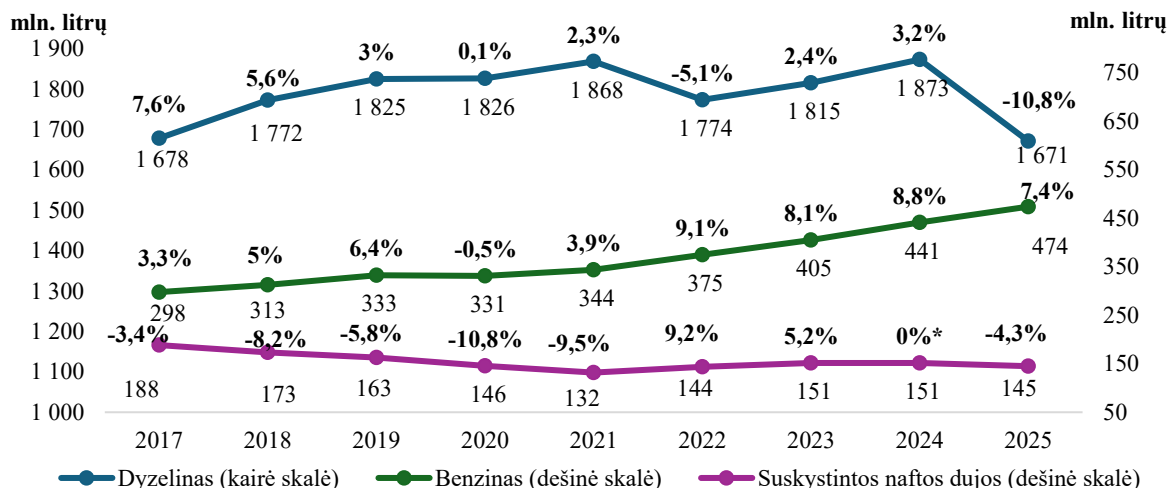
Dyzelinių degalų pardavimai irgi augo kasmet, išskyrus 2022 ir 2025 metus. 2022 metais pardavimai ženkliai sumažėjo dėl naftos kainų augimo pasaulinėse rinkose nulemtų degalų kainų šuolio bei kaimyninės Lenkijos vykdytos mokesčių kurui sumažinimo politikos²³. 2025 metais dyzelinių degalų pardavimai sumažėjo 10,8 proc., t. y. beveik dvigubai daugiau, nei buvo numatyta. Rengiant 2025 metų pajamų iš akcizų planą, 2024 metų rudenį projektuota, kad dyzelinių degalų pardavimai sumažės 6 proc., įskaitant akcizų tarifo padidinimo priežastį. Dalį dyzelinių degalų Lietuvoje įsigyja keleivius ir krovinius tarptautiniais maršrutais vežančios transporto įmonės, kurios gali pasirinkti, kurioje šalyje įsigyti degalų. Nuo 2025 m. sausio 1 d. padidinus akcizų tarifą dyzeliniams degalams 26,7 proc., dyzelino kainų be PVM skirtumas tarp Lietuvos ir Lenkijos padidėjo nuo 0,01 euro už litrą 2024 metais iki 0,09 euro už litrą 2025 metais. Toks kainų skirtumo pokytis galėjo paskatinti dalį ūkio subjektų degalų įsigyti Lenkijoje²⁴. VMI duomenų pagrindu atlikta analizė parodė, kad dalį dyzelinių degalų pardavimų sumažėjimo lėmė sumažėję užsienio ūkio subjektų degalų įsigijimai Lietuvoje (plačiau žr. interą [*Kitų Europos Sąjungos valstybių ūkio subjektų dyzelinių degalų įsigijimų mažmeninėje Lietuvos rinkoje dinamika*](#)).

Iki 2021 metų kasmet mažėję suskystintų naftos dujų pardavimai 2022 metais ėmė augti. Tam, tikėtina, įtakos turėjo stipriai išaugusios degalų kainos, o vairuotojai, eksploatuojantys transporto priemones su dujine įranga, rinkosi ekonomiškesnį degalų variantą – suskystintas naftos dujas. Remiantis VDA duomenimis, benzino ir dujų kainų skirtumas 2021 metais sudarė 0,66 euro, 2022 metais – 0,96 euro, 2023 metais – 0,91 euro, 2024 metais – 0,82 euro, 2025 metais – 0,71 euro už litrą.

²³ Plačiau apie tai [2022 metų biudžeto pajamų apžvalgos](#) interpe *Dyzelinių degalų kainų kaimyninėse šalyse poveikis Lietuvos dyzelinių degalų rinkai*.

²⁴ Palyginti 2023 metais Lietuvoje dyzeliniai degalai buvo 0,05 euro už litrą (be PVM) brangesni nei Lenkijoje, tačiau tai pardavimų Lietuvoje apimtį neigiamai nepaveikė.

18 grafikas. Degalų pardavimų dinamika, mln. litrų ir proc.

*Nėra tikslių duomenų, kokia suskystintų naftos dujų, naudojamų kaip variklių degalai, pardavimų apimtis buvo visais 2024 metais, todėl atsižvelgiant į 2024 metų kovo–lapkričio mėnesių duomenis, daryta prielaida, kad 2024 metais pardavimų lygis buvo toks pat kaip 2023 metais.

Pastaba. Metiniai pardavimų duomenys atitinka pajamų gavimo laikotarpį. Pavyzdžiui, 2025 metų duomenys atspindi 2024 metų gruodžio–2025 metų lapkričio pardavimus.

Šaltinis – VMI.

Intarpas. Kitų Europos Sąjungos valstybių ūkių subjektų dyzelinių degalų įsigijimų mažmeninėje Lietuvos rinkoje dinamika

2025 metais, palyginti su 2024 metais, Lietuvos degalinėse²⁵ dyzelinių degalų pardavimų apimtims sumažėjus 13 proc.²⁶, apie 17 proc. šio kritimo lėmė sumažėję Europos Sąjungos valstybių ūkių subjektų šių degalų įsigijimai Lietuvoje. Šiame interpe analizuojamos tokių įsigijimų tendencijos.

Lietuvoje dyzelinius degalus įsigyjančius asmenis galima suskirstyti į 4 grupes: 1) fiziniai asmenys – Lietuvos gyventojai ir turistai iš kitų valstybių, 2) Lietuvoje registruotos ekonominę veiklą tik Lietuvos teritorijoje vykdančios įmonės (pavyzdžiui, vietiniai krovinių ar keleivių vežėjai), 3) Lietuvoje registruotos ekonominę veiklą tarptautiniu mastu vykdančios įmonės (pavyzdžiui, vežančios krovinius ar keleivius tarptautiniais maršrutais), 4) kitose valstybėse registruotos įmonės, atvežančios prekes į Lietuvą arba kertančios jos teritoriją tranzitu.

Pirmosios ir antrosios grupių dyzelinių degalų naudotojai daugiausia važinėja Lietuvos teritorijoje, todėl jų sprendimus dėl šių degalų įsigijimo vietos (Lietuvoje ar kaimyninėje šalyje) kainų skirtumai tarp šalių paprastai veikia ribotai. Kainų skirtumai šiems vartotojams yra reikšmingi tik tam tikrais atvejais, pavyzdžiui, gyvenant pasienio regionuose. Tuo tarpu trečiosios ir ketvirtosios grupių subjektams, turintiems galimybę dyzelinių degalų įsipilti už Lietuvos ribų, šių degalų kainų be PVM skirtumas yra vienas iš lemiamų veiksnių: tam įtakos turi ir vykdomai veiklai būdingos didesnės degalų sąnaudos, sudarančios reikšmingą veiklos kaštų dalį ir turinčios įtakos konkurencingumui. Sprendimus dėl dyzelinių degalų įsigijimo geografinės gali lemti ne tik degalų kainos, bet ir kiti veiksniai – degalinių taikomos komercinės nuolaidos, ilgalaikės degalų tiekimo sutartys, administraciniai aspektai (pavyzdžiui, už degalus sumokėto PVM susigrąžinimo procedūrų

²⁵ Čia ir toliau šiame interpe analizuojami dyzelinių degalų pardavimai mažmeninėje rinkoje (Lietuvos degalinėse), sudarantys apie 86 proc. visų dyzelinių degalų pardavimų. Likusią pardavimų dalį sudaro tokių degalų įsigijimai tiesiai iš didmeninės rinkos.

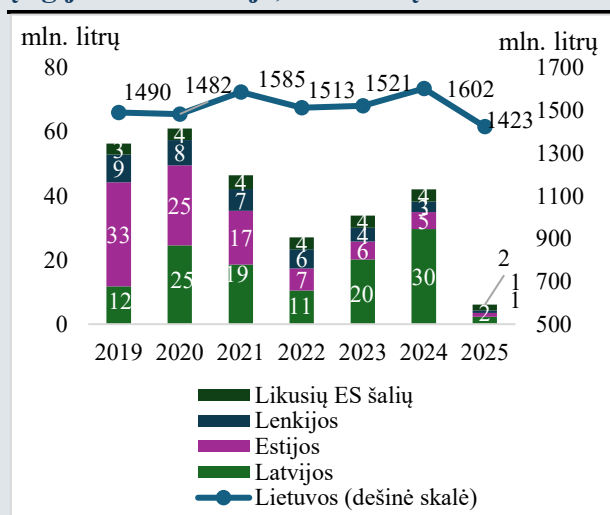
²⁶ Dyzelinių degalų pardavimai didmeninėje rinkoje, už kuriuos gaunama pajamų iš akcizų, šiuo laikotarpiu krito 10,8 proc.

paprastumas ir trukmė), organizaciniai veiksniai (maršruto ilgis ir geografinis išsidėstymas, vairuotojų darbo ir poilsio režimo reikalavimai ir kt.).

Toliau nagrinėjami ketvirtosios²⁷ grupės poaibio²⁸ – Europos Sąjungos valstybių ūkio subjektų dyzelinių degalų įsigijimai Lietuvoje 2019–2025 metais²⁹. Šių ūkio subjektų dyzelinių degalų įsigijimai 2019–2024 metų laikotarpiu vidutiniškai sudarė apie 3 proc. viso parduoto šių degalų kiekio, o 2025 metais, kurie išsiskyrė reikšmingu dyzelinių degalų pardavimų kritimu, ši dalis sumažėjo iki 0,4 proc.

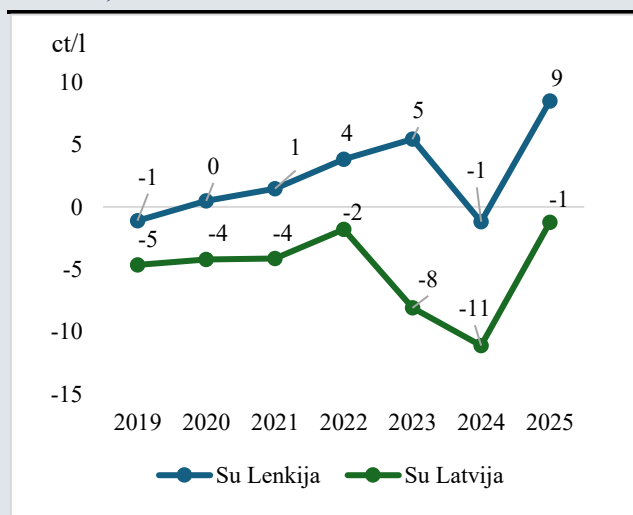
Nagrinėjamu laikotarpiu Lietuvoje dyzelinių degalų pirkimai kasmet buvo fiksuojami iš visų Europos Sąjungos valstybių ūkio subjektų. Didžiąją dalį tokių įsigijimų sudarė Latvijos, Estijos ir Lenkijos ūkio subjektų įsigijimai: 2019–2024 metais jų dalis vidutiniškai sudarė apie 91 proc. 2021 metais Latvijos ūkio subjektai tapo didžiausiais dyzelinių degalų pirkėjais iš kitų Europos Sąjungos valstybių. Dyzelinių degalų kainoms 2025 metais Lietuvoje ir Latvijoje susivienodinus, o Lenkijoje tapus kur kas palankesnėms, Latvijos ūkio subjektų Lietuvoje įsigijamų dyzelinių degalų kiekis sumažėjo net 15 kartų, tai lėmė Europos Sąjungos valstybių ūkio subjektų įsigijamo dyzelino dalies susitraukimą iki 0,4 proc.

19 grafikas. Atskirų Europos Sąjungos valstybių ūkio subjektų dyzelinių degalų įsigijimai Lietuvoje, mln. litrų

Šaltinis: VMI, Finansų ministerijos skaičiavimai.

20 grafikas. Dyzelinių degalų vidutinės kainos be PVM Lietuvoje skirtumas su kaimyninėmis šalimis, ct/l

Šaltinis: Europos Komisija, [Weekly Oil Bulletin](#), Finansų ministerijos skaičiavimai.

Nors Europos Sąjungos valstybių ūkio subjektų dyzelinių degalų įsigijimai Lietuvoje sudarė vidutiniškai tik apie 3 proc. visų šių degalų pardavimų, 2025 metais užfiksuotas jų sumažėjimas lėmė apie 17 proc. visų dyzelio Lietuvos degalinėse pardavimų sumažėjimo. Iš jų 13 procentinių punktų

²⁷ Atliekant šią analizę trečioji dyzelinių degalų naudotojų grupė nebuvo nagrinėjama, nes tyrimo metu surinkta duomenų imtis buvo nepakankama statistiniam reprezentatyvumui užtikrinti.

²⁸ Įvertinus tai, kad trečiojoje (ne Europos Sąjungos) valstybėse, geografiškai artimose Lietuvai, degalų kainos yra reikšmingai mažesnės nei Europos Sąjungos valstybėse, tikėtina, kad užsienyje registruotų ūkio subjektų, kurie pilnai dyzelinių degalų Lietuvoje, aibėje dominuoja Europos Sąjungos valstybių mokėtojai.

²⁹ Šių asmenų Lietuvoje įsigyti dyzelinių degalų kiekiai yra apskaičiuoti, remiantis VMI duomenimis apie kitų Europos Sąjungos valstybių PVM mokėtojų prašomą susigrąžinti už Lietuvoje įsigytus degalus sumokėtą PVM ir Europos Komisijos skelbiamais duomenimis apie vidutines savaitines dyzelinių degalų kainas Lietuvoje. Atsižvelgiant tai, kad tyrimo metu dar nebuvo visų duomenų apie grąžinamą PVM už 2025 metus (trūko apie 15 proc. duomenų), siekiant tikslesnio palyginamumo su ankstesniais laikotarpiais, 2025 metų duomenys pakoreguoti ekstrapoliuojant turimus duomenis pagal ankstesnių metų faktinius duomenis.

lėmė Latvijos, 3 procentinius punktus Estijos, 1 procentinį punktą Lenkijos ūkio subjektų sumažėję dyzelinių degalų įsigijimai Lietuvoje.

Pajamos iš akcizų už etilo alkoholį ir alkoholinius gėrimus

2025 metais pajamų iš akcizų už **etilo alkoholį ir alkoholinius gėrimus** gauta **519 mln. eurų**, t. y. 24 mln. eurų (4,8 proc.) daugiau nei 2024 metais.

Pajamų iš akcizų už šiuos produktus gauta daugiau dėl nuo 2025 m. sausio 1 d. padidintų akcizų tarifų visoms alkoholinių gėrimų grupėms:

- vynui ir kitiems fermentuotiems gėrimams iki 8,5 proc. stiprumo – 16,5 proc. (nuo 109 iki 127 eurų už hektolitą),
- vynui ir kitiems fermentuotiems gėrimams virš 8,5 proc. stiprumo – 16 proc. (nuo 219 iki 254 eurų už hektolitą),
- tarpiniams produktams iki 15 proc. stiprumo – 24,8 proc. (nuo 234 iki 292 eurų už hektolitą),
- tarpiniams produktams virš 15 proc. stiprumo – 11,1 proc. (nuo 333 iki 370 eurų už hektolitą),
- etilo alkoholiui – 12,6 proc. (nuo 2 467 iki 2 778 eurų už gryno etilo alkoholio hektolitą),
- alui – 16 proc. (nuo 9,46 iki 10,97 euro už 1 proc. stiprumo alaus hektolitą).

Dėl akcizų tarifų etilo alkoholiui ir alkoholiniams gėrimams padidinimo 2025 metais biudžetas gavo apie 57,4 mln. eurų papildomų pajamų iš akcizų.

10 lentelė. Etilo alkoholio ir alkoholinių gėrimų pardavimai, hektolitrais ir proc.

Akcizais apmokestinamų prekių grupė	Matavimo vienetai	2023 m. gruodis–2024 m. lapkritis	2024 m. gruodis–2025 m. lapkritis	Pokytis	
				(+ / –)	%
Vynas ir kiti fermentuoti gėrimai	Kiekis, hektolitrais	383 141	343 499	–39 642	–10,3
Tarpiniai produktai	Kiekis, hektolitrais	18 638	15 158	–3 481	–18,7
Etilo alkoholis	Kiekis, gryno alkoholio hektolitrais	122 985	114 241	–8 745	–7,1
1 proc. alus	Kiekis, hektolitrais*	13 155 183	12 306 744	–848 439	–6,4

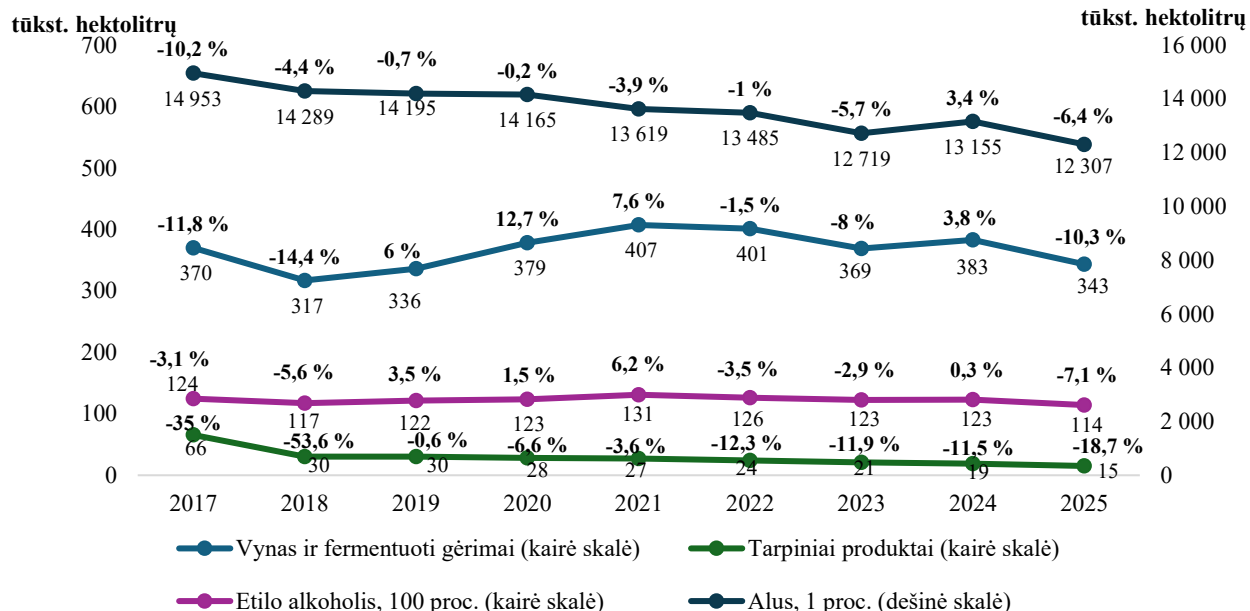
*Pateikti kiekiai apima ne tik VMI, bet ir muitinės administruojamas pardavimų apimtis (2025 metais muitinės administruojama pardavimų dalis sudarė 4,8 proc.).

Šaltinis – VMI.

2017–2025 metų duomenys apie etilo alkoholio ir alkoholinių gėrimų pardavimų didmeninėje rinkoje pokyčius rodo, kad 2017–2018 metais (po ženklų akcizų tarifų padidinimo 2017 metais) mažėjusi alkoholinių gėrimų rinka 2019 metais pradėjo atsigaivinti: vyno ir kitų fermentuotų gėrimų, etilo alkoholio pardavimai ėmė augti, alaus, tarpinių produktų pardavimai mažėjo nuosaikiau. Nuo 2022 metų situacija iš esmės pasikeitė – kasmet, išskyrus 2024 metus, mažėjo visų alkoholinių gėrimų grupių pardavimai. 2025 metais pardavimai gana stipriai mažėjo visose gėrimų kategorijose. Tarpinių

produktų rinka stabiliai traukėsi visu laikotarpiu. Iš viso per 8 metus (2025 metus lyginant su 2017 metais) tarpinių produktų pardavimai susitraukė beveik 77 proc., alaus – 17,7 proc., stipriųjų gėrimų (etilo alkoholio) – 8,2 proc., vyno ir kitų fermentuotų gėrimų – 7,2 proc.

21 grafikas. Etilo alkoholio ir alkoholinių gėrimų pardavimų dinamika, tūkst. hektolitru ir proc.

Pastaba. Metiniai pardavimų duomenys atitinka pajamų gavimo laikotarpį. Pavyzdžiui, 2025 metų duomenys atspindi 2024 metų gruodžio–2025 metų lapkričio pardavimus.

Šaltinis – VMI (alaus pardavimai apima ir muitinės administruojamus pardavimus, kurie yra išskaičiuoti iš muitinės gautų akcizų pajamų).

VDA duomenimis, Lietuvos gyventojų vidutiniškai per metus suvartojamas legalaus alkoholio kiekis 2017–2024 metais mažėjo (išskyrus 2020–2021 metus, kai buvo stebimas laikinas padidėjimas), 2025 metais nepakito. Iš viso per 8 metus vienam gyventojui jis sumažėjo 2,2 litro (arba 17,7 proc.).

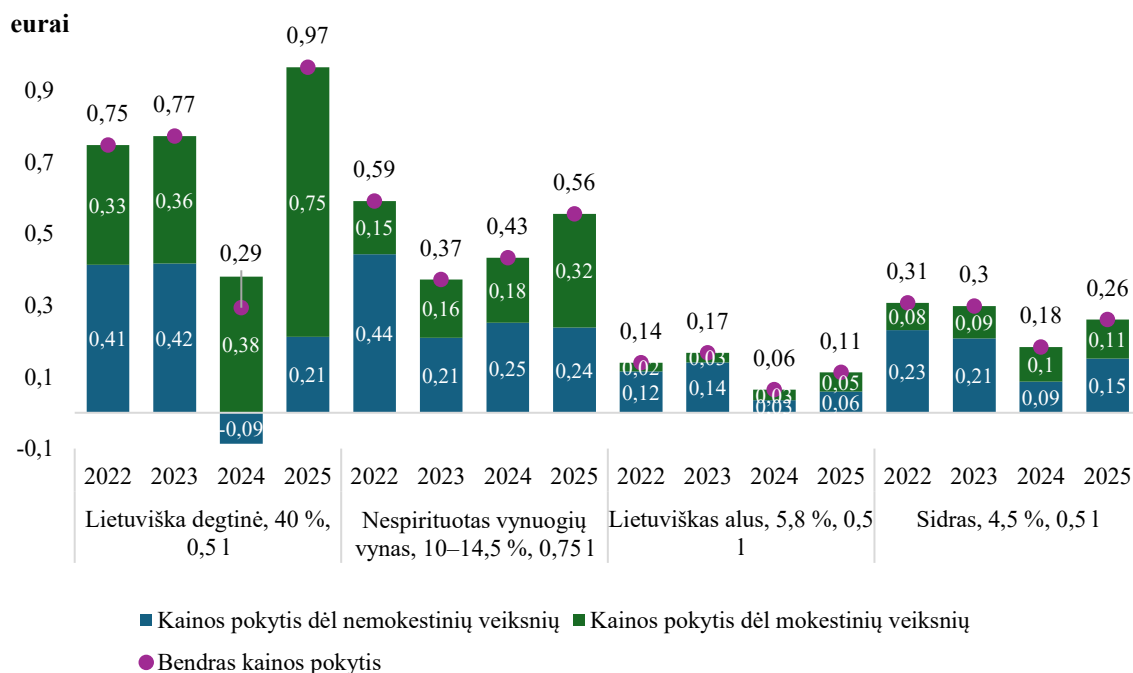
11 lentelė. Vieno gyventojų legalaus alkoholio suvartojimas, litrais ir proc.

Rodiklis	2017 metai	2018 metai	2019 metai	2020 metai	2021 metai	2022 metai	2023 metai	2024 metai	2025 metai
Vieno 15 metų ir vyresnio gyventojų absoliutaus (100 proc.) alkoholio suvartojimas, litrais	12,4	11,3	11,2	11,4	12,1	11,2	11	10,2	10,2
Pokytis, proc.	-8,8	-8,9	-0,9	1,8	6,1	-7,4	-1,8	-7,3	0

Šaltinis – VDA.

Alkoholinių gėrimų pardavimų sumažėjimui 2022–2025 metų laikotarpiu įtakos galėjo turėti brangę alkoholiniai gėrimai. Panagrinėjus atskirai kelių rūšių pagrindinių alkoholinių gėrimų kainų pokyčius 2022–2025 metais, matyti, kad nemokestiniai veiksniai paprastai sudaro bent pusę bendro kainos padidėjimo, o reikšmingiausias kainos padidėjimas dėl nemokestinių veiksnių tenka alaus kainai.

22 grafikas. Pagrindinių alkoholinių gėrimų mažmeninių kainų pokyčiai (palyginti su ankstesniu laikotarpiu) ir juos lėmę mokestiniai ir nemokestiniai veiksniai*, eurai

* Mokestiniai veiksniai – akcizai ir PVM nuo akcizų.

Šaltinis – VDA duomenys apie kainas, Finansų ministerijos skaičiavimai.

Alkoholinių gėrimų kainų augimas turėjo įtakos įperkamumo³⁰ pokyčiams. Dėl ženklaus akcizų augimo 2017 metais sumažėjęs alkoholinių gėrimų įperkamumas nuo 2018 metų su retomis išimtimis kasmet didėjo. 2025 metais alaus ir degtinės įperkamumas sumažėjo, tačiau išliko didesnis nei 2023 metais. Įperkamumo didėjimui 2022–2024 metais įtaką darė sparčiau nei alkoholinių gėrimų kainos augęs neto VDU, tuo tarpu 2025 metais alkoholiniai gėrimai brango iš esmės tiek pat, kiek augo ir gyventojų pajamos.

12 lentelė. Alkoholinių gėrimų įperkamumas ir jo pokytis, litrais už vieną neto VDU ir proc.

Stambiausias alkoholinių gėrimų grupes reprezentuojantys gėrimai	2017 metai	2018 metai	2019 metai	2020 metai	2021 metai	2022 metai	2023 metai	2024 metai	2025 metai
Lietuvoje pagaminta degtinė, kiekis litrais	50	52	57	58	64	65	67	71	69
Pokytis proc.	-3,8	4	9,6	1,8	10,3	1,6	3,1	6	-2,8
Nespirituotas vynuogių vynas, kiekis litrais	81	90	103	115	126	129	136	140	140
Pokytis, proc.	8	11,1	14,4	11,7	9,6	2,4	5,4	2,9	0
Lietuvoje pagamintas alus, kiekis litrais	355	364	407	452	496	487	477	496	495

³⁰ Alkoholinių gėrimų įperkamumas, skaičiuojant, kiek litrų gėrimo galima įsigyti už vieną neto VDU.

Stambiausias alkoholinių gėrimų grupes reprezentuojantys gėrimai	2017 metai	2018 metai	2019 metai	2020 metai	2021 metai	2022 metai	2023 metai	2024 metai	2025 metai
Pokytis, proc.	-15,1	2,5	11,8	11,1	9,7	-1,8	-2,1	4	-0,2

Šaltinis – VDA.

Pajamos iš akcizų už tabako produktus ir elektroninių cigarečių skystį

2025 metais už **apdorotą tabaką ir kaitinamojo tabako produktus** surinkta **425,4 mln. eurų** akcizų, t. y. 31,8 mln. eurų (8,1 proc.) daugiau negu 2024 metais, akcizų **už elektroninių cigarečių skystį** – **20,9 mln. eurų**, t. y. 7,1 mln. eurų (51,8 proc.) daugiau nei 2024 metais.

Pajamų iš akcizų už tabako produktus ir elektroninių cigarečių skystį augimą lėmė nuo 2025 m. sausio 1 d. padidinti akcizų tarifai:

- cigaretėms specifinis elementas – 8,6 proc. (nuo 85,3 iki 92,6 euro už 1 000 cigarečių), minimalus akcizų tarifas – 8,5 proc. (nuo 138 iki 149,7 euro už 1 000 cigarečių),
- cigarams ir cigarilėms – 15,5 proc. (nuo 95 iki 109,7 euro už kilogramą produkto),
- rūkomajam tabakui ir neapdorotam tabakui – 9,5 proc. (nuo 112,8 iki 123,5 euro už kilogramą produkto),
- kaitinamojo tabako produktams ir jiems alternatyviems produktams – 12,5 proc. (nuo 79,5 iki 89,4 euro už 1 000 vienetų),
- elektroninių cigarečių skysčiui – 2,5 karto (nuo 0,25 iki 0,63 euro už mililitrą skysčio).

Dėl šių padidintų akcizų tarifų 2025 metais biudžetas papildomai gavo apie 40,8 mln. eurų akcizų pajamų.

Pajamų surinkimui neigiamos įtakos turėjo ypač ženklūs elektroninių cigarečių skysčio užsipirkimai didmeninėje rinkoje (atsargų kaupimas). Nuo 2025 m. sausio 1 d. ženkliai padidinus akcizų tarifą elektroninių cigarečių skysčiui, dėl kurio vienkartinė elektroninė cigaretė turėjo pabrangti 0,92 euro, 2024 metų gruodžio mėnesį, prieš numatomą akcizų didinimą, elektroninių cigarečių skysčio pardavėjai (akcizų mokėtojai) įsigijo didelį kiekį – vienu metų pardavimų apimtį – atsargų, taip siekdami mokestinės naudos – išvengti didesnio akcizų sumokėjimo. Dėl šio atsargų kaupimo valstybės biudžetas 2025 metais negavo apie 17 mln. eurų akcizų pajamų.³¹

³¹ Elektroninių cigarečių skystis yra vienintelė iš akcizais apmokestinamų prekių, kuri didmeninėje prekyboje gali būti kaupiama reikšmingais kiekiais, nes kitų akcizais apmokestinamų prekių kategorijų atsargų kaupimas siekiant sumokėti mažiau mokesčių tarifui didėjant yra apribotas nustatant privalomą inventORIZACIJĄ (etilo alkoholio ir alkoholinių gėrimų, apdoroto tabako, kaitinamojo tabako produktų) arba dėl prekių (degalų, šildymo kuro ir kitų energinių produktų) ypatumų įsigyti didesnę kiekį kaupimo tikslais yra sudėtinga arba brangu.

13 lentelė. Tabako produktų ir elektroninių cigarečių skysčio pardavimai, tūkst. vnt., kg, litrais ir proc.

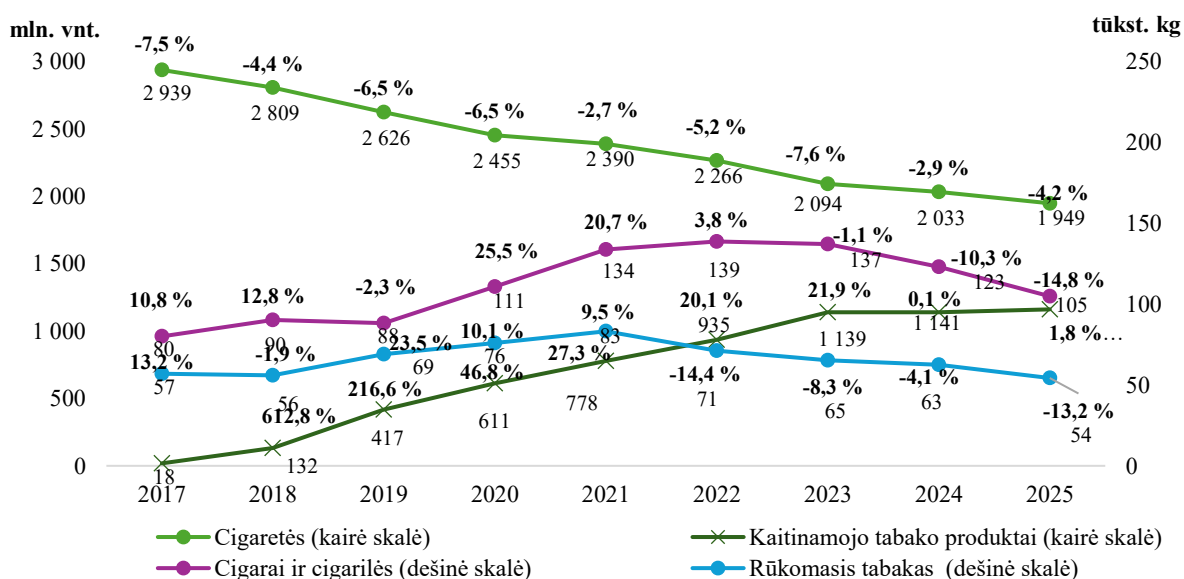
Akcizais apmokestinamų prekių grupė	Matavimo vienetai	2023 m. gruodis–2024 m. lapkritis	2024 m. gruodis–2025 m. lapkritis	Pokytis	
				(+ / –)	%
Cigaretės	Kiekis, tūkst. vnt.	2 033 449	1 948 986	–84 463	–4,2
Cigarai ir cigarilės	Kiekis, kg	123 148	104 907	–18 241	–14,8
Rūkomasis tabakas	Kiekis, kg	62 608	54 316	–8 291	–13,2
Kaitinamojo tabako produktai	Kiekis, kg	1 140 812	1 161 525	20 712	1,8
Elektroninių cigarečių skystis	Kiekis, litrais*	61 608	62 136	528	0,9

*Pateikti kiekiai apima VMI ir muitinės administruojamas pardavimų apimtis, nes muitinė gauna reikšmingą dalį akcizų pajamų už šį produktą (2025 metais 46,5 proc.).

Šaltinis – VMI.

Išanalizavus duomenis apie tabako produktų pardavimų kitimą 2017–2025 metais, matyti, kad šiuo laikotarpiu cigarečių pardavimai nuolat mažėjo, tuo pačiu metu populiarėjo joms alternatyvūs produktai: elektroninių cigarečių skystis ir kaitinamojo tabako produktai (pastarieji rinkoje atsiradę 2017 metais). 2024 metais iki tol sparčiai augusi kaitinamojo tabako produktų rinka stabilizavosi ir 2025 metais buvo stebimas nuosaikus pardavimų augimas. Cigarečių pardavimai 2024 ir 2025 metais mažėjo toliau, šiek tiek nuosaikesniu tempu nei iki tol. Iki 2021 metų augę cigarų ir cigarilių bei rūkomojo tabako pardavimai pastaruosius 3 metus mažėjo.

23 grafikas. Tabako produktų pardavimų dinamika, mln. vnt., tūkst. kg ir proc.

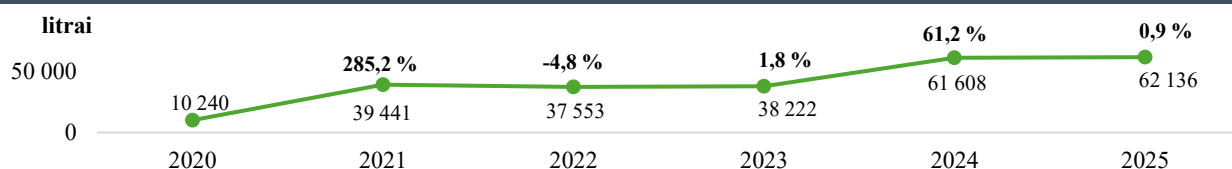

Pastaba. Metiniai pardavimų duomenys atitinka pajamų gavimo laikotarpį. Pavyzdžiui, 2025 metų duomenys atspindi 2024 metų gruodžio–2025 metų lapkričio pardavimus.

Šaltinis – VMI.

Elektroninių cigarečių skysčio (apmokestinto nuo 2019 metų) pardavimai 2020–2025 metų laikotarpiu gana ženkliai išaugo: 2025 metais, palyginti su 2020 metais, – apie 6 kartus. Didžiausi augimo šuoliai stebimi 2021 metais – beveik 4 kartus per metus bei 2024 metais – 61,2 proc. 2025 metais stebimas augimo sulėtėjimas.

24 grafikas. Elektroninių cigarečių skysčio pardavimų dinamika, litrais ir proc.

Pastaba. Metiniai pardavimų duomenys atitinka pajamų gavimo laikotarpį. Pavyzdžiui, 2025 metų duomenys atspindi 2024 metų gruodžio–2025 metų lapkričio pardavimus.

Šaltinis – VMI ir muitinė.

VDA duomenys apie vieno Lietuvos gyventojo vidutiniškai per metus suvartojamą legalių tabako gaminių kiekį rodo, kad 2023–2025 metais vartojimas mažėjo ir tapo mažesnis nei 2020 metais.

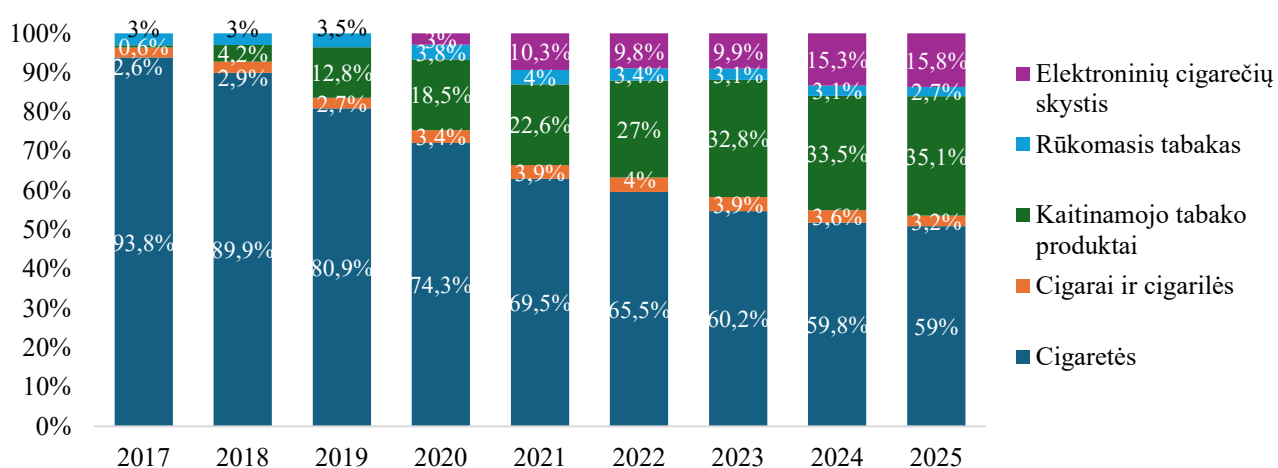
14 lentelė. Vidutiniškai per metus suvartojamas mažmeninėje prekyboje ir maitinimo įmonėse išigytų tabako gaminių, perskaičiuotų į cigaretes, kiekis, tenkantis vienam 15 metų ir vyresniam gyventojui, vnt. ir proc.

Rodiklis	2017 metai	2018 metai	2019 metai	2020 metai	2021 metai	2022 metai	2023 metai	2024 metai	2025 metai
Legalių tabako gaminių suvartojimas, vnt.	1 202	1 164	1 145	1 128	1 233	1 250	1 223	1 177	1 123
Pokytis, proc.	-6,4	-3,2	-1,6	-1,5	9,3	1,4	-2,2	-3,8	-4,6

Šaltinis – VDA.

Tabako ir jam alternatyvių produktų rinkos struktūra ir jos pokyčiai 2017–2025 metais rodo, kad didžiausią rinkos dalį užėmusių tabako produktų – cigarečių – rinkos dalis traukėsi kasmet ir per 8 metus susitraukė daugiau nei trečdaliu (nuo 93,8 iki 59 procentų). Nagrinėjamu laikotarpiu atitinkamai ženkliai išaugo kaitinamojo tabako produktų (nuo 0,6 iki 35,1 procento), elektroninių cigarečių skysčio (nuo 3 procentų (2020 metais) iki 15,8 procento) rinkos dalys, taip pat augo cigarų ir cigarilių (nuo 2,6 iki 3,2 procento) rinkos dalis, nors nuo 2023 metų šių produktų rinkos dalis ėmė mažėti. Rūkomojo tabako rinkos dalis sumažėjo nuo 3 iki 2,7 procento (tai lėmė nuo 2022 metų ėmę mažėti šio produkto pardavimai).

25 grafikas. Tabako produktų rinkos struktūra, proc.

Šaltinis – Finansų ministerijos skaičiavimai ³².

Pastaba. Elektroninių cigarečių skystis buvo apmokestintas nuo 2019 m. kovo 1 d., todėl, turimais duomenimis, šio produkto rinkos dalį galima įvertinti nuo 2020 metų.

Augant kaitinamojo tabako produktų rinkai, panašia apimtimi (vertinant nominaliaisiais produktų kiekiais) mažėjo cigarečių rinkos apimtis. Tikėtina, kad pagrindinė kaitinamojo tabako produktų rinkos augimo priežastis yra šių produktų savybių nulemtas kaitinamojo tabako produktų ir cigarečių tiesioginis pakeičiamumas ir konkurencinga, lyginant su cigaretėmis, kaina dėl mažesnių akcizų.

15 lentelė. Cigarečių ir kaitinamojo tabako lazdelių kainų ir apmokestinimo palyginimas, eurai ir proc.

Tabako produkto kategorija	2025 metų vidutinė mažmeninė kaina, EUR/20 vnt.	Akcizai, EUR/20 vnt.	Akcizų dalis kainoje, proc.	Kaitinamojo tabako lazdelių akcizų dalis nuo cigarečių akcizų, proc.
Kaitinamojo tabako lazdelės (be aparato) (4 rūšys)	4,66	1,79	38,3	
Kaitinamojo tabako lazdelės (be aparato) (populiariausia ir brangiausia rūšis)	4,84	1,79	36,9	
Visos cigaretės*	5,18	3,15	60,8	56,8
Vidutinio segmento (populiariausios) cigaretės	5,33	3,18	59,8	56,2
Pigiausios cigaretės (taikomas minimalus akcizų tarifas)	4,47	2,99	66,9	59,7

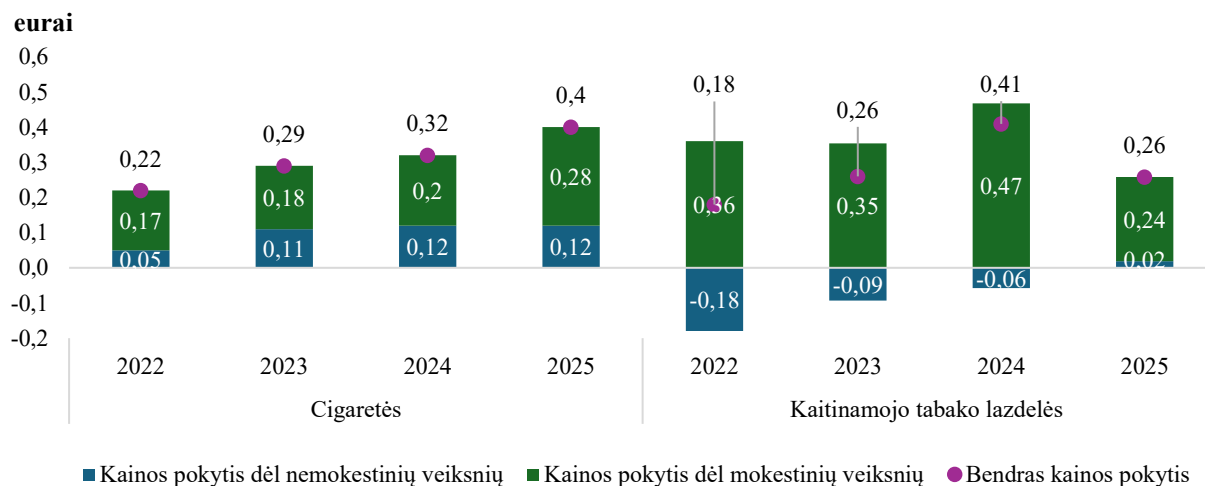
*Vidutinė svertinė mažmeninė cigarečių kaina, apskaičiuota taikant pardavimų pagal kainų kategorijas struktūros svorius.

Šaltiniai: kainų – VDA ir VMI, skaičiavimai – Finansų ministerijos.

³² Cigarų ir cigarilių pardavimai kilogramais perskaičiuoti į vienetus (remiantis administraciniais duomenimis apie vidutinį cigarilės ir cigaruose esantį tabako svorį, 1 vienetą yra apie 1 g tabako), rūkomojo tabako kiekiai kilogramais perskaičiuoti į cigarečių analogus vienetais (remiantis administracine informacija apie cigaretėse esančio tabako svorį, darant prielaidą, kad 1 cigaretei pagaminti vidutiniškai reikia 0,6 g tabako), elektroninių cigarečių skystis litrais perskaičiuotas į cigarečių analogus vienetais (1 ml skysčio prilygintas 10 cigarečių). Kaitinamojo tabako produkto 1 lazdelė prilyginta 1 cigaretei.

Kaitinamojo tabako produktų kainos konkurencingumui įtakos turėjo ir tai, kad, 2022–2024 metais didinant akcizus, į kainą buvo perkelta tik dalis mokesčių padidėjimo (kaina augo mažiau, nei buvo galima tikėtis dėl akcizų pokyčio). Tačiau kasmet perkeliama dalis buvo vis didesnė, o 2025 metais kainos padidėjimas dėl mokesčių veiksmų sudarė didžiąją dalį bendro kainos padidėjimo. Visu nagrinėjamu laikotarpiu apie trečdalį cigarečių kainos didėjimo (priklausomai nuo metų 23–38 proc.) lėmė nemokestiniai veiksniai.

26 grafikas. Cigarečių ir populiariausios rūšies kaitinamojo tabako lazdelių kainos pokyčiai (palyginti su ankstesniu laikotarpiu) ir juos lėmę mokesčiai ir nemokestiniai veiksniai*, eurai

Šaltiniai: VMI ir VDA duomenys apie kainas, Finansų ministerijos skaičiavimai.

Nors 2018–2024 metais akcizų tarifai cigaretėms ir kaitinamojo tabako produktams buvo didinami beveik kasmet, o cigarečių suvartojimas mažėjo, tačiau abiejų šių produktų įperkamumas nagrinėjamu laikotarpiu augo dėl spartesnio VDU augimo, taip pat ir iš dalies dėl rinkos dalyvių kainodaros. 2025 metais cigarečių įperkamumas šiek tiek sumažėjo, nes kainos padidėjimas viršijo darbo užmokesčio augimo tempą.

16 lentelė. Cigarečių ir populiariausios rūšies kaitinamojo tabako lazdelių įperkamumas, skaičiuojant, kiek pakelių po 20 vnt. galima įsigyti už vieną neto VDU, pakeliais ir proc.

Tabako produkto rūšis	2018 metai	2019 metai	2020 metai	2021 metai	2022 metai	2023 metai	2024 metai	2025 metai
Cigaretės, kiekis pakeliais	213	230	243	254	269	280	286	285
Pokytis, proc.	2,6	8	5,7	4,5	5,9	4,1	2,1	-0,3
Kaitinamojo tabako lazdelės (populiariausia rūšis), kiekis pakeliais*				268	286	299	298	305
Pokytis, proc.					6,7	4,5	-0,3	2,3

*Kaitinamojo tabako lazdelių kainas VDA skelbia nuo 2021 metų.

Šaltinis – Finansų ministerijos skaičiavimai, remiantis VMI ir VDA duomenimis.

PELNO MOKESTIS

2025 metais pelno mokesčio į valstybės biudžetą gauta **1 808,8 mln. eurų**. Palyginti su 2024 metais, gauta 27,3 mln. eurų, arba 1,5 proc., daugiau ir 71,8 mln. eurų, arba 3,8 proc., mažiau, nei planuota.

Pajamų iš pelno mokesčio surinkimui įtakos turėję veiksniai

Mažesnės metinio pelno mokesčio įmokos. Per 2025 metus sumokėta 276,2 mln. eurų metinio pelno mokesčio, t. y. 29,3 proc. (114,5 mln. eurų) mažiau nei 2024 metais. Sumažėjusias metinio pelno mokesčio įmokas nulėmė tai, kad deklaruota metinės pelno mokesčio prievolės už 2024 metus suma neaugo (palyginti su 2023 metais, padidėjo vos 0,1 proc.) ir didesnė dalis pelno mokesčio buvo sumokėta avansu 2024 metais. Apie 6,4 proc. mokėtino pelno mokesčio deklaruojančiame transporto ir saugojimo sektoriuje už 2024 metus deklaruota 44,6 proc. (78,3 mln. eurų) mažiau nei už 2023 metus. O finansinės ir draudimo veiklos bei statybos sektoriuose, kuriuose deklaruojama apie 26,9 proc. mokėtino pelno mokesčio, deklaruota 14 proc. (50,3 mln. eurų) daugiau metinio pelno mokesčio.

Avansinio pelno mokesčio gauta daugiau nei 2024 metais. Per 2025 metus sumokėta 1 500 mln. eurų avansinio pelno mokesčio, t. y. 10,3 proc. (139,9 mln. eurų) daugiau nei 2024 metais. Prie šio augimo prisidėjo tai, kad, skirtingai nei metinio pelno mokesčio įmokos, kurios 2025 metais dar buvo mokamos pagal 15 proc. tarifą, avansinio pelno mokesčio įmokos jau buvo mokamos pagal nuo 2025 metų padidintą 16 proc. pelno mokesčio tarifą³³.

Avansinio pelno mokesčio deklaracijų duomenys

Nors avansinį pelno mokestį moka tik apie 21 proc. visų veikiančių įmonių³⁴, jų sumokėtos avansinio pelno mokesčio įmokos 2025 metais sudarė apie 83 proc. visų per metus gautų pajamų iš pelno mokesčio.

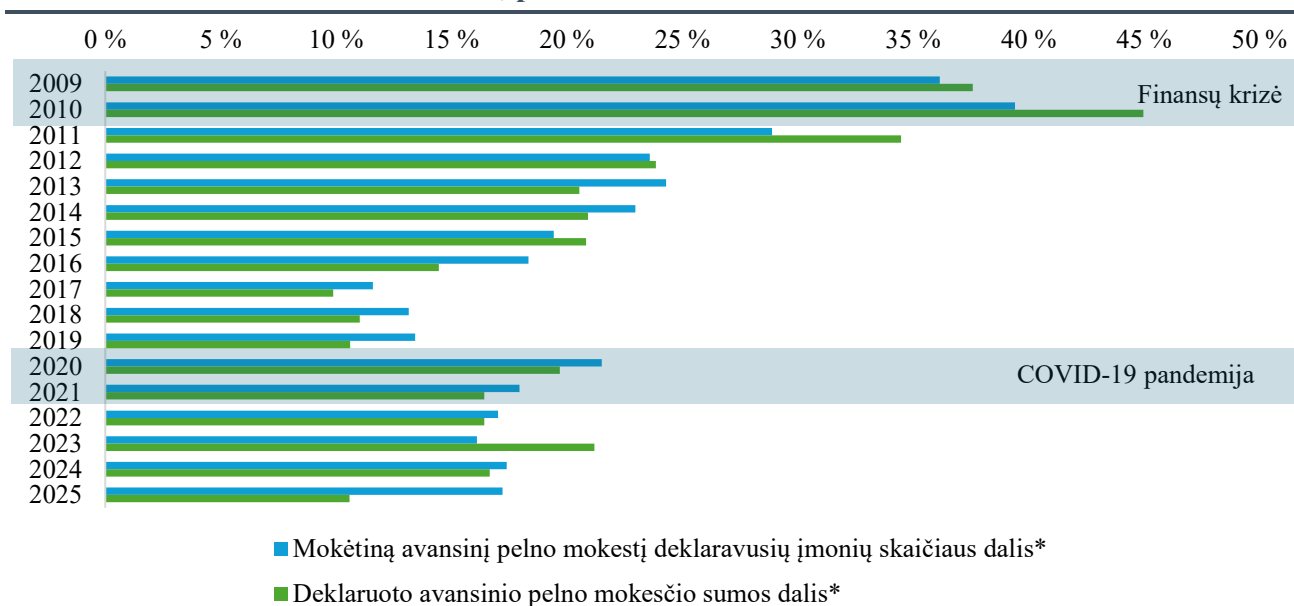
Avansinis pelno mokestis mokamas už einamuosius metus kiekvieno ketvirčio paskutinio mėnesio 15 dieną. Avansinio pelno mokesčio dydis nustatomas pasirinktinai vienu iš 2 būdų: kiekvieną ketvirtį mokant ketvirtadalį numatomos pelno mokesčio sumos už einamuosius metus (kuri turi sudaryti ne mažiau kaip 80 proc. faktinės einamųjų metų pelno mokesčio sumos, kitu atveju mokami delspinigiai) arba mokant įmokas pagal ankstesnių metų veiklos rezultatus (pirmus 2 einamųjų metų ketvirčius mokant po ketvirtadalį apskaičiuoto pelno mokesčio už mokestinį laikotarpį, buvusį prieš praėjusį mokestinį laikotarpį, o už likusius 2 metų ketvirčius – po ketvirtadalį apskaičiuoto pelno mokesčio už praėjusį mokestinį laikotarpį). Ekonomikos augimo laikotarpiu didžioji dalis (80–90 proc.) avansinio pelno mokesčio mokama pagal ankstesnių metų veiklos rezultatus, o dėl ekonominio nuosmukio arba ekonominio neapibrėžtumo išauga dalis mokėtojų, avansinius mokėjimus deklaruojančių pagal numatomus veiklos rezultatus. Avansinį pelno mokestį mokėti privalo įmonės, kurių praėjusio mokestinio laikotarpio apmokestinamosios pajamos buvo ne mažesnės nei 300 tūkst. eurų.

³³ Metinio pelno mokesčio įmokos mokamos už praėjusius metus, taigi 2025 metais buvo mokamos už 2024 metus, kai galiojo 15 proc. tarifas. Tuo tarpu avansinio pelno mokesčio įmokos mokamos už einamuosius metus, taikant einamaisiais metais galiojantį pelno mokesčio tarifą (2025 metais – 16 proc.).

³⁴ Veikiančiomis įmonėmis laikomi mokesčių mokėtojai, teikiantys metines pelno mokesčio deklaracijas už atitinkamą laikotarpį.

2025 metais pagal numatomą pelno mokesčio sumą avansinį pelno mokestį deklaruojančių mokėtojų buvo 17,2 proc.³⁵ (palyginti priešpandeminiais 2019 metais – 13,4 proc., o pandemijos piko metu 2020 metais – 21,5 proc., 2024 metais – 17,4 proc.). Šių mokėtojų deklaruojama mokėti avansinio pelno mokesčio sumos dalis 2025 metais, palyginti su 2024 metais, sumažėjo 6,1 procentinio punkto ir sudarė 10,6 proc. visos deklaruotos avansinio pelno mokesčio sumos. Ši dalis yra mažiausia nuo 2009 metų, o po finansų krizės sąlyginai panaši dalis (9–11 proc. visos deklaruotos avansinio pelno mokesčio sumos) buvo stebima tik 2017–2019 metais.

27 grafikas. Įmonių, deklaruojančių avansinį pelno mokestį pagal numatomą pelno mokestį, skaičiaus ir deklaruotos sumos dalis, proc.

* Nuo visų mokėtiną avansinį pelno mokestį (daugiau nei 0 eurų) deklaravusių įmonių skaičiaus ir deklaruotos sumos.
Šaltiniai: VMI 2026 metų liepos duomenys, Finansų ministerijos skaičiavimai.

Mokesčių mokėtojų, pateikusių avansinio pelno mokesčio deklaracijas už 2025 metus, buvo 38 tūkst., arba apie 21,5 proc. nuo visų įmonių, pateikusių metines pelno mokesčio deklaracijas už 2024 metus. Iš jų mokėtiną avansinį pelno mokestį deklaravo 29,3 tūkst. mokėtojų (apie 16,6 proc. visų veikiančių įmonių), o tokių mokėtojų skaičius per metus sumažėjo 2,9 proc. Už 2025 metus mokėtino avansinio pelno mokesčio suma padidėjo 94,7 mln. eurų, arba 7,4 proc., daugiausia dėl 1 procentiniu punktu padidinto pelno mokesčio tarifo.

Analizuojant deklaruotą avansinį pelno mokestį pagal ekonomines veiklas, matyti, kad 2025 metais didžiausios jo dalys buvo deklaruotos didmeninės ir mažmeninės prekybos (24 proc.), finansinės ir draudimo bei apdirbamosios gamybos (atitinkamai 19,4 ir 16,4 proc.) veiklose.

³⁵ Skaičiuojama nuo įmonių, deklaravusių mokėtiną avansinį pelno mokestį (daugiau nei 0 eurų), skaičiaus.

17 lentelė. Avansinio pelno mokesčio deklaracijų duomenys (be avansinio papildomo kredito istaigų pelno mokesčio)

Ekonominė veikla (EVRK 2.1)	Mokesčių mokėtojų, deklaravusių nenulines įmokas, skaičius		Deklaruota suma, mln. eurų		Deklaruotos sumos pokytis	
	2024 metai	2025 metai	2024 metai	2025 metai	(+ / –)	%
A. Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė	699	616	21,5	16,3	–5,2	–24,3
B. Kasyba ir karjerų eksploatavimas	86	83	3,7	4,5	0,9	23,7
C. Apdirbamoji gamyba	3 437	3 252	215,4	225	9,5	4,4
D. Elektros, dujų, garo tiekimas ir oro kondicionavimas	185	174	31	21,1	–9,9	–31,9
E. Vandens tiekimas; nuotekų valymas, atliekų tvarkymas ir regeneravimas	157	148	3,3	3,6	0,4	11,4
F. Statyba	3 678	3 622	75,8	95,3	19,4	25,6
G. Didmeninė ir mažmeninė prekyba	8 875	8 624	333,4	329,7	–3,7	–1,1
H. Transportas ir saugojimas	3 229	2 941	106,5	85	–21,5	–20,2
I. Apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veikla	1 232	1 160	16,3	16,1	–0,2	–1,5
J. Leidyba, transliavimas ir turinio kūrimo ir platinimo veikla	255	261	18,6	20,8	2,2	11,9
K. Telekomunikacijų, kompiuterių programavimo, konsultacinė, kompiuterijos infrastruktūros ir kita informacinių paslaugų veikla	951	909	75,1	86,2	11,1	14,8
L. Finansinė ir draudimo veikla	560	593	191,2	267,1	75,9	39,7
M. Nekilnojamojo turto operacijos	1 799	1 732	62,3	65	2,6	4,2
N. Profesinė, mokslinė ir techninė veikla	1 977	1 989	51,8	55,5	3,7	7,2
O. Administracinė ir aptarnavimo veikla	1 237	1 298	33,3	35,7	2,4	7,2
P. Viešasis valdymas ir gynyba; privalomasis socialinis draudimas	12	11	0,7	1	0,4	53,4
Q. Švietimas	206	232	5,5	6	0,5	8,2
R. Žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas	661	689	12,4	14	1,6	13,1
S. Meninė, pramoginė ir rekreacijos organizavimo veikla	237	254	13,3	16,5	3,2	24,3
T. Kita aptarnavimo veikla	673	680	8,1	9,3	1,2	15,1
Kita veikla	21	24	0,1	0,3	0,2	173,8
Iš viso	30 167	29 292	1 279,4	1 374,1	94,7	7,4

Šaltinis – VMI 2026 metų sausio duomenys.

Papildomas kredito įstaigų pelno mokestis

Kartu su avansiniu pelno mokesčiu kredito įstaigos deklaruoja ir moka avansinį papildomą pelno mokestį. Toks mokestis taikomas pagal nustatytą tvarką apskaičiuotam ankstesnių metų apmokestinamajam pelnui (šiek tiek skiriasi nuo įprastos pelno mokesčio bazės), viršijančiam 2 mln. eurų, pritaikant 5 proc. tarifą (2025 metų I–II ketvirčiais avansiniai mokėjimai buvo apskaičiuojami pagal 2023 metų veiklos rezultatus, III–IV ketvirčiais – pagal 2024 metų rezultatus). Per 2025 metus Lietuvoje veikiančios kredito įstaigos avansinio papildomo pelno mokesčio už 2025 metus iš viso deklaravo 62 mln. eurų (17,3 mln. eurų, arba 38,7 proc., daugiau nei 2024 metais). Be to, kredito įstaigoms deklaravus 2024 metų pajamas paaiškėjo, kad metinė papildomo pelno mokesčio prievolė buvo 18,8 mln. eurų didesnė, nei sumokėta avansu 2024 metais.

Metinių pelno mokesčio deklaracijų duomenys

Metinės pelno mokesčio deklaracijos už praėjusius mokestinius metus teikiamos ir deklaruotos metinio pelno mokesčio įmokos (arba skirtumas nuo deklaruoto mokėtino metinio pelno mokesčio ir avansu sumokėto pelno mokesčio) sumokamos iki kitų metų birželio 15 dienos, todėl 2025 metų pajamoms iš metinio pelno mokesčio įtakos turėjo 2024 metų įmonių veiklos rezultatai. Bendras įmonių veiklos rezultatas 2024 metais buvo 5 proc. prastesnis nei 2023 metais. Deklaruotas apmokestinamasis pelnas už 2024 metus iš viso sumažėjo 368 mln. eurų, arba 2,8 proc.

18 lentelė. Pagrindiniai metinių pelno mokesčio deklaracijų duomenys, mln. eurų ir proc.

Rodiklis	2023 metai	2024 metai	Pokytis	
			(+ / –)	%
Pateiktų deklaracijų skaičius, tūkst. vnt.	174,5	177	2,5	1,4
Metinės pajamos (apyvarta)	178 054,6	184 534,7	6 480,1	3,6
Veiklos rezultatas (= pelnas – nuostoliai), iš tos sumos:	10 791,2	10 255,4	–535,8	–5
<i>veiklos pelnas</i>	13 895,5	13 168,2	–727,4	–5,2
<i>veiklos nuostoliai</i>	3 104,3	2 912,8	–191,5	–6,2
Apmokestinamasis pelnas	12 959,9	12 591,9	–368	–2,8
Mokėtinas pelno mokestis	1 523	1 523,9	0,8	0,1

Šaltinis – VMI.

Apmokestinamasis pelnas reikšmingiausiai mažėjo transporto ir saugojimo bei apdirbamosios gamybos veiklose (atitinkamai 552 mln. eurų ir 242 mln. eurų). Labiausiai apmokestinamasis pelnas padidėjo finansinės ir draudimo veiklos bei statybos sektoriuose (atitinkamai 227,8 mln. eurų ir 134,8 mln. eurų).

19 lentelė. Apmokestinamasis pelnas ir mokėtinas pelno mokestis, mln. eurų ir proc.

Ekonominė veikla (EVRK 2.1)	Apmokestinamasis pelnas		Pokytis		Mokėtinas pelno mokestis		Pokytis	
	2023 metai	2024 metai	(+ / –)	%	2023 metai	2024 metai	(+ / –)	%
A. Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė	227	209,2	–17,8	–7,8	27,4	23,8	–3,5	–12,9
B. Kasyba ir karjerų eksploatavimas	43,3	51,9	8,6	20	5,1	5,3	0,1	2,3
C. Apdirbamoji gamyba	2 401,3	2 159,2	–242	–10,1	225,9	231	5,1	2,3

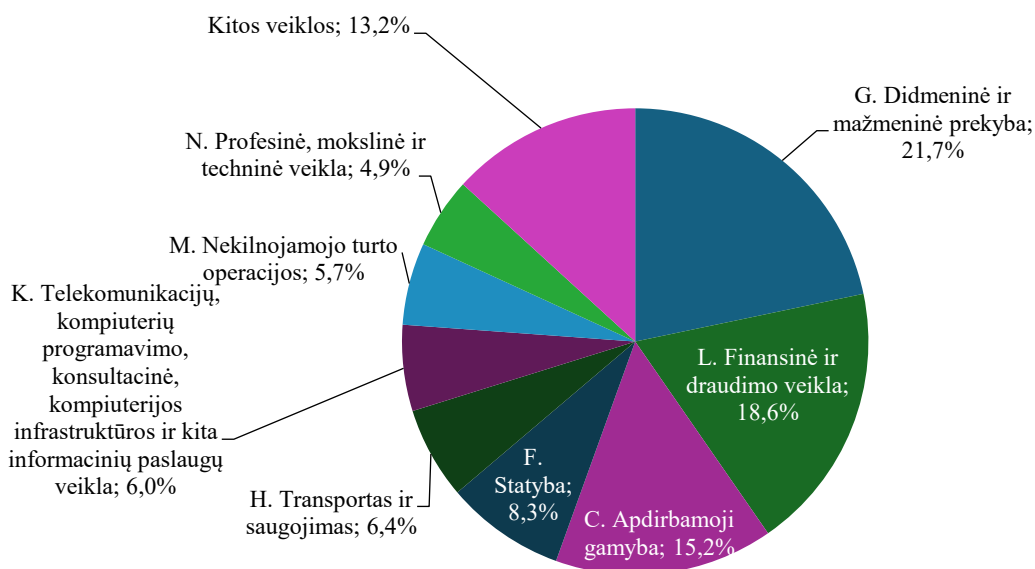
Ekonominė veikla (EVRK 2.1)	Apmokestinamasis pelnas		Pokytis		Mokėtinas pelno mokestis		Pokytis	
	2023 metai	2024 metai	(+ / -)	%	2023 metai	2024 metai	(+ / -)	%
D. Elektros, dujų, garo tiekimas ir oro kondicionavimas	496	421,8	-74,1	-14,9	16,3	30,2	13,9	84,8
E. Vandens tiekimas; nuotekų valymas, atliekų tvarkymas ir regeneravimas	55,6	65,4	9,8	17,6	3,5	3,9	0,4	12,5
F. Statyba	839,6	974,4	134,8	16,1	106,3	126,3	20	18,8
G. Didmeninė ir mažmeninė prekyba	2 534,5	2 474,9	-59,6	-2,4	343,6	331	-12,7	-3,7
H. Transportas ir saugojimas	1 402,2	850,2	-552	-39,4	175,6	97,3	-78,3	-44,6
I. Apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veikla	172,1	127,5	-44,7	-25,9	21,9	16,2	-5,7	-25,9
J. Leidyba, transliavimas ir turinio kūrimo ir platinimo veikla	184,5	228,8	44,3	24	20,6	25,5	5	24,2
K. Telekomunikacijų, kompiuterių programavimo, konsultacinė, kompiuterijos infrastruktūros ir kita informacinių paslaugų veikla	735,5	813,2	77,7	10,6	83,8	91	7,1	8,5
L. Finansinė ir draudimo veikla	1 738,8	1 966,6	227,8	13,1	253,7	284	30,3	11,9
M. Nekilnojamojo turto operacijos	657	676,5	19,5	3	82,9	86,8	3,9	4,7
N. Profesinė, mokslinė ir techninė veikla	660,8	689,1	28,3	4,3	67	75,1	8,1	12,1
O. Administracinė ir aptarnavimo veikla	339,6	353,8	14,1	4,2	40,2	41,8	1,6	4
P. Viešasis valdymas ir gynyba; privalomasis socialinis draudimas	4,3	9,1	4,8	112,1	0,6	1,3	0,7	128,8
Q. Švietimas	95,9	103,7	7,8	8,2	7,6	8,1	0,4	5,7
R. Žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas	141,6	151	9,4	6,7	14,9	15,5	0,6	4
S. Meninė, pramoginė ir rekreacijos organizavimo veikla	132,5	142,7	10,1	7,6	15,5	17,8	2,3	14,9
T. Kita aptarnavimo veikla	89,6	95,8	6,2	6,9	10,1	10,8	0,8	7,6
Kita veikla	8,4	27	18,6	222,1	0,6	1,2	0,6	103,6
Iš viso	12 959,9	12 591,9	-368	-2,8	1 523	1 523,9	0,8	0,1

Šaltinis – VMI.

Mokėtino pelno mokesčio suma išliko iš esmės nepakitusi – padidėjo 0,8 mln. eurų (0,1 proc.). Mokėtino pelno mokesčio dinamiką labiausiai lėmė iš esmės tie patys sektoriai, kaip ir apmokestinamojo pelno – finansinės ir draudimo bei statybos veiklos (teigiamai) bei transporto ir saugojimo veiklos (neigiamai).

Analizuojant deklaruotą mokėtiną pelno mokestį pagal ekonomines veiklas, matyti, kad didžiausia mokėtino pelno mokesčio dalis tenka didmeninės ir mažmeninės prekybos veiklos sektoriuje – 21,7 proc. Palyginti su 2023 metais, mokėtinas pelno mokestis šiame sektoriuje sumažėjo 12,7 mln. eurų, arba 3,7 proc. Didelę dalį taip pat sudarė finansinė ir draudimo veikla (18,6 proc.) ir apdirbamoji gamyba (15,2 proc.) – šie sektoriai kartu su didmenine ir mažmenine prekyba sudarė daugiau nei pusę (55,5 proc.) viso už 2024 metus deklaruoto mokėtino pelno mokesčio.

28 grafikas. Deklaruoto už 2024 metus mokėtino pelno mokesčio struktūra pagal ekonomines veiklas, proc.

Šaltinis – Finansų ministerija.

Analizuojant pelningų ir nuostolingų įmonių deklaruojamų pajamų ir nuostolių dinamiką, įmonės galima skirstyti į pelningas, nuostolingas ir deklaravusias nulinį pelną. Paprastai apie pusę visų metines pelno mokesčio deklaracijas teikiančių įmonių deklaruoja pelną, o likusi įmonių dalis maždaug apylygiai pasiskirsto tarp nuostolingų ir nulinį pelną deklaravusių įmonių.

Pelningų įmonių skaičius 2024 metais padidėjo 3,7 proc., šiose įmonėse deklaruotas veiklos pelnas sumažėjo 5,2 proc. Nuostolingų įmonių skaičius padidėjo 3,6 proc., o jų deklaruotas veiklos nuostolis sumažėjo 6,2 proc.

Tarp metines pelno mokesčio deklaracijas už 2024 metus pateikusių įmonių pelningos įmonės sudarė 48,7 proc. visų įmonių, nuostolingos įmonės – 29,1 proc., o 22,2 proc. įmonių deklaravo nulinį veiklos rezultatą. Pelningų bei nuostolingų įmonių dalys nuo visų pelno mokesčio deklaracijas pateikusių įmonių per metus atitinkamai padidėjo 1,1 ir 0,6 procentinio punkto, pelną ar nuostolį, lygų nuliui, nurodžiusių įmonių dalis sumažėjo 1,7 procentinio punkto.

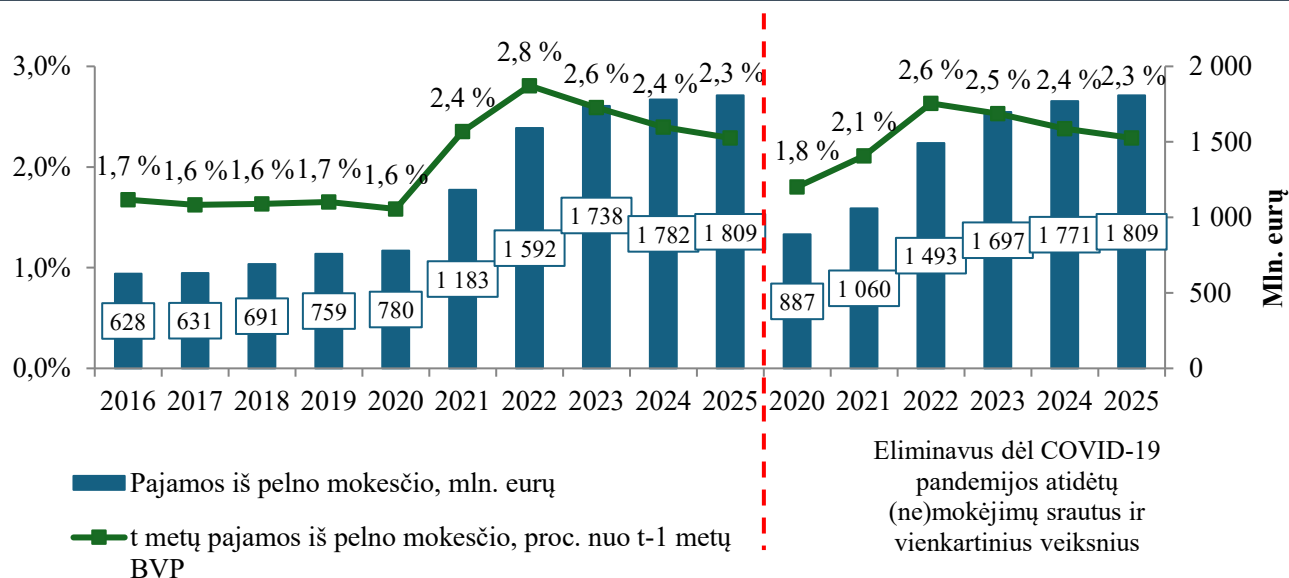
Pajamoms iš pelno mokesčio reikšmingą įtaką turi didžiųjų šio mokesčio mokėtojų finansiniai rezultatai. Nors didesnę nei 1 mln. eurų metinio pelno mokesčio sumą deklaravo tik apie 160 įmonių (iš 86,1 tūkst. pelningai baigusią 2024 metus), tačiau jų deklaruota metinio pelno mokesčio suma sudarė apie 44 proc. visos deklaruotos metinio pelno mokesčio sumos.

Pajamų iš pelno mokesčio ir bendrojo vidaus produkto santykis

Iki 2020 metų pajamų iš pelno mokesčio ir bendrojo vidaus produkto (toliau – BVP) santykis buvo gana stabilus, tačiau 2021–2022 metais reikšmingai išaugo. Tam įtakos turėjo ne tik itin geri finansiniai įmonių rezultatai, bet ir netipinio pelno mokesčio (prie pajamų šaltinio) įmokos, taip pat ir 2021 metais padengta nepakankamai 2020 metais avansu sumokėto pelno mokesčio suma, mažėjantis mokesčių mokėtojų dėl COVID-19 pandemijos atidėtų mokėjimų likutis. Po 2022 metais pasiekto piko vėlesniais metais pajamų iš pelno mokesčio ir BVP santykis kiek sumažėjo – tai lėmė lėčiau nei BVP augantys įmonių finansiniai rezultatai – tačiau išliko ženkliai didesnis nei iki 2020 metų.

Įvertinus tai, kad pagrindinis šio mokesčio tarifas nuo 2010 metų nekito iki 2025 metų, kada jis buvo padidintas 1 procentiniu punktu, o pelno mokesčio bazė išliko stabili arba net mažėjo (pavyzdžiui, dėl 2018 metais praplėstos lengvatos į technologinį atsinaujinimą investuojančioms įmonėms), gerėjančius pajamų iš pelno mokesčio surinkimo rezultatus iš dalies galima sieti su efektyvesniu šio mokesčio administravimu.

29 grafikas. Pajamos iš pelno mokesčio (mln. eurų) ir jų dalis nuo BVP, proc.

Pastaba. Pajamas iš pelno mokesčio t metais reikšmingiausiai lemia $t - 1$ metų įmonių rezultatai.

Šaltinis – Finansų ministerija.

KITI MOKESČIAI IR KITOS PAJAMOS

Kiti mokesčiai

Kitų pajamų iš mokesčių į valstybės biudžetą gauta **438,8 mln. eurų**, tai 24,3 proc. (155 mln. eurų) mažiau nei 2024 metais ir 8 proc. (35,8 mln. eurų) daugiau, nei planuota. Pažymėtina, kad šių pajamų plano viršijimui įtakos turėjo geresnis, nei planuota, tarptautinės prekybos ir sandorių mokesčio (31,2 proc., arba 37,5 mln. eurų), loterijų ir lošimų mokesčio (13,6 proc., arba 10,4 mln. eurų), mokesčio už aplinkos teršimą (16,8 proc., arba 5,6 mln. eurų) nekilnojamojo turto mokesčio (14 proc., arba 2,1 mln. eurų) bei atskaitymų nuo pajamų pagal Lietuvos Respublikos miškų įstatymą (13,2 proc., arba 4,6 mln. eurų) surinkimas. Tačiau mažesnes nei praėjusiais metais pajamas lėmė dėl Europos Centrinio Banko (toliau – ECB) mažinamų palūkanų normų mažėjusios pajamos iš laikinojo solidarumo įnašo, kurio gauta 205,2 mln. eurų mažiau nei 2024 metais.

Intarpas. Kredito įstaigų mokami sektoriniai mokesčiai

Įmonės, vykdydamos ekonominę veiklą, prisideda prie valstybės pajamų ir kartu pirmiau minėtų paslaugų finansavimo, mokėdamos visoms įmonėms būdingus mokesčius – GPM, PVM, akcizus, pelno mokestį ir kitus. Visgi kai kuriems sektoriams taikomi papildomi arba specifiniai mokesčiai arba priešingai – taikomos mokesčių išimtys. Vienas iš tokių sektorių yra finansinių paslaugų

(bankų, kredito unijų ir kt.) sektorius. Šiame interpe aptariama šio sektoriaus mokamų mokesčių ir kitų įmokų specifi­ka.

PVM

2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyva 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos (toliau – PVM Direktyva) numato prievolę valstybėms narėms neapmokestinti PVM pagrindinių finansinių paslaugų. Tokia nuostata PVM Direktyvoje taikoma nuo jos įvedimo 1977 metais, ją grindžiant praktiniais sunkumais apskaičiuojant PVM bazę finansinėms paslaugoms – atlygis už jas dažniausiai yra ne aiškiai nustatomas kaip atskiras mokestis už paslaugas, o slypi palūkanų maržoje ar kitose netiesioginio atlygio formose.

Praktikoje ši PVM Direktyvos nuostata reiškia, kad didžioji dalis kredito įstaigų teikiamų paslaugų Lietuvoje nėra apmokestinamos PVM. Kita vertus, atitinkamai šios įstaigos neturi teisės į PVM atskaitą, dėl ko PVM nuo šio sektoriaus įsigijimų lieka biudžete, taip prisidedant prie valstybės išlaidų finansavimo.

Europos Komisijos užsakymu atliktoje studijoje nustatyta, kad nuo Lietuvoje suteikiamų finansinių paslaugų 2023 metais dėl taikomo PVM neapmokestinimo negauta 106 mln. eurų pajamų iš PVM³⁶.

Papildomas pelno mokestis

Nuo 2020 metų Lietuvoje veikiantys bankai bei kitos kredito įstaigos moka papildomą kredito įstaigų pelno mokestį. Jo tarifas yra 5 procentai, tačiau šis mokestis apskaičiuojamas nuo kiek kitokios bazės, nei įprastas pelno mokestis – jai netaikomos kai kurios lengvatos (pavyzdžiui, apmokestinamojo pelno sumažinimo dėl vykdomo investicinio projekto) bei neatsižvelgiama į susijusių subjektų nuostolių perdavimą.

Nepaisant šių skirtumų, papildomo kredito įstaigų pelno mokesčio dinamika iš esmės sutampa su šių įmonių mokamu įprastu pelno mokesčiu, tad jiems aktualūs tie patys veiksniai, pavyzdžiui, palūkanų normos pastaraisiais metais darė lemiamą įtaką tiek įprastam, tiek papildomam pelno mokesčiui. 2025 metais padidinus daugumą pelno mokesčio tarifų 1 procentiniu punktu³⁷, 5 proc. papildomo kredito įstaigų pelno mokesčio tarifo dydis išliko nepakeistas. Už 2020–2025 metus iš viso buvo deklaruota 242,8 mln. eurų papildomo pelno mokesčio.

Laikinasis solidarumo įnašas

Dėl rusijos federacijos 2022 metais pradėtos karinės agresijos Ukrainoje išaugus infliacijai, ECB nuo 2022 metų vasaros pradėjo reikšmingai didinti palūkanų normas, kurios iki tol kelerius metus buvo neigiamos. Staigus palūkanų kilimas lėmė, kad kredito įstaigų uždirbamos pajamos iš suteikiamų paskolų palūkanų augo greičiau nei jų išlaidos indėlių palūkanoms. Toks dirbtinai kilęs ir ekonomikoje disbalansą kuriantis kredito įstaigų pelno šuolis paskatino diskusijas dėl poreikio grynųjų palūkanų pelną apmokestinti papildomai, gautas pajamas panaudojant svarbiems

³⁶ Policy gap įvertis Lietuvai, sektoriui K64. Finansinių paslaugų veikla, išskyrus draudimą ir pensijų lėšų kaupimą (EVRK 2.1). Šaltinis – Europos Komisijos užsakymu atlikta studija [Taxation of the financial sector](#).

³⁷ Pagrindinis pelno mokesčio tarifas 2025 m. buvo padidintas nuo 15 iki 16 proc., lengvatinis 5 proc. pelno mokesčio tarifas, taikomas, pavyzdžiui, mažoms įmonėms ar pelnui iš įmonės pačios susikurtos intelektualinės nuosavybės komercializavimo, atitinkamai didėjo nuo 5 iki 6 proc.

visuomenės ir valstybės poreikiams finansuoti. Taip Lietuvoje buvo įvestas laikinasis solidarumo įnašas, kuris iš pradžių taikytas už 2023 m. gegužės 16 d. – 2024 m. gruodžio 31 d. finansinius rezultatus. Vėliau jo galiojimas buvo pratęstas įtraukiant ir 2025 metų finansinius rezultatus.

Įnašo mokėtojais tapo Lietuvoje įsteigti ir veikiantys bankai, Europos Sąjungos valstybėse narėse ir Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse licencijuotų bankų ir užsienio bankų filialai, centrinių kredito unijų finansinės grupės. Įnašo bazei – kredito įstaigų grynujų palūkanų pajamoms, daugiau kaip 50 proc. viršijančioms 4 įprastų finansinių metų³⁸ šių pajamų vidurkį, – buvo taikomas 60 proc. tarifas. Apmokestinimas buvo taikomas tik pajamoms, viršijančioms įprastą pajamą, todėl efektyvusis tarifas buvo mažesnis nei nominalusis tarifas. Įnašo bazė taip pat buvo mažinama per atitinkamus metus kredito įstaigos sumokėtomis įmokomis į indėlių draudimo ir Europos Sąjungos Bendrą pertvarkymo fondus.

Valstybės biudžeto pajamos, gautos iš šio įnašo už 2023–2024 metų finansinius rezultatus, buvo numatytos naudoti karinio mobilumo ir dvejopo naudojimo (civilinėms ir karinėms reikmėms) transporto infrastruktūros, taip pat karinės infrastruktūros, reikalingos priimančiosios šalies paramai užtikrinti, pritaikymo ir (ar) sukūrimo projektams finansuoti. Už 2025 metus gautos pajamos, pagal Lietuvos Respublikos valstybės gynybos fondo įstatymo nuostatas, buvo skirtos Valstybės gynybos fondui.

Nuo įnašo įsigaliojimo pradžios 2023 metų viduryje iki 2025 metų pabaigos laikinąjį solidarumo įnašą mokėjo 15 kredito įstaigų, dviejų iš jų įmokos sudarė net 89 proc. visos sumos. Į valstybės biudžetą iš viso per šį laikotarpį gauta 543,8 mln. eurų.

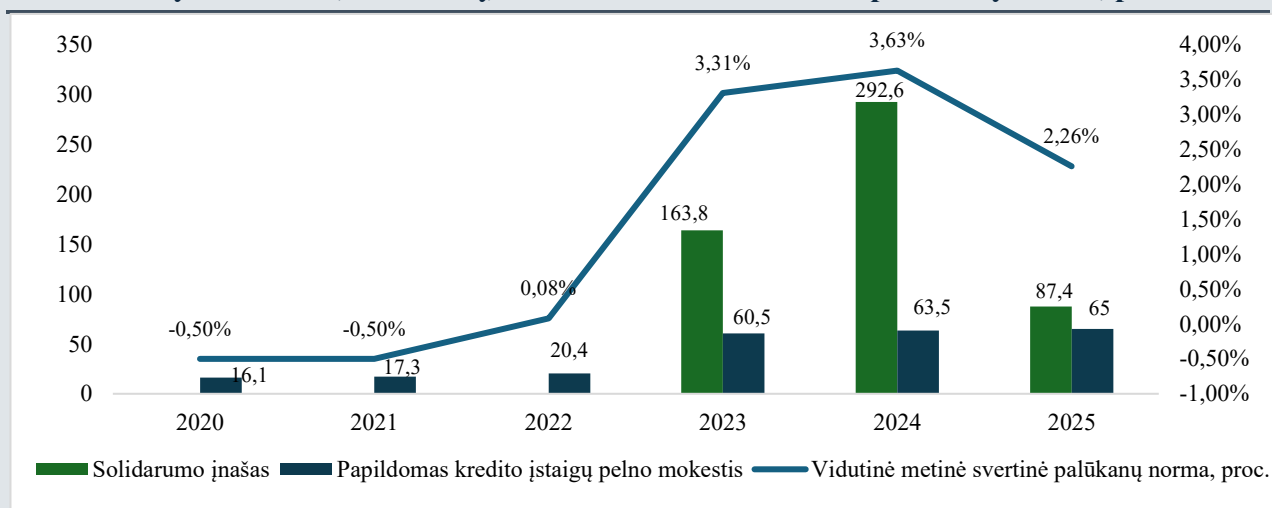
Pastarųjų metų tendencijos

Nuo 2022 metų ECB pradėjus didinti dešimtmetį itin žemomis buvusias palūkanų normas, tai lėmė sparčiai išaugusius kredito įstaigų pelnus euro zonos valstybėse, tarp jų ir Lietuvoje. Atitinkamai, ženkliai išaugo papildomo kredito įstaigų pelno mokesčio (kartu ir įprasto šio mokesčio) prievolės: už 2021 metų rezultatus kredito įstaigos sumokėjo apie 17,3 mln. eurų papildomo pelno mokesčio, tuo tarpu už 2023 metus – 60,5 mln. eurų (3,5 karto daugiau). Reikšmingos pajamos gautos ir iš 2023–2025 metais taikyto laikinojo solidarumo įnašo.

Šis mokestinių pajamų augimas tiesiogiai susijęs su ECB vykdoma pinigų politika. Pastarajai 2025 metais švelnėjant – palūkanų normoms mažėjant – atitinkamai mažėjo ir mokestinės pajamos iš kredito įstaigų mokamų sektorinių mokesčių.

³⁸ Apskaičiuojant įnašo dydį už 2023 metus imtas 2018–2021 metų laikotarpis, o 2024–2025 metų – imtas 2019–2022 metų laikotarpis.

30 grafikas. Kredito įstaigų sumokamos papildomo kredito įstaigų pelno mokesčio ir solidarumo įnašo sumos, mln. eurų, ir vidutinė metinė svertinė palūkanų norma, proc.

Pastaba. Vidutinė metinė svertinė palūkanų norma apskaičiuojama pagal ECB *deposit facility* normą, svorius pritaikant pagal dienų skaičių, kurioms buvo taikoma atitinkama norma.

Šaltiniai: ECB, VMI, Finansų ministerijos skaičiavimai.

Kitos įmokos, nepatenkančios į valstybės biudžetą

Be valstybės biudžeto pajamas papildančių mokesčių, kredito įstaigos į tam numatytus specializuotus fondus moka ir kitas, tik finansines paslaugas teikiančiam sektoriui būdingas, įmokas: indėlių ir investicijų draudimo, Europos Sąjungos Bendro pertvarkymo fondo bei už priežiūrą. Tokios įmokos pervedamos į atitinkamus fondus, o ne į valstybės biudžetą ir nėra skiriamos bendroms valstybės funkcijoms finansuoti. Pažymėtina, kad nors indėlių ir investicijų draudimo įmokos yra laikomos valdžios sektoriaus pajamomis, jos naudojamos griežtai pagal savo paskirtį.

Indėlių ir investicijų draudimas. Indėlių draudimo įmokas kredito įstaigos Lietuvoje moka nuo 1996 metų. Laikui bėgant, ši sistema buvo modernizuota atsižvelgiant į Europos Sąjungos reikalavimus, į draudimo sistemą įtraukiant investicijas. Draudimo paskirtis – bankroto atveju apsaugoti Lietuvos kredito įstaigų klientų pinigus, taip užtikrinant bendrą finansų sistemos stabilumą ir didinant žmonių pasitikėjimą kredito įstaigomis. Įmokų dydis priklauso nuo indėlių, laikomų kredito įstaigoje, sumos ir įstaigos rizikingumo lygio: kuo daugiau įstaigoje laikoma indėlių ir kuo tos įstaigos veikla rizikingesnė, tuo indėlių ir investicijų draudimo įmoka yra didesnė. Per pastaruosius 5 metus kredito įstaigų mokamos įmokos į fondą išaugo 4,7 karto, nuo 15,3 mln. eurų 2021 metais iki 72,2 mln. eurų 2025 metais. Šiam augimui įtakos turėjo ne tik sparčiai augusios apdraustųjų indėlių sumos (per minėtą laikotarpį apdraustųjų indėlių suma išaugo 2,8 karto nuo 18,8 mlrd. eurų 2021 metais iki 51,8 mlrd. eurų 2025 metais), bet ir didėjusi įmokų norma (nuo 0,1 iki 0,2 proc. padidėjo 2024 m. liepos 1 d., o nuo 2025 m. liepos 1 d. buvo sumažinta iki 0,14 proc. Indėlių ir investicijų draudimo fondui sukaupus reikiamą rezervą).

Pertvarkymo fondas ir priežiūra. Kredito įstaigos taip pat moka įmokas į Europos Sąjungos Bendrą pertvarkymo fondą (angl. *Single Resolution Fund*) arba Lietuvos pertvarkymo fondą, priklausomai nuo kredito įstaigos reikšmingumo (didelės ar reikšmingos kredito įstaigos moka į Europos Sąjungos Bendrą pertvarkymo fondą, mažos ar mažiau reikšmingos – į Lietuvos pertvarkymo fondą). Ištikus krizei šių fondų lėšos būtų naudojamos kredito įstaigoms pertvarkyti ar gelbėti, siekiant pagrindinio tikslo – apsaugoti mokesčių mokėtojus, kad bankų problemoms

spręsti nereikėtų naudoti valstybės biudžeto lėšų. Taip pat kredito įstaigos už jų veiklos priežiūrą moka kasmetinį priežiūros mokestį Lietuvos bankui ir (arba) ECB (didžiausias kredito įstaigas prižiūri ECB).

Kitos pajamos

Nemokestinių pajamų, įskaitant materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo bei finansinio turto sumažėjimo pajamas, į valstybės biudžetą gauta 1 146,9 mln. eurų, t. y. 24,3 proc. (224 mln. eurų) daugiau nei 2024 metais ir 43 proc. (344,8 mln. eurų) daugiau, nei planuota. Didžiausią įtaką plano viršijimui turėjo 116 mln. eurų didesnės, nei planuota, Lietuvos banko pelno įmokos, 78,4 mln. eurų didesnės pajamos iš palūkanų už indėlius, depozitus ir sąskaitų likučius bei 60,8 mln. eurų didesnės pajamos iš dividendų ir kitų pelno įmokų.

Detalią informaciją apie 2025 metų valstybės biudžeto pajamų plano vykdymą galima rasti čia: <https://finmin.lrv.lt/lt/aktualus-valstybes-finansu-duomenys/valstybes-biudžeto-ir-savivaldybiu-biudžetu-vykdymo-duomenys/>.

BIUDŽETŲ PAJAMŲ NETEKIMAI DĖL TAIKOMŲ LENGVATŲ

Lengvatų poveikio vertinimo principai

Šioje ataskaitoje vertinami valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų netekimai dėl keturių pagrindinių valstybės biudžeto mokesčių lengvatų ir specialiųjų sąlygų (toliau kartu – lengvatos), kurios nėra privalomos pagal Europos Sąjungos teisę ir kurias įvertinti galima pagal turimus duomenis³⁹. Lengvatų įvertinimui apskaičiuoti taikomas prarastų pajamų metodas. Šiuo metodu vertinami mokestinių pajamų netekimai dėl teisės aktais nustatytų atleidimo nuo mokesčio, neapmokestinimo, apmokestinamosios bazės ar mokesčio tarifo sumažinimo atvejų arba lengvatinių mokestinių režimų taikymo, lyginant su galiojančiu standartiniu apmokestinimu, ar vadinamąja etalonine (angl. *benchmark*) sistema. Priklausomai nuo konkrečios lengvatos specifikos, to paties mokesčio standartiniu apmokestinimu gali būti laikomi skirtingi etalonai. Pavyzdžiui, savarankiškai dirbantiems asmenims taikant pajamų apmokestinimo pagrindinį GPM tarifą (2025 metais 15 proc.), jiems taikomų lengvatinių tarifų fiskalinis poveikis skaičiuojamas, kiek jie būtų sumokėję taikant 15 proc. tarifą (laikant šį tarifą etalonu). Tuo tarpu su darbo santykiais susijusioms pajamoms taikant lengvatas fiskalinis poveikis skaičiuojamas etalonu laikant pagrindinį darbo santykių pajamoms taikomą tarifą (2025 metais 20 proc.). Pažymėtina, kad prarastų pajamų metodu nevertinami vartotojų ir (ar) mokesčių mokėtojų elgsenos pokyčiai.

Lengvatų fiskalinis poveikis

Aptariant suminį lengvatų poveikį ir jį lyginant su ankstesniais metais (20 lentelė) vertinama, ar nebuvo pokyčių: nebuvo įvesta naujų ar baigusių galioti esamų lengvatų, neatsirado naujų duomenų, galiojančių vertinant lengvatas, nesikeitė įverčių vertinimo metodika. Jei pokyčių būta, siekiant t ir $t - 1$ metų palyginamumo, galimas lengvatos įverčio $t - 1$ metams atnaujinimas (lyginant

³⁹ Kai kuriais atvejais, siekiant mažinti administracinę naštą mokesčių mokėtojams ir mokesčių administratoriui, pajamų netekimams dėl lengvatų apskaičiuoti reikalingi duomenys nėra renkami.

su paskelbtu $t - 1$ metų valstybės biudžeto pajamų apžvalgoje) arba t metų įverčio perskaičiavimas (įvedus naują lengvatą t metams negalimas jos vertinimas $t - 1$ metams), kad lengvatų poveikis valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamoms būtų lyginamas to paties lengvatų sąrašo tiek t , tiek $t - 1$ metų.

2025 metais dėl galiojusių lengvatų valstybės ir savivaldybių biudžetai neteko 3,4 mlrd. eurų (4 proc. BVP) pajamų. Palyginamosiomis sąlygomis tai 206 mln. eurų, arba 6,4 proc., daugiau negu 2024 metais iš esmės dėl didesnių pajamų netekimų taikant GPM lengvatas. Didžiausią įtaką turėjo reikšmingai padidėjusios neapmokestinamosios pajamos, gautos pardavus turtą ir būstą Europos ekonominėje erdvėje, iš žemės ūkio veiklos, loterijų laimėjimų, augusios palūkanų už vertybinius popierius ir indėlius pajamos dėl ženkliai išaugusio tokias pajamas gavusių gyventojų skaičiaus, taip pat išaugusi NPD taikymo apimtis.

20 lentelė. Pajamų netekimai dėl pagrindinių lengvatų 2024 ir 2025 metais, mln. eurų ir proc. nuo BVP

Mokestis	2024 metai*		2025 metai	
	mln. eurų	proc. nuo BVP	mln. eurų	proc. nuo BVP
PVM	346	0,4	388,3	0,5
Akcizai	345,7	0,4	362,5	0,4
Pelno mokestis	591	0,7	600,1	0,7
GPM	1 919,6	2,4	2 058,4	2,4
<i>iš jų dėl NPD</i>	<i>1 204,1</i>	<i>1,5</i>	<i>1 240,5</i>	<i>1,5</i>
IŠ VISO	3 202,3	4,1	3 409,3	4

* Dėl kintančio lengvatų sąrašo šioje lentelėje pajamų netekimai perskaičiuoti palyginamosiomis sąlygomis, todėl gali nesutapti su detalioje lengvatų sąrašo lentelėje pateikiamomis sumomis 2024 metų valstybės biudžeto pajamų apžvalgoje.
Šaltinis – Finansų ministerija.

21 lentelė. 2025 metų valstybės biudžeto (GPM – valstybės ir savivaldybių biudžetų) pajamų netekimai dėl pagrindinių lengvatų, mln. eurų

PVM, iš viso:	388,3
Dėl lengvatinio 5 proc. PVM tarifo, taikomo vaistams, medicinos pagalbos priemonėms ir specialiosios medicininės paskirties maisto produktams, kai šių prekių įsigijimo išlaidos visiškai ar iš dalies kompensuojamos Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo nustatyta tvarka, asmenų su negalia techninės pagalbos priemonėms ir jų remontui, receptiniams nekompensuojamiesiems vaistams	219,9
Dėl lengvatinio 9 proc. PVM tarifo, taikomo šilumos energijai, tiekiamai gyvenamosioms patalpoms šildyti, į gyvenamąsias patalpas tiekiamam karštam vandeniui arba šaltam vandeniui karštam vandeniui paruošti ir šilumos energijai, sunaudotai šiam vandeniui pašildyti	54,5
Dėl lengvatinio 9 proc. PVM tarifo, taikomo keleivių vežimo nustatytais reguliaraus susisiekimo maršrutais paslaugoms, taip pat keleivių bagažo vežimo paslaugoms	38,1
Dėl lengvatinio 9 proc. PVM tarifo, taikomo apgyvendinimo paslaugoms	34,8
Dėl lengvatinio 9 proc. PVM tarifo, taikomo knygoms ir neperiodiniams informaciniams leidiniams, įskaitant elektroninius leidinius	12,7

Dėl lengvatinio 5 proc. PVM tarifo, taikomo laikraščiams, žurnalams ir kitiems periodiniams leidiniams, įskaitant elektroninius leidinius, išskyrus technines, bibliografines ir panašaus pobūdžio duomenų bazes, erotinio ir (ar) smurtinio pobūdžio arba profesinės etikos nesilaikančius leidinius	9,6
Dėl lengvatinio 9 proc. PVM tarifo, taikomo meno ir kultūros įstaigų, meno ir kultūros renginių lankymui	9,2
Dėl lengvatinio 9 proc. PVM tarifo, taikomo buitiniams energijos vartotojams tiekiamoms malkoms ir medienos produktams, skirtiems kūrenti	7,3
Dėl kompensacinio PVM tarifo ūkininkams schemos taikymo (darant prielaidą, kad, nesant schemos, ūkininkai nesirinktų registruotis PVM mokėtojais)	2,2
AKCIZAI, iš viso:	362,5
Dėl mažesnio akcizų tarifo žemės ūkio veikloje naudojamiems gazoliams (įskaitant skirtumą tarp CO ₂ dedamosios, taikomos kitiems gazoliams, ir šiam kurui taikomos saugumo dedamosios)	119,6
Dėl mažesnio akcizų tarifo gamtinėms dujoms, naudojamoms kaip šildymui skirtas kuras, verslo reikmėms*	92
Dėl gamtinių dujų, tiekiamų buitiniams vartotojams, atleidimo nuo akcizų*	58,6
Dėl mažesnio akcizų tarifo šildymui skirtiems gazoliams	33,7
Dėl mažesnio akcizų tarifo naftos dujoms ir dujiniams angliavandeniliams, kai jie naudojami kaip šildymui skirtas kuras (įskaitant CO ₂ dedamosios netaikymą ši kurą naudojant buitinėms reikmėms)	18
Dėl mažesnio akcizų tarifo vynui ir kitiems fermentuotiems gėrimams, kurių faktinė tūrinė etilo alkoholio koncentracija ne didesnė kaip 8,5 procento	16,7
Dėl elektros energijos, kai ji pagaminta naudojant atsinaujinančius energijos šaltinius, atleidimo nuo akcizų	7,6
Dėl gamtinių dujų, naudojamų kaip variklių degalai, atleidimo nuo akcizų	3,9
Dėl mažesnio akcizų tarifo mažųjų alaus daryklų pagamintam alui	2,9
Dėl gamtinių dujų, naudojamų mišriai šilumos ir elektros energijos gamybai, atleidimo nuo akcizų*	2,6
Dėl mažesnio akcizų tarifo elektros energijai, naudojamai verslo reikmėms	1,5
Dėl elektros energijos, tiekiamos buitiniams vartotojams, atleidimo nuo akcizų	1,4
Dėl akcizais apmokestinamų prekių (alkoholiniai gėrimų, tabako produktų) atleidimo nuo akcizų, kai jos tiekiamos kaip atsargos laivams ir (arba) orlaiviams, vežantiems keleivius ir (arba) krovinius tarptautiniais maršrutais	1,3
Dėl mažesnio akcizų tarifo gamtinėms dujoms, naudojamoms kaip šildymui skirtas kuras*	1,2
Dėl apdoroto tabako, jeigu jis sunaikinamas prižiūrint kompetentingai institucijai, atleidimo nuo akcizų	1,1
Dėl mažesnio akcizų tarifo tarpiniams produktams, kurių faktinė tūrinė etilo alkoholio koncentracija ne didesnė kaip 15 procentų	0,4
PELNO MOKESTIS, iš viso:	600,1
Dėl apmokestinamojo pelno sumažinimo dėl investicijų	128,7
Dėl 0 proc. pelno mokesčio tarifo pirmuoju mokesčiniu laikotarpiu ir 5 proc. pelno mokesčio tarifo kitais mokesčiais laikotarpiais apmokestinamiesiems vienetams, kurių vidutinis darbuotojų skaičius neviršija 10 ir pajamos neviršija 300 tūkst. eurų	79,4

Dėl neapmokestinamų dividendų, Lietuvos įmonių gaunamų iš užsienio apmokestinamųjų vienetų**	62,5
Dėl pagal Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo 12 straipsnį neapmokestinamų kolektyvinio investavimo subjektų, rizikos ir privataus kapitalo subjektų pajamų, įskaitant dividendus ir kitą paskirstytąjį pelną, taip pat neapmokestinamųjų pajamų, įskaitant turto vertės padidėjimo pajamas, dividendus ir kitą paskirstytąjį pelną, gautų iš kolektyvinio investavimo subjektų	61,6
Dėl pagal Pelno mokesčio įstatymo 12 straipsnį neapmokestinamo turto vertės padidėjimo pardavus akcijas (jei ne trumpiau kaip 2 metus turėta daugiau kaip 10 proc. balsų suteikiančių akcijų)	57,5
Dėl atskaitomos suteiktos paramos ir labdaros sumos	34,5
Dėl 5 proc. pelno mokesčio tarifo apmokestinamajam pelnui, gautam iš pagal autorių teisę saugomos kompiuterio programos ar patentabilumo kriterijus atitinkančio išradimo naudojimo, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn	25,7
Dėl 3 kartus atskaitomų sąnaudų, patirtų atliekant mokslinius tyrimus ir vykdant eksperimentinę plėtrą	22,9
Dėl pelno mokesčio lengvatos filmo ar jo dalies gamybai	21,3
Dėl neapmokestinamų dividendų, Lietuvos įmonių mokamų užsienio apmokestinamiesiems vienetams	17
Dėl pagal Pelno mokesčio įstatymo 12 straipsnį neapmokestinamo iš neribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų (įskaitant rizikos ir privataus kapitalo subjektus) gauto pelno	15,5
Dėl pagal Pelno mokesčio įstatymo 12 straipsnį neapmokestinamų sveikatos priežiūros įstaigų pajamų už paslaugas, kurios finansuojamos iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšų	13,6
Dėl pagal Pelno mokesčio įstatymo 12 straipsnį neapmokestinamų tiesioginių ir kitų kompensacinių išmokų pajamų lygiui palaikyti, kurias gauna žemės ūkio veiklą vykdančios įmonės	11,5
Dėl laisvosios ekonominės zonos įmonių apmokestinamojo pelno sumai taikomų lengvatų	11
Dėl Pelno mokesčio įstatymo 12 straipsnio nuostatas atitinkančių neapmokestinamų draudimo įmonių gautų gyvybės draudimo įmokų	10
Dėl 10 proc. pelno mokesčio tarifo, taikomo užsienio įmonėms išmokėtoms honorarų, palūkanų ir kompensacijų už autorių arba gretutinių teisių pažeidimą pajamoms, kurių šaltinis yra Lietuvos Respublikoje	9,6
Dėl pelno nesiekiančių apmokestinamųjų vienetų apmokestinamojo pelno sumažinimo lėšomis, kurios tiesiogiai skiriamos viešuosius interesus tenkinančiai veiklai finansuoti	8,4
Dėl pelno mokesčio sumažinimo, kai dirba riboto darbingumo asmenys	3,3
Dėl neapmokestinamų dividendų, Lietuvos įmonių mokamų kitoms Lietuvos įmonėms	2,4
Dėl kooperatinių bendrovių (kooperatyvų), kurių pajamos iš žemės ūkio veiklos sudaro daugiau kaip 50 proc. pajamų, apmokestinamajam pelnui taikomo 5 proc. tarifo	2,2

Dėk įmonių, įgyvendinančių stambų projektą pagal sudarytą stambaus projekto investicijų sutartį, atleidimo nuo pelno mokesčio	1
Dėl neapmokestinamų užsienio įmonėms išmokėtų palūkanų pajamų, kurių šaltinis yra Lietuvos Respublikoje	0,5
Dėl pagal Pelną mokesčio įstatymo 56 ¹ straipsnį suteiktos galimybės perimti grupės įmonių nuostolį (vertinant tik iš užsienio įmonių perimtą nuostolį)	0
GPM, iš viso:	2 058,4
Dėl metinio NPD taikymo	1 240,5
Dėl neapmokestinamų dienpinigių	322,3
Dėl GPM kredito, taikomo individualios veiklos pajamoms (įskaitant vykdant apmokestinamąją žemės ūkio individualią veiklą)	93,9
Dėl GPM grąžinimų pagal gyventojų deklaruotas išlaidas pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 21 straipsnį	83,1
Dėl neapmokestinamų dovanų (gautų iš artimų giminių, taip pat darbdavio)	81,3
Dėl neapmokestinamų pajamų iš žemės ūkio veiklos (kompensacijos, tiesioginės išmokos, neapmokestinamos ne PVM mokėtojų pajamos iš žemės ūkio veiklos)	75
Dėl neapmokestinamų pajamų už Europos ekonominėje erdvėje parduotą turtą ir būstą	38,5
Dėl neapmokestinamų darbuotojo naudai darbdavio mokamų draudimo įmokų už papildomą (savanorišką) sveikatos draudimą bei gyvybės draudimo įmokų ir pensijų įmokų	37
Dėl neapmokestinamų gyvybės draudimo išmokų ir grąžinamų įmokų, atitinkančių tam tikras sąlygas, (išmokos pagal ilgalaikės draudimo sutartis, taip pat sutartis, kai naudos gavėjas yra beveik pensinio amžiaus ar neįgalus) bei neapmokestinamų išmokų iš pensijų fondų ir sumos, išmokamos išstojus iš pensijų fondo, atitinkančios tam tikras sąlygas, neapmokestinamų pensijų, pensijų anuitetų, rentų	24,6
Dėl pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 17 straipsnį neapmokestinamų darbo pajamų (įskaitant jūrininkų pajamas už darbą laive, įregistruotame Europos ekonominės erdvės jūrų laivų registre)	17,9
Dėl neapmokestinamų palūkanų už vertybinius popierius, indėlius ir suteiktus alternatyvaus finansavimo kreditus	13,8
Dėl neapmokestinamų loterijų laimėjimų iš Europos ekonominės erdvės valstybių	13,7
Dėl 5 proc. tarifo, taikomo ne IDV pajamoms, gautoms pardavus ar kitaip nuosavybėn perleidus netauriųjų metalų laužą	7,8
Dėl verslo liudijimų lengvatų	5,5
Dėl neapmokestinamų pajamų, gautų teikiant paslaugas pagal paslaugų kvitą	1,4
Dėl neapmokestinamų pajamų iš finansinių priemonių pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn ar išvestinių finansinių priemonių realizavimo	1,2
Dėl neapmokestinamų pajamų už gyventojų surinktas miško gėrybes	0,4
Dėl neapmokestinamų sporto, meno ir kitų konkursų tvarka skirtų premijų, mokamų iš valstybės ar savivaldybių biudžetų, meno kūrėjų organizacijų lėšų ar inicijuotų ne pelno siekiančių organizacijų	0,2
Dėl neapmokestinamų pajamų iš kooperatinės bendrovės pelno	0,2
Dėl neapmokestinamų sporto varžybų prizų, kai juos skiria sporto organizacijos	0,1

Dėl neapmokestinamų palūkanų už pavėluotą atsiskaitymą už žemės ūkio produkciją	0
---	---

* Lengvatų įverčiai apskaičiuoti laikant, kad standartinis akcizų tarifas (atskaitos taškas) yra Akcizų įstatymo 59 straipsnyje gamtinėms dujoms nustatytas 23,6 euro už 1 MWh akcizų tarifas.

** Lengvatos įvertis apima ir pagal Europos Sąjungos teisę privalomos lengvatos dalį.

Šaltinis – Finansų ministerija.

